

Justerat tisdagen den 27 februari 2007

Inger Linge

Conny Andersson

John Glas

§ 19

Inledning

Ordföranden förklarade sammanträdet öppnat.

Upprop förrättades och närvaro och frånvaro på grund av anmälda förhinder antecknades enligt uppropslistan, bilaga 1.

Fullmäktige godkände de anmälda förhindren.

§ 20

Kungörelse och annonsering

Kungörelsen om fullmäktiges sammanträde utsändes den 1 februari 2007 till fullmäktiges ledamöter och ersättare samt länsstyrelsen. Kungörelsen anslogs samma dag på landstingets anslagstavla.

Föredragningslistan infördes den 5 och 6 februari 2007 i de tidningar där enligt fullmäktiges beslut annonsering ska ske.

Tillägg till föredragningslista anslogs den 9 februari 2007 på landstingets anslagstavla och utsändes samma dag till fullmäktiges ledamöter och ersättare.

Det antecknades att sammanträdet kungjorts i laga ordning.

§ 21

Justering

Att tillsammans med ordföranden justera sammanträdet protokoll utsågs förste och andre vice ordföranden.

Protokollet skall justeras senast tisdagen den 27 februari 2007.

Anmälningssärende

§ 22

Anmälan av länsstyrelsens beslut att för tiden t o m den 31 oktober 2010 till ny ersättare i valkrets 1 efter Eivor Karlsson (mp) utse Jan Demuth (mp) och till ny ersättare i valkrets SV efter Nasrin Mosavi (mp) utse Ing-Marie Yang (mp)

LS 0611-1876, 0612-1977

Efter förslag från ordföranden lades anmälan till handlingarna.

Beslutsärenden

§ 23

Omställningsåtgärder till den rehabiliteringsmedicinska vården vid Danderyds Sjukhus AB (förslag 5)

LS 0605-1055

Anf. 1

I ärendet yttrade sig landstingsrådet Chris Heister.

BESLUT

Fullmäktige beslutade enligt landstingsstyrelsens förslag

att godkänna omställningsbidrag med 9 494 000 kronor till Danderyds Sjukhus AB avseende den Rehabiliteringsmedicinska vården, vilket är ett engångsbelopp för år 2006.

§ 24

Införande av ett zonbaserat biljettsystem inom SL-trafiken (förslag 6)

LS 0701-0074

Anf. 2-94

I ärendet yttrade sig landstingsråden Christer G Wennerholm och Lars Dahlberg, Charlotte Broberg, Lennart Rohdin, Yvonne Blombäck, Gunilla Roxby Cromvall, landstingsrådet Gustav Andersson, Staffan Holmberg, Jan Strömdahl, Stella Fare, Åke Askensten, Anna Kettner, Necla Bora, Johan Sjölander, Tomas Rudin, Anna-Lena Östman, Nanna Wikholm, Kerstin Pettersson, Sverre Launy, landstingsrådet Birgitta Sevefjord, Tora Hansjons, landstingsrådet Ingela Nylund Watz, Raymond Svensson, landstingsråden Stig Nyman samt Björn Sigurdsson.

YRKANDEN

- 1) bifall till landstingsstyrelsens förslag
- 2) bifall i första hand till s-, v- och mp-ledamöternas förslag innebärande återremiss av ärendet med följande motivering: "att återremittera ärendet till landstingsstyrelsen i syfte att från AB SL förse landstingsfullmäktige med ett korrekt och utförligt underlag avseende zonernas geografiska avgränsning"
- 3) bifall i andra hand till s-, v- och mp-ledamöternas förslag innebärande avslag till landstingsstyrelsens förslag

Återremissyrkandet togs först upp till behandling.

Ordföranden ställde propositioner om bifall respektive avslag till återremissyrkandet och fann att fullmäktige bifallit yrkandet.

BESLUT

Fullmäktige beslutade

att återremittera ärendet.

Valärenden

§ 25

Vissa val och fyllnadsval samt *bordlagda* val m m (förslag 7)

LS 0609-1584, 0610-1661, 1729, 1761, 1771, 1777, 0611-1819, 1822, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1958, 0701-0002, 0005, 0028, 0030, 0051, 0058, 0062, 0078, 0083, 0093, 0109, 0112, 0702-0170

Fullmäktige beslutade

att förlänga mandatperioden avseende styrelserna för Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde samt sjukvården Salem Nykvarn Södertälje att gälla för tiden fr o m den 14 februari 2007 t o m den 30 april 2007.

att medge befrielse för Bjarne Isacson (s) från uppdraget som ledamot i sjukvårdsstyrelse Norr, för Tyrgils Saxlund (m) ledamot i Stockholms läns Hemslöjdsförening, för Gunilla Thorsson (fp) ersättare i Övervakningsnämnden Stockholm Söder samt för Christina Heglert (s) från uppdragen som ledamot av fullmäktige, valkrets NV och som ledamot i programberedning 5; Tandvård.

Fullmäktige valde sedan enligt valberedningens förslag

Fyllnadsval

Sjukvårdsstyrelse Norr intill utgången av 2007

Ledamot

s Charlotta Lind (efter Bjarne Isacson)

Ersättare

s Bordlades (efter Charlotta Lind)

Programberedning 5; Tandvård intill utgången av 2007

Ledamot

s Bordlades (efter Christina Heglert)

Stockholms läns Hemslöjdsförening intill utgången av 2010

Ledamot

m Madeleine Kock (efter Tyrgils Saxlund)

Övervakningsnämnden Stockholm Norr intill utgången av 2010

Ersättare

m Eva Holmquist (efter Anna-Lisa Jatko)

Övervakningsnämnden Stockholm Söder intill utgången av 2010

Ersättare

fp Göran Sjönell (efter Gunilla Thorsson)

Svea Hovrätt intill utgången av 2010

Nämndeman

m Anne-Marie Norman (efter Eva Lundgren)

Kammarrätten intill utgången av 2010

Nämndeman

m Gerd Lublin

Länsrätten intill utgången av 2010

Nämndemän

m	Bathia Navdeep Singh	(efter Helena Widegren)
m	Louise Skeppare	(efter Kerstin Kaltenecker)
m	Bordlades	(efter Ingriell Larsson)
m	Magnus Bergman	(efter Johan Brege)
m	Lars Bergström	(efter Gerd Wrede)
s	Bordlades	(efter Anna Hellgren)
s	Bordlades	(efter Tommie Björk)
s	Carl-Johan Kleberg	(efter Owe Olausson)
s	Birgitta Olsson	(efter Elisabeth Cedergren)
mp	Bordlades	(efter Stefan Nilsson)

Bordlagda val**Mälardalsrådet** intill utgången av 2010

Ersättare

m Johan Pörn (efter Tobias Lodestrand)

Kammarrätten intill utgången av 2010

Nämndemän

v Catharina Burström Tunestad
v Linus Galiamoutsas

Länsrätten intill utgången av 2010

Nämndemän

m Anders Bill	m Berit Grosche
m Marie-Louise Björkman	m Sture Hagström
m Kerstin Dager	m Gunnar Hallberg
m Anna-Stina Eklund	m Björn Berntsson
Wivallius	
m Björn Falkenström	m Jan E Henriksson
m Peter Gardos	m Mats Hermansson
m Eva Jansa	m Agneta Wessberg
m Thomas Johansson	m Börje Wessman
m John Johansson	m Mary Jakob
m Lars Josefsson	m Leif Magnusson
m Rickard Karlsson	m Roland Bjurström
m Sead Kosevic	m Anne Grönvall
m Markus Kyllenbeck	m Bo Silfverhielm
m Marita Lennerhagen	m Iréne Tegnander
m Stefan Löfstad	m Eva Wallensten
m Jenny Nilsson	m Mikael Winroth
m Linda Ohlson	m Noline Kinch
m Lena Ohlsson	m Peter Schwinn
m Eva Pavoni	m Charlotte Slettengren
m Vesna Rajic	m Odd Spångberg
m Bernt Rehnström	m Lena Stråät
m Natasha Ringblom	m Ingemar Syring
m Agneta Sjöstedt	m Viking Skeeborg
m Cecilia Lund	m Lars Gunnar Thor
m Aysin Hartzell	m Mikael Treijner
m Anders Ringqvist	m Ulla Sandenskog
m Eliza Roszkowska	m Rolf Ericsson
m Thomas Kulhan	m Lars Abrahamsson

m	Ulla Malutchenko	m	Ted Bondefalk
m	Helge Rooth	m	Erik Pettersson
m	Carina Gestrup	m	Bo Kahn
m	Vilma Mori Aguilar	m	Hans-Ove Görtz
m	Barbro Pettersson	m	Anita Stenberg-Bratfisch
m	Åke Grafström	m	Anders Karlsson
s	Reio Lintunen	c	Caroline Blomberg
mp	Farnaz Arbabi	v	Ingemar Bjuggren
mp	Anton Klepke	v	Anna Helena Ekenberg
mp	Åsa Brandberg	v	Bitte Engzell
mp	Eric Sylwan	mp	Kenneth Rönnquist
mp	Claes von Hofsten	mp	Valter Oom
mp	Matilda Baraibar	mp	Alena Lagumdzija
mp	Eivor Hindström	mp	Birgitta Wosse
mp	Daphne Nordenskjöld	mp	Ylva Sjöstrand
mp	Awad Hersi		

Moderaterna bordlade 6 platser
 Socialdemokraterna bordlade 3 platser
 Miljöpartiet bordlade 1 plats

Skattenämnden för skattekontor 1 intill utgången av 2010

Ledamöter

v Lola Bodin

Socialdemokraterna bordlade 1 plats
 Miljöpartiet bordlade 3 platser

Skattenämnden för skattekontor 2 intill utgången av 2010

Ledamöter

m	Gösta Löhr	m	Peter Dannered
m	Ralph Svalstedt	m	Göran Lindhgren
m	Johan af Ugglas	m	Henry Samuelsson
m	Caroline Wallensten	c	Michaela Bager
c	Åke Eriksson	v	Eeva-Maria Ljungvall

Moderaterna bordlade 31 platser
 Centerpartiet bordlade 2 platser
 Socialdemokraterna bordlade 1 plats
 Vänsterpartiet bordlade 8 platser
 Miljöpartiet bordlade 7 platser

Skattenämnden för skattekontor 3 intill utgången av 2010

Ledamöter

m	Louise Angleryd	fp	Carl Lann
fp	Anders Berglund	fp	Kerstin Malmberg
fp	Kerstin Hansson Ecobado	fp	Wulf Schroeder
fp	Aina Mistell	c	Christina Söderberg
v	Pablos Xanthopoulos		

Moderaterna bordlade 18 platser

Centerpartiet bordlade 2 platser

Vänsterpartiet bordlade 6 platser

Miljöpartiet bordlade 7 platser

Skattenämnden för skattekontor Uppsala intill utgången av 2010

Folkpartiet bordlade 1 plats

Miljöpartiet bordlade 1 plats

Skattenämnden för skattekontor Eskilstuna intill utgången av 2010

Vänsterpartiet bordlade 1 plats

Skattenämnden för storföretagsskattekontorets Stockholmsenhet intill utgången av 2010

Vänsterpartiet bordlade 2 platser

Miljöpartiet bordlade 3 platser

Locum AB för tiden från och med valet intill tiden för årsstämman 2007 samt under förutsättning att bolagsordningen ändras för bolaget, även för tiden från årsstämman 2007 intill slutet av årsstämman för 2008

Suppleant

v Thomas Magnusson

Ordning för suppleanters inträde för de av Socialdemokraterna och Vänsterpartiet valda suppleanterna:

För ledamöterna Kettner och Linder inträder suppleanterna Lidbom, Lundberg och Magnusson; För ledamoten Larsson inträder suppleanterna Magnusson, Lidbom och Lundberg.

SLL Internfinans AB för tiden från och med valet intill tiden för årsstämman 2007 samt under förutsättning att bolagsordningen ändras för bolaget, även för tiden från årsstämman 2007 intill slutet av årsstämman för 2008

Suppleant

- Bordlades

Stiftelsen Cancercentrum Karolinska intill utgången av 2010

Ledamot

- Bordlades

Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin intill utgången av 2010

Ledamot

Suppleant

- Bordlades

- Bordlades

Stiftelsen Clara intill utgången av 2010

Ledamöter

- Ingela Josefsson
- Enrique Arias
- Bordlades

Stockholms läns Hemslöjdsförening intill utgången av 2010

Ersättare (majoritetsplatser)

- m Susann Markow
- Bordlades

Mälardalsrådet intill utgången av 2010

Ledamot

Ersättare

- v Jan Strömdahl

- mp Raymond Wigg

Övervakningsnämnden Stockholms centrums första intill utgången av 2010

Ledamöter (majoritetsplats)		Ersättare (majoritetsplats)	
m	Göran Ringblom Bordlades	m	Carina Pira Bordlades

Övervakningsnämnden Stockholms Centrums andra intill utgången av 2010

Ledamot (majoritetsplats)		Ersättare (majoritetsplats)	
1	Bordlades	1	Bordlades

Övervakningsnämnden Stockholm Söder intill utgången av 2010

Ledamot	
c	Bordlades

Övervakningsnämnden Stockholm Norr intill utgången av 2010

Ledamot	
kd	Anders Woxnerud

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län intill utgången av 2010

Ledamot		Ersättare	
mp	Camilla Strandman	v	Mats Skoglund

Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum intill utgången av 2010

Ersättare	
fp	Rickard Ydrenäs

Revisionens budgetberedning intill utgången av 2010

Ledamöter	
kd	Stig Nyman
s	Bordläggs

Revisorer**Kommunalförbundet Ägarsamverkan i Norrtäljes Sjukvård och Omsorg** för tiden 2007 - 2010*Lekmannarevisorer*

Revisorer	Revisorsersättare
m Bernt Östh	1 plats majoritet bordlades
1 plats opposition bordlades	1 plats opposition bordlades

Samordningsförbundet för rehabilitering i Botkyrka för tiden 2007 - 2010*Lekmannarevisorer*

Revisor	Revisorsersättare
1 plats majoritet bordlades	1 plats opposition bordlades

Samordningsförbundet för rehabilitering i Södertälje för tiden 2007 - 2010*Lekmannarevisorer*

Revisor	Revisorsersättare
m Curt Linderöth	1 plats opposition bordlades

Samordningsförbundet för rehabilitering i Haninge för tiden 2007 - 2010*Lekmannarevisorer*

Revisor	Revisorsersättare
1 plats majoritet bordlades	1 plats opposition bordlades

Samordningsförbundet för rehabilitering i Huddinge för tiden 2007 -2010*Lekmannarevisorer*

Revisor	Revisorsersättare
1 plats majoritet bordlades	1 plats opposition bordlades

Stockholms läns hemslöjdsförening för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2007

Lekmannarevisor

Revisor

fp Lena Huss

Stiftelsen Vira Bruk för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2007

Lekmannarevisor

Revisor

m Bernt Östh

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2007

Lekmannarevisor

Revisor

m Georg Jönsson

Stockholms Konserthusstiftelse för granskning av räkenskaper och förvaltning för år 2007

Lekmannarevisor

Revisor

m Georg Jönsson

Stiftelsen Stockholms läns Museum från tid då revisionsberättelse avgivits för år 2006 intill motsvarande tidpunkt efter närmast följande allmänna val

Lekmannarevisorer

Revisor

c Bordlades

Auktoriserade revisorer

Revisor Revisorsersättare

- Bordlades - Bordlades

Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum från tid då revisionsberättelse avgivits för år 2006 intill motsvarande tidpunkt efter närmast följande allmänna val

Auktoriserade revisorer

Revisor Revisorsersättare

- Bordlades - Bordlades

Stiftelsen Clara för tiden från det att revisionsberättelse avgivits för det kalenderår då allmänna val har ägt rum till motsvarande tidpunkt efter närmast följande allmänna val

Auktoriserade revisorer

Revisor Revisorsersättare

- Bordlades - Bordlades

Landstingets donationsfonder för tiden från det att revisionsberättelse avgivits för det kalenderår då allmänna val har ägt rum till motsvarande tidpunkt efter närmast följande allmänna val

Auktoriserade revisorer

Revisor Revisorsersättare

- Bordlades - Bordlades

Nominering**Centrum för Oral biologi**

Ledamöter

- Ulf Lagerström
- Hans Hellström
- Harald Abelin
- Leif Jansson
- Kerstin Sirvell

Ordförande

- Ulf Lagerström

Nya Motioner

§ 26

Anmälan av motioner

LS 0702-0180--0185

Nr 2007:05 av Håkan Jörnehed (v) om fler lönebidragsanställda i landstinget

Nr 2007:06 av Raymond Wigg m fl (mp) om utredning av spårbilssystem

Nr 2007:07 av Åke Askensten och Viviann Gunnarsson (mp) om köp av utsläppsrätter

Nr 2007:08 av Tove Sander m fl (s) hjälp och stöd kring sex och samlevnad för unga funktionshindrade

Nr 2007:09 av Mikael Sundesten om införande av screening för bukaortaaneurysm

Nr 2007:10 av Dag Larsson m fl (s) angående förbättrade möjligheter för patienter att få del av nya läkemedel

Motionerna remitterades till landstingsstyrelsen för beredning.

Besvarande av frågor

§ 27

Frågestund

LS 0702-0179

Anf. 95-172

- 1) Dag Larsson (s) till landstingsrådet Filipa Reinfeldt: Kommer Stockholms läns landsting tillhandahålla vaccinet gardasil mot livmodercancer avgiftsfritt till länets kvinnor?
- 2) Birgitta Sevefjord (v) till landstingsrådet Filipa Reinfeldt: Är du villig att öppna upp för möjligheten att göra gynekologiska tester i hemmet genom att få ett cancertest hem i brevlådan på samma sätt som nu görs i Uppsala län?
- 3) Kaija Olausson (mp) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Jag undrar om trafiklandstingsrådet Christer G Wennerholm aktivt kommer att medverka till att tvisten löses och att tunnelbanepersonalen får ut sina årskort för 2007 enligt gällande anställningsavtal?
- 4) Anders Lönnberg (s) till landstingsrådet Maria Wallhager: Kommer, såsom tidigare planerats, tväskift kunna införas inom strålverksamheten på Radiumhemmet, med en förväntad ökad produktion som följd?

- 5) Gunilla Roxby Cromvall (v) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Mot bakgrund av vad som står i kommunallagen 3 kap 9 §, borde inte beslutet om höjning från 20 kr till 40 kr av kontantbiljetter ha beslutats av landstingsfullmäktige?
- 6) Viviann Gunnarsson (mp) till landstingsrådet Christer G Wennerholm: Kan landstingsrådet garantera att det vid högvatten i Mälaren inte rinner in vatten i T-banestation Gamla staden?
- 7) Staffan Holmberg (s) till landstingsrådet Gustav Andersson: Har du nu efter mer än tre månader som landstingsråd med ansvar för skärgårdsfrågor några konkreta löften till invånarna i skärgården?
- 8) Birgitta Sevefjord (v) till landstingsrådet Birgitta Rydberg: Kommer du redovisa underlaget som ligger till grund för uttalandet att "Privata och alternativa vårdgivare har generellt gett oss mer valuta för landstingsskatten än om vi drivit verksamheten i egen regi – det gäller också Maria beroendecentrum"?
- 9) Lena-Maj Anding (mp) till landstingsrådet Filippa Reinfeldt: Kommer frågan om "Policy för samverkan mellan personal i hälso- och sjukvården och utövare av komplementär- och alternativmedicin inom Stockholms läns landsting" att återkomma till landstingsfullmäktige under 2007?
- 10) Dag Larsson (s) till landstingsrådet Maria Wallhager: Avser den politiska majoriteten att öka antalet slutenvårdsplatser inom akutsjukvården?
- 11) Håkan Jörnehed (v) till landstingsrådet Maria Wallhager: Tänker du se till att SLL får ett program för att förebygga, bemöta och följa upp våld och hot i arbetsmiljön inom sjukvården i enlighet med tidigare förslag?
- 12) Raymond Wigg (mp) till landstingsrådet Birgitta Rydberg: Tänker du se till att Cirkonova får ett fortsatt stöd från Stockholms läns landsting i framtiden, även om huvudmannen blir en annan?
- 13) Ingela Nylund Watz (s) till landstingsrådet Stig Nyman: Kommer initiativet med Karolinska Folkhälso Akademi (KFA, School of Public Health) att kunna bildas i enlighet med tidigare fattade beslut?

Frågorna antecknades som besvarade.

Besvarande av interpellationer

§ 28

Bordlagd interpellation 2006:69 av Lars Dahlberg (s) om kollektivtrafiken vid återinförandet av trängselskatt

LS 0612-2031

Anf. 173-193

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för trafikfrågor. Fullmäktige beslutade den 28 november 2006 att interpellationen fick ställas. Interpellationen bordlades vid fullmäktiges sammanträde den 16 januari 2007.

Svar på interpellationen, se bilaga 2.

Landstingsrådet Christer G Wennerholm hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Lars Dahlberg och Christer G Wennerholm, Gunilla Roxby-Cromvall, Björn Sigurdsson, Nanna Wikholm, Åke Askensten, Jan Strömdahl, Viviann Gunnarsson, landstingsråden Chris Heister och Dag Larsson, Peter Lundén-Welden, Andres Käärik samt landstingsrådet Raymond Wigg.

§ 29

Interpellation 2007:1 av Ingela Nylund Watz (s) om privatiseringar vid akutsjukhusen

LS 0701-0040

Anf. 194-224

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige beslutade den 16 januari 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 3.

Landstingsrådet Filippa Reinfeldt hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Ingela Nylund Watz och Filippa Reinfeldt, Åke Askensten, landstingsrådet Raymond Wigg, Håkan Jörnehed, landstingsråden Dag Larsson, Lars Joakim Lundquist och Birgitta Sevefjord, Lena-Maj Anding, landstingsrådet Christer G Wennerholm, Inger Ros, landstingsrådet Stig Nyman, Anders Lönnberg, Mats Skoglund, Necla Bora samt landstingsrådet Maria Wallhager.

§ 30

Interpellation 2007:2 av Birgitta Sevefjord (v) om närakut i anslutning till Astrid Lindgrens barnsjukhus

LS 0701-0041

Anf. 225-238

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige beslutade den 16 januari 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 4.

Landstingsrådet Filippa Reinfeldt hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Birgitta Sevefjord, Filippa Reinfeldt och Dag Larsson, Lena-Maj Anding, Håkan Jörnehed, Inger Ros, Tove Sander samt Bogdan Godymirski.

§ 31

Interpellation 2007:3 av Dag Larsson (s) om den borgerliga majoritetens beslut att införa kundvalssystem i primärvården

LS 0701-0042

Anf. 239-251

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige beslutade den 16 januari 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 5.

Landstingsrådet Filippa Reinfeldt hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Dag Larsson, Filippa Reinfeldt och Raymond Wigg, Anders Lönnberg, landstingsrådet Birgitta Sevefjord, Pia Lidwall, landstingsrådet Lars Joakim Lundquist, Lena-Maj Anding samt landstingsrådet Christer G Wennerholm.

§ 32

Interpellation 2007:4 av Inger Ros (s) om antalet läkare i primärvården

LS 0701-0043

Anf. 252-259

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige beslutade den 16 januari 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 6.

Landstingsrådet Filippa Reinfeldt hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Inger Ros, landstingsrådet Filippa Reinfeldt, Olov Lindquist samt landstingsrådet Stig Nyman.

§ 33

Interpellation 2007:5 av Inger Ros (s) om den senaste telefontillgänglighetsmätningen

LS 0701-0044

Anf. 260-262

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige beslutade den 16 januari 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 7.

Landstingsrådet Filippa Reinfeldt hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Inger Ros och landstingsrådet Filippa Reinfeldt.

§ 34

Interpellation 2007:6 av Yousef Yebari (v) om muslimers möjlighet att få utöva sin religion på Stockholms läns landstings sjukhus

LS 0701-0045

Anf. 263-265

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för integrationsfrågor. Fullmäktige beslutade den 16 januari 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 8.

Landstingsrådet Maria Wallhager hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig Yousef Yebari och landstingsrådet Maria Wallhager.

§ 35**Interpellation 2007:7 av Dag Larsson (s) om den nya politiska organisationen för sjukvården**

LS 0701-0046

Anf. 266-274

Interpellationen är ställd till landstingsrådet för sjukvårdsfrågor. Fullmäktige beslutade den 16 januari 2007 att interpellationen fick ställas.

Svar på interpellationen, se bilaga 9.

Landstingsrådet Filippa Reinfeldt hänvisade till det skriftliga svaret. Vidare yttrade sig landstingsråden Dag Larsson, Filippa Reinfeldt och Birgitta Sevefjord, Kerstin Pettersson samt landstingsråden Raymond Wigg och Stig Nyman.

Nya interpellationer

§ 36**Anmälan av interpellationer**

LS 0702-0155, 0157, 0159, 0161--0167

Nr 2007:8 av Ingela Nylund Watz (s) om eventuellt öppnande av gräddfiler för privatfinansierade patienter vid Capio S:t Görans sjukhus

Nr 2007:9 av Dag Larsson (s) om utveckling av cancervården

Nr Interpellation 2007:10 av Håkan Jörnehed (v) om utländska läkares möjlighet till praktikplats som krävs för att få svensk läkarlegitimation

Nr 2007:11 av Inger Ros (s) om nedskärningarna vid Astrid Lindgrens barnsjukhus avseende konsultstöd

Nr 2007:12 av Inger Ros (s) om de borgerligas beslut att införa fri etablering för allmänläkare

Nr 2007:13 av Kristina Söderlund (s) om vikten av att reumatiker får rehabilitering genom bassängträning

Nr 2007:14 av Lena-Maj Anding (mp) om landstingets fortsatta hantering av kompletär- och alternativmedicinska frågor, tm/cam

Nr 2007:15 av Peter Andersson (s) om minskat stöd till insatser för folkhälsa

Nr 2007:16 av Håkan Jörnehed (v) om funktionshindrade föräldrars möjlighet till stöd i föräldrarollen

Nr 2007:17 av Lena-Maj Anding (mp) om funktionshindret elöverkänslighet och rätten till färdtjänst

Interpellationerna skall besvaras vid nästa sammanträde.

Avslutning

Ordföranden avslutade sammanträdet kl 17.35.

Vid protokollet

Peter Freme

Yttranden vid Stockholms läns landstingsfullmäktiges möte den 13 februari 2007

§ 23 Omställningsåtgärder till den rehabiliteringsmedicinska vården vid Danderyds Sjukhus AB

Anförande nr 1

Landstingsrådet **H e i s t e r** (m): Fru ordförande! Jag föreslår att fullmäktige beslutar enligt landstingsstyrelsens förslag om omställningsbidrag med knappt 9 ½ miljoner kronor till Danderyds sjukhus.

Historien bakom detta är att de tre rehabklinikerna slogs samman till en och lokaliserades till Danderyds sjukhus. Tanken var att de åtgärder som man skulle vidta för att kunna göra den sammanslagningen skulle göras under 2005. Men det visade sig att man inte klarade den tidsramen utan man fick fortsätta in på 2006. Man fick ett omställningsbidrag 2005 på 14 miljoner kronor, men det behövde man inte använda. De åtgärder som vidtogs då kunde genomföras inom befintlig ram så de 14 miljoner kronorna kunde återgå till landstinget. Men det man har gjort under 2006 klarar man inte utan begär att få knappt 9 ½ miljoner i omställningsbidrag, och det yrkar jag som sagt bifall till.

§ 24 Införande av ett zonbaserat biljettsystem inom SL-trafiken

Anförande nr 2

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Fullmäktigeledamöter, fru ordförande! När Stockholmsregionen växer måste också SL-trafiken få växa. Vi måste kunna satsa nya medel på reinvesteringar för att upprätthålla en god kvalitet och säkerhet i den kollektivtrafik som vi redan bedriver. Men detta räcker ju inte, för när vi blir fler stockholmare måste vi också möta just det faktum att vi blir fler invånare i vårt län och i vår region. Det gör att trycket på landstingets ekonomi kommer att öka ytterligare.

Svaret på människors fråga varför inte de kan få en god standard i kollektivtrafiken eller varför vi inte kan svara upp mot att bygga ut kollektivtrafik just där de väljer att bo, där kommunerna bygger nya bostadsområden, kommer inte att vara: Vi har inte råd att ha god kvalitet och en väl utbyggd kollektivtrafik därför att vi väljer att ha en alldeles för låg enhetstaxa. Människor kommer att ställa krav på att kollektivtrafiken ska vara väl utbyggd och ha god kvalitet. Det är därför alliansmajoriteten i årets budget har satsat 750 miljoner kronor på SL. Det är den största satsningen någonsin ett enskilt år på utbyggnad av kollektivtrafik eller reinvesteringar för att behålla en god kvalitet.

Under budgetfullmäktige den 12 och 13 december beslutade landstingsfullmäktige att frångå enhetstaxan för att övergå till ett zonbaserat taxestystem. Detta gjorde fullmäktige i akt och mening att klara av att i framtiden garantera SL:s ekonomi. Jag är fullständigt övertygad om, precis som jag sade inledningsvis, att har vi inte den ekonomiska styrkan har vi heller inte möjligheten att möta människors behov av en god kvalitet i kollektivtrafiken. Det ser vi också när vi granskar till exempel Socialdemokraternas budgetalternativ. Där fattas det under en treårsperiod åtskilliga

hundratals miljoner till busstrafiken i jämförelse med de satsningar som alliansmajoriteten gör 2007 och framåt.

Problemet med enhetstaxan – jag tänkte återkomma och visa några bilder senare, för jag förmodar att det finns de som tycker annorlunda – har ju varit det omfattande intäkts-bortfallet, inte bara ekonomiskt utan också, tycker jag, när det gäller människors resvanor och hur de ser på att skaffa sig en bra möjlighet att resa kollektivt under en 30-dagars-period. Jag vet ju själv precis hur det är, oaktat det gäller mitt SL-kort eller min möjlighet att göra de där träningspassen på gym, om jag väljer att vid varje enskilt tillfälle göra ett övervägande blir det ett övervägande vid varje enskilt tillfälle. Men om jag har möjligheten att resa hur mycket som helst till en och samma kostnad därför att jag redan har betalat mitt månadskort är jag övertygad om att det är ett mycket bättre alternativ. Det innebär att människor kommer att välja bort bilen därför att de redan har betalat. Så gör jag och jag tror att många andra skulle göra det också. Om man däremot står där varje gång och ska göra ett övervägande är jag övertygad om att bekvämligheten ibland kommer att ta överhand. Därför tycker jag att det är bra om vi får människor att köpa 30-dagarskort och att köpa förköp i stället för att betala enskilda resor vid varje tidpunkt.

Vi ser nu att bortfallet av antalet månadskort för december året som gick har varit drastiskt. Jag kommer att visa det sedan. Det här är vare sig bra för SL:s ekonomi eller för miljön i Stockholms stad och län. Jag skulle vilja säga att den utveckling som enhetstaxan har bidragit till är ett dräpslag.

Vi behöver, som jag sade tidigare, göra den här omläggningen för att vi ska ha den ekonomiska styrkan att kunna klara reinvesteringar och framtida investeringar samt öka punktligheten och tryggheten i trafiksystemet. Sedan kommer det säkert att finnas synpunkter på det system vi föreslår. Då är frågan om det är detaljsynpunkter som man har eller om det egentligen inte spelar någon roll hur vi ändrar detaljerna därför att ni i grunden är emot hela förändringen. Där tycker jag att ni ska vara tydliga och säga det och inte glida undan genom att säga: Om vi bara får ändra lite si eller lite så skulle vi gå med på det här förslaget. Det tror jag att ni aldrig tänker göra. Miljöpartiet har varit tydligt med detta i ett pressmeddelande i går.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag.

Anförande nr 3

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Nu står vi här, Christer Wennerholm, och ska offentligt debattera zonindelningen i SL-trafiken. När vi hade budgetfullmäktige i höstas beslutades att man skulle ge detta på delegation till SL. Jag sade redan då att jag tycker att det är djupt olyckligt att man väljer att behandla en sådan här fråga, där det är så starka partipolitiska skillnader, som en fråga som enbart SL-styrelsen ska hantera. Men nu står vi här i alla fall och det är jag väldigt glad för. Jag tycker också att det här är en viktig debatt.

Jag kan väl börja med att ge ett tydligt besked, Christer Wennerholm. Vi socialdemokrater är emot den här förändringen. Det är ingen tvekan om det. Där tror jag att vi har varit tydliga hittills, men i den mån vi har varit otydliga vill jag på en gång klara ut det.

Varför är vi då emot det här förslaget? Jo, det är i första hand därför att den viktigaste insats vi kan göra här i landstinget för att möta den miljösituation vi har och de kommande klimathoten naturligtvis är att få så många som möjligt att resa med kollektivtrafiken. Och det är precis det som enhetstaxan har medfört. Vi har ju haft en historisk resandeökning under 2006. Går man tillbaka de senaste 10–15 åren och tittar på hur vi har klarat av att möta det ökade resandet i länet med en ökad andel i kollektivtrafiken kan vi konstatera att det har varit stagnation. Vi har inte haft någon ökad andel. Vi har någorlunda upprätthållit den andel vi har haft av det totala resandet, men biltrafiken ökar medan kollektivtrafikandelen i resandet ligger kvar konstant.

Men så hände något 2006, Christer Wennerholm, ett tydligt trendbrott, och vi fick en 5-procentig resandeökning inom SL. Jag har jättesvårt att se, Christer Wennerholm, hur man kan ändra på ett sådant framgångsrecept. Det är ungefär lika intelligent som att införa en VM-final i fotboll ändra på halva laget som framgångsrikt har lyckats ta sig dit. Det är precis det du håller på att göra nu, Christer, och jag tror inte att du vinner den här VM-finalen. Jag tror att de stora förlorarna på det här är de framtida generationer som får betala i ökad miljöbelastning. Det är precis det som händer när färre väljer att åka kollektivt.

Du använder ofta den ekonomiska argumentationen i den här frågan. Jag ser fram emot att få se de bilder som du har utlovat, därför att den här reformen i stora delar är finansierad. Vi avsatte 120 miljoner här i landstingsfullmäktige för att finansiera de ökade kostnader som vi visste att enhetstaxan skulle innebära. Det var helt enkelt en fördelningspolitisk bedömning. Vi ansåg att det här var så pass viktigt att vi var beredda att gå in med mer skattepengar. Då tycker jag att du ska vara ärlig och öppen, Christer Wennerholm, på samma sätt som du kräver att vi ska vara det. Du anser ju inte att det här är en fördelningspolitisk fråga. Du tycker att det är okej att höja de här taxorna kraftigt så att de som reser med SL, som statistiskt bevisat är resurssvagare än de som åker bil, ska betala mer. Vi tycker att det är en viktig fördelningspolitisk fråga att hålla låga taxor rent allmänt inom SL och även i landstingets verksamheter i övrigt. Men enhetstaxan var ett väldigt tydligt besked till medborgarna i Stockholms län: Vi tycker att fördelningspolitik är viktig, vi tycker att rättvisa är viktig. Ge mig gärna klart besked, Christer Wennerholm, är rättvisa viktig för högeralliansen?

Nu står vi inför ett bokslut i SL, och då ska vi se hur det går med de uttalanden som har gjorts från högeralliansens sida om de höga kostnaderna. Min bedömning, och den bygger på de lösa faktauppgifter som vi har fått hittills, är att vi missar med ungefär 20–30 miljoner. Det är alltså en differens mellan de 120 miljoner vi avsatte och utfallet av taxeintäkterna till SL på någonstans mellan 20 och 30 miljoner. Vi vet ännu inte exakt hur det ser ut. De uppgifterna har vi inte fått. Men tydligen vet man det i högeralliansen, för det är lätt att samla på sig pressklipp med en massa uttalanden från olika företrädare. Jag tror att Charlotte Broberg har gått längst som hävdar att den här reformen har kostat SL hundratals miljoner. Jag vill gärna se vad ni har för underlag för de uttalandena, och jag vill gärna att de overheadbilder som du ska visa så småningom, Christer, på ett tydligt sätt redovisar vad alla de här ökade kostnaderna innebär. Min bedömning är att de 120 miljoner som landstingsfullmäktige avsatte för de ökade kostnaderna har täckt dem i stora delar. Det har blivit en differens på 20–30 miljoner, och den måste naturligtvis hanteras.

Avslutningsvis, fullmäktige, är det inget bra beslut att ta bort enhetstaxan. Det är ett beslut som går i precis motsatt riktning mot det beslut vi har fattat i den budget som landstinget jobbar efter, nämligen att vi på alla sätt ska försöka se till att så många som möjligt väljer att åka med SL när de reser till och från jobbet och när de rör sig i den här regionen.

Jag yrkar i första hand återremiss av det här ärendet.

Anförande nr 4

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är intressant, **Lars Dahlberg**, att i högeralliansen ingår de socialdemokratiska företrädarna i Västra Götaland, i Skåne och i hela Mälardalen. Du vet vad de säger. De säger, i alla fall när jag träffar dem och jag förmodar att de säger samma sak när du träffar dem, att det bästa vi kan göra är att ha ett zonbaserat taxsystem. I Skåne, där vänstern har styrt, har man ett sådant system, och de har en högre taxa än vi har. Men de har mycket mer nöjda resenärer än vi har i vår region efter era fyra år. Det tycker jag att du ska tänka på.

Här har du det svart på vitt. Den här bilden visar försäljningen av SL-kort. Som jag sade inledningsvis är jag övertygad om att det bästa är att människor har ett 30-dagarskort, som det heter i dag, som man kan åka hur mycket man vill för under 30 dagar. Försäljningen av de korten har minskat med 60 000 i december. Det är 35 miljoner i ekonomiskt bortfall – svart på vitt.

Anförande nr 5

Landstingsrådet **Dahlberg** (s): Fullmäktige! Det är möjligt att man på andra håll i landet har gjort andra prioriteringar. Det är möjligt att det i de delarna av landet även finns socialdemokrater som ingår i majoriteter. Jag tycker att vi ska hålla oss på hemma-plan och fatta våra egna beslut. Den kollektivtrafik som vi har byggt upp här i Stockholms län under lång tid, som också på olika sätt faktiskt har lovordats, inte bara här i Sverige utan även i andra delar av världen, tycker jag att vi ska vara stolta över. Vi ska vara stolta över att vi är beredda att fortsätta satsa på den och utveckla den. En bra taxepolitik ska vara en del av det.

Jag tycker inte att det är något problem att det finns socialdemokrater i andra delar av landet som har en annan taxepolitik. Jag tycker att det är ett problem att vi har en majoritet i det här landstinget som vill flytta tillbaks positionerna när vi framgångsrikt har lyckats öka antalet resenärer i kollektivtrafiken.

Anförande nr 6

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter och **Lars Dahlberg**! Om det nu vore så att du var så mån om kollektivtrafiken, hur kan det då komma sig att du på tre år drar undan 500 miljoner? Det är ju busstrafik som ska försvinna. Ni som vill diskutera varje millimeter av förändring av taxor och förmodligen av tidtabeller i framtiden i det här fullmäktige kan väl ange vilka busslinjer det är. Snälla du tala om vilka nummer de har och var de ska ansluta till tunnelbanan. Vilka är

det som inte kommer att komma till sina tunnelbanestationer? Det vore intressant att höra.

Fru ordförande! Jag har förstätt att Socialdemokraterna ansluter sig till yrkandet från Miljöpartiet, som vi kunde läsa om och som vi har sett i handlingarna, om en minoritetsåterremiss. Det har jag givetvis all respekt för. Jag inser att det här ärendet därmed också kommer att bli återremitterat.

Anförande nr 7

Charlotte Broberg (m): Lars Dahlberg! För mig är valet enkelt, att betala lite mer för bussresan eller att inte komma med bussen alls. Det är faktiskt ert alternativ. Det går ingen buss över huvud taget. Där tror jag att de flesta är överens med mig.

Du pratar också mycket om att detta är en fördelningspolitisk fråga. Men de som reser ofta med SL och har lägre inkomster köper också månadskortet, ett månadskort som vi väljer att endast höja med 20 kronor. Hur mycket höjde ni månadskortet med när ni tog makten senast? Jo, ni rekordhöjde priset för månadskortet med 100 kronor. Det är er fördelningspolitik.

Anförande nr 8

Lennart Rohdin (fp): Fru ordförande! Jag yrkar bifall till landstingsstyrelsens förslag. Det här är en fråga som vi har debatterat och tydligen kommer att fortsätta debattera.

I Socialdemokraternas reservation i landstingsstyrelsen skriver man att det här är ett politiskt vägval. Jag bara vädjar till Socialdemokraterna, måla inte in er alltför fast i det hörnet. Man ställer billigt mot pålitligt. Vänstern hävdar, i alla fall Socialdemokraterna, att enhetstaxan ökar rättvisan. Man säger också att den är populär. Visst är enhetstaxan populär. När man står i spärren och inte behöver betala mer än en tjuga vid det tillfället tycker man att det är jättebra. Men de flesta resenärer vet vid närmare eftertanke att någon ska betala intäktsbortfallet. Rättvisa innebär alldeles för ofta att någon annan ska betala. Men SL behöver mer intäkter till fler satsningar, och enhetstaxan kostar även om den är finansierad i budget.

Finansiera i budget kan man göra på olika sätt. Man kan göra det inom SL:s ram genom att höja priset för periodkortet. Är det rättvisa? Knappast. Man kan höja inom SL:s budget genom att ta från andra angelägna satsningar, fler sittplatser och bättre tillgänglighet. Är det ökad rättvisa att avstå från det? Knappast. Man kan också finansiera det inom landstingets hela budget, genom mindre satsningar på att minska köerna till vården. Är det ökad rättvisa? Knappast. Sedan kan man naturligtvis finansiera det med landstingsskatten, den skatt där låginkomsttagare betalar lika många kronor per intjänad hundralapp som höginkomsttagare. Är det ökad rättvisa? Knappast enligt mitt sätt att se.

Enhetstaxan är väldigt trubbig. Enhetstaxan gynnar hög som låg. Och kostnaden för enhetstaxan betalas av hög som låg. Undersköterskan i Norrtälje som arbetspendlar till Danderyds sjukhus, ska hon ha höjt pris på 30-dagarskortet, ska hon ha fortsatt garanterad stäplats på bussen till Danderyd på morgonen, ska hon nöja sig med fortsatt

kö till primärvården eller ska hon nöja sig med den fortsatt högsta landstingskatten i Sverige? Ökad rättvisa, Lars Dahlberg.

Enhetstaxan innebär också att direktören i Stocksund får ett billigt alternativ till taxin när han ska hem från krogen på Stureplan på kvällen. Och förmodligen har han råd med fler enhetstaxeresor än de som du värnar. Populärt, javisst. Rättvist, knappast.

Avslutningsvis vill jag också betona en sak med tanke på vad som står i oppositionspartiernas olika reservationer. Det är fortfarande så att den som arbetspendlar använder periodkort av olika slag, och de fortsätter att vara på samma nivå. Det är ingen ökad orättvisa som skapas med återställandet för dem som arbetspendlar eller pendlar till studieplatser och liknande. Socialdemokraterna pratar om ökad rättvisa, men det är någon som betalar, och det är i precis lika hög grad de som har dålig ekonomi i det här landstinget som betalar som de som har bra ekonomi.

Anförande nr 9

Landstingsrådet **Dahlberg (s)**: Fullmäktige! Jag tror att det kan vara på sin plats att konstatera att det finns saker som vi är överens om också. En av de saker vi är överens om är naturligtvis att 30-dagarskortet är det bästa alternativet. Vi ska på alla sätt arbeta för att så många som möjligt som väljer att resa med SL väljer 30-dagarskortet.

Vi kan också vara överens om att förköp är att föredra framför en ökad kontanthantering på våra bussar och för de förare som kan utsättas för angrepp på olika sätt.

Men när vi går vidare är det där någonstans vi börjar få bekymmer, Lennart Rohdin. Den här rättviseargumentationen imponerar inte på mig. Det är möjligt att det finns andra som blir imponerade. Men jag kan lägga till ytterligare ett perspektiv utöver dem vi har haft tidigare. Det är rättvisa mellan generationer. Det du medverkar till nu, Lennart Rohdin, genom att stödja en reform som innebär att färre kommer att åka kollektivt, för det är jag övertygad om, är att det blir en ökad orättvisa därför att vi belastar kommande generationer mer än nödvändigt när det gäller miljöeffekterna.

Anförande nr 10

Lennart Rohdin (fp): Fru ordförande! Det är ändå intressant att notera att Socialdemokraterna retireerar. Floran av argument för enhetstaxan är ju väldigt stor. Blir man bemött på en punkt hoppar man till nästa och till nästa och nästa i stället för att försvara de argument man har fört fram.

Ökad rättvisa, med hänvisning till att det finns många människor i den här regionen som har det knapert ställt ekonomiskt och som har svårt att ha råd att åka, uppnår man inte genom att införa en enhetstaxa som i mycket högre grad kan utnyttjas av dem som är välbeställda. Det är de som kan använda många resor med enhetstaxa. Men de som betalar är ju låginkomsttagarna som betalar med sin skatt eller, om det tas inom landstingsbudgeten, de som får avslag när de behöver komma fram till läkaren eller som inte får sittplats på bussen in till stan. Det är de som får betala, och det är inte ökad rättvisa, Lars Dahlberg.

Anförande nr 11

Landstingsrådet **Dahlberg (s)**: Jag står ju fast vid mina tidigare argument, Lennart. Att vara för 30-dagarskortet är inte att vara emot enhetstaxan. Det vill jag betona. Jag sade tidigare att vi ska vara stolta över den taxepolitik vi har och där ingår 30-dagarskortet.

Det jag tycker att du skulle kunna bidra med här, Lennart, utöver det du redan har sagt är möjligen lite mer information om hur Folkpartiet ser på merkostnaderna. Jag har fortfarande inte fått något ordentlig besked om var alla de här merkostnaderna finns. Här har ni ställt upp på en reform därför att, som du säger, det nuvarande systemet är för dyrt och innebär stora merkostnader. Då skulle jag gärna vilja veta varifrån de uppgifterna kommer.

I övrigt skulle jag vilja uppmana dig att själv gå ut och prata med resenärerna. Prata med den här låginkomsttagaren, till exempel en ensamstående mamma med tre fyra barn som kanske tycker att det skulle vara trevligt att åka in och gå på museum eller bio någon gång ibland. Tror du att hon tycker att den här förändringen är positiv? Jag är helt övertygad om att hon kan räkna, precis som du och jag, och konstatera att den zonindelning ni vill återinföra är en klar försämring för henne och hennes situation.

Anförande nr 12

Lennart **Rohdin (fp)**: Fru ordförande! Om det vore så, Lars Dahlberg, att det var det här som var ditt främsta skäl, skulle du ju argumentera för nolltaxa. Det är klart att det finns familjer i den här regionen som inte har råd med de här teater- och museiresorna ens med er enhetstaxa. Det går alltid en gräns någonstans. Och de som ligger allra sämst till i det avseendet är inte hjälpta av er enhetstaxa. De är inte hjälpta av den höjning som ni yrkade på vid det senaste SL-sammanträdet. Så är det.

Däremot får undersköterskan i Norrtälje som arbetspendlar betala för enhetstaxan. Du stod i talarstolen och sade själv att ni har lagt till 120 miljoner kronor och därmed är det finansierat. Men de pengarna kom väl inte uppifrån? De togs någon annanstans i SL:s budget.

Anförande nr 13

Yvonne **Blobäck (mp)**: Åhörare, ordförande och ledamöter! Jag vill börja med att kommentera Lennart Rohdins behjärtansvärda inlägg för de fattiga i vårt län. Du säger att de fattiga i dag bekostar de välbeställdas resor. De välbeställda kan faktiskt välja att ta bilen. Men kostnaden för trängsel på våra vägar och kostnaden för de hälsoeffekter och miljöeffekter som bilen och bilismen för med sig får även de fattiga vara med och betala. Då skulle jag vilja veta: Var är rättvisan i det systemet? Vem ger dem extra pengar för sjukhusbesök med astmatiska barn, för alla de timmar de måste ta ledigt från sina jobb för att ta hand om sjuka barn som bara blir sämre och sämre? Allergierna ökar lavinartat. Det vet vi allihop är någonting som har att göra med vår stora bilism. När det blir dyrare att åka kollektivt kan de som är rika välja bort det och fortsätta ta bilen. Var är rättvisan?

Den andra saken som Lennart var inne på när han attackerade Socialdemokraterna var att Miljöpartiet förespråkar låga och enhetliga taxor. Så är det. Nolltaxa är vår vision på lång sikt. Det kan du läsa i vårt partiprogram.

Men i dag har vi inte att fatta beslut om nolltaxa. Vi har att fatta beslut om att återinföra zoner och hur de ska se ut. Det är det som ligger på bordet i dag. Och det är någonting som berör många människors ekonomi när de ska resa i kollektivtrafiken framöver. Den borgerliga majoriteten vill återinföra ett zonsystem som kommer att dela många kommuner mitt itu, som kommer att göra de lokala resorna dyrare, som kommer att skapa orättvisa och ologiska taxor. Exakt hur det kommer att bli i många kommuner är det omöjligt att bedöma eftersom ingen karta finns med som visar zongränserna. Det finns endast en kortfattad text som anger delningar i östra, västra, södra eller norra delarna av ett stort antal kommuner i länet. Hur ser logiken ut när de korta, lokala resorna till vårdcentraler och kommuncentra för många människor kommer att bli dubbelt så dyra? Hur kan majoriteten försvara en sådan politik?

Det är inte som ni sade i valrörelsen att människor ska betala efter resans längd. Det är ju inte så. Underlaget som lades fram på SL-styrelsens bord för en månad sedan fick av oss i Miljöpartiet och av andra partier i opposition kritik för att det faktiskt inte gick att se hur zonerna skulle se ut och var gränserna skulle dras. Vi ser nu samma bristfälliga underlag framför oss i dag. Hur kan en månad ha gått utan att ett bättre underlag kan presenteras när landstingsfullmäktige ska fatta beslut? Jag menar att det här innebär att majoriteten inte tar frågan på allvar.

Vi politiker, som har fått medborgarnas förtroende att fatta beslut över människors vardag och dagliga ekonomi, ska åtminstone få ett beslutsunderlag som visar vad beslutet innebär. Det är faktiskt det minsta man kan begära. Det här bristfälliga förslaget gör att vi i första hand yrkar på återremiss. Det har ni noterat. Men vi har varit väldigt tydliga. Enhetstaxan har betytt så mycket för människors vardag. Det är bilisterna som vi vill få att komma till kollektivtrafiken. Månadsresenärerna är det självklart att vi ska gynna. Men vi pratar också om de andra.

Anförande nr 14

Gunilla Roxby Cromvall (v): Ordförande, åhörare! Vi i Vänsterpartiet har också en vision om nolltaxa men gick till val på att vi skulle sänka priset på månads-kortet med 100 kronor. Låga taxor är en otrolig rättvisefråga. Jag vill framföra några skäl som anförs i de handlingar som vi har fått ut.

Ett av skälen som nämns är att vi har fått ett omfattande intäktsbortfall. Men jag saknar miljötänkandet. Vi har tidigare diskuterat hur ekonomin ser ut, och miljön har ett pris. Enhetstaxan var det som fick bilister att avstå från att åka bil. Det säger trafikforskare. Enhetstaxan var också det som gjorde att fattiga människor hade råd att åka, må vara att en del direktörer också åkte. Men det var bra att de lät bli bilen. SL:s ekonomi är god. Det vill jag understryka. De pengar som behövdes för det här har tillförts. Och politik kostar pengar. Ska vi styra om behöver vi göra sådant som kostar.

Ett annat skäl som framförs är att kontanthantering inte längre är tillåten, och det är sant. Det är Arbetsmiljöverket som säger det därför att personalen blev utsatt för rån och våld. Det är allvarligt. Därför har Arbetsmiljöverket sagt att från den 1 april är den

inte längre tillåten. Men det här har inte med varandra att göra. Arbetsmiljöverket har inte sagt att vi ska ha tre zoner. Problemet med kontanthantering är redan under lösning med SL Access, ett kort som man i stället laddar. Jag tycker att man i det här fallet blandar äpplen och päron. Att resa kollektivt är att värna miljön. I en storstad som Stockholm reser redan 75 procent med kollektivtrafik på morgonen. Det är bra, men det behöver bli fler.

Så var det det här med fattiga människor. Det är tyvärr så att inkomstklyftorna i vår region och i Sverige ökar, och det tycker vi i mitt parti är skamligt. Lägst inkomster i vår region har man i Botkyrka. Ska Botkyrka bli zon 2? Är det de som har lägst inkomst som ska betala? Därefter följer Norrtälje, Södertälje och Nynäshamn. För de två sistnämnda är ju kollektivtrafiken en katastrof som jag inte än tänker anklaga er borgare för. Det finns ju problem med SL-trafiken. Men det är här de fattigaste människorna bor, de med lägst inkomst som ska betala mest. På femte plats måste jag nämna Stockholms stad, som har både rika och fattiga människor. Men här har man tagit bort rätten till bistånd för dem som har socialbidrag. Alltså menar jag att här pågår ett krig mot de fattiga som inte längre ska kunna resa, som blir fångna i sin hembygd.

Lite mer statistik: 11,8 procent av vår befolkning har bostadsbidrag. Det är ett sätt man kan mäta fattigdom på. Det gör i runda slängar 225 000 personer som i dag tjänar så lite att enhetstaxan är väldigt viktig för dem. Rädda Barnen har gjort en sammanställning som visar att det finns 60 000 fattiga barn. I synnerhet ensamstående kvinnor med barn är de som inte har råd att lägga ut för ett förköpt SL-kort.

Jag undrar vart ideologin tog vägen för er i Centerpartiet. "Enhetstaxan bör behållas", sade Gustav Andersson den 8 september, strax innan valet. Eller en annan centerpartist som säger: Enhetstaxan är både enkel och lättöverskådlig, dessutom gör den hela länet mindre, oavsett var vi har valt att bo och arbeta. Det är också en väldigt bra lösning för miljön. Den kommer att locka fler bilister att åtminstone då och då åka mer kollektivt. Blir det en borgerlig valseger i landstinget finns det i alla fall ett parti, Centerpartiet, som man kan rösta på så att man har kvar enhetstaxan.

Upp till bevis, Centern!

Det är en rättvisefråga att den som inte åker långt ska betala mer på samma sätt som att man betalar samma avgift hos läkaren oavsett om man är där väldigt kort tid eller länge. Och, Charlotte Broberg, att gå på krogen, om du nu är rätt citerad i tidningen, och välja en stor eller liten starköl handlar faktiskt inte om skattepengar.

Vi i Vänsterpartiet begär också återremiss, för vi vet inte var de här zongränserna ska gå.

Anförande nr 15

Landstingsrådet Andersson (c): Fru ordförande! När det gäller enhetstaxan och det förslag som nu ligger på bordet tycker jag att en aspekt som inte har lyfts fram tillräckligt mycket är att det här är ett förslag som placerar sig väldigt väl mitt emellan det gamla zonsystemet och den enhetstaxa som vi med tvivelaktig framgång försökt under en period. Den kostnad på 40 kronor för resa i två zoner som enhetstaxan innebär om man har den goda smaken att planera sin resa och därigenom vara solidarisk mot

personalen i SL kan inte betraktas som annat än ett i nationellt perspektiv unikt billigt sätt att resa. Man kan göra en tämligen lång resa till exempel från Märsta till Södertälje. Var som helst annars i landet skulle man få betala det tredubbla för denna resa.

Anförande nr 16

Gunilla Roxby Cromvall (v): Det där fick jag absolut inte ihop, Gustav. Antingen är det en enhetstaxa som är låg och som ni gick till val på eller också är det zonindelning som gör att en del får betala skjortan. Det är ett valsvek ni gör nu, för ni lovade era väljare att ni skulle stå för att enhetstaxan fanns kvar.

Anförande nr 17

Staffan Holmberg (s): Fru ordförande! Så tvingades då Centerpartiet upp i en replik. Vi satt här och väntade allihop på vad Gustav Andersson skulle säga. När jag reste runt i min valkrets i valrörelsen möttes jag överallt av Centerns budskap att enhetstaxan ska behållas. Glöm inte bort, Gustav Andersson, att de länsinvånare som drabbas mest av det här beslutet är just de som finns i länets ytterkommuner, Norrtälje, Södertälje, Nynäshamn och inte minst de som bor ute i skärgården – Gustav Andersson är skärgårdslandstingsråd. Sätt dig in i det förslag som så småningom ska fattas! Jag tror att du borde ändra inställning i den här frågan.

När frågan var uppe på ett extra sammanträde i SL:s styrelse strax efter årsskiftet skulle SL fatta beslut utifrån ett obefintligt underlag. Jag ställde gång på gång frågan till den nya majoriteten hur de här zonerna skulle se ut. Något svar fick vi inte, utan hela tiden upprepades att det kommer att bli en avståndsrelaterad zontaxa. Kan vi då få se hur det ser ut? Så småningom, efter en lång debatt, var det en tjänsteman som räckte upp handen och sade: Vi har en handritad karta här. Men ingen i styrelsen hade helt uppenbart fått se den. Det kallar inte jag för beslutsunderlag.

Inte ens till dagens sammanträde i landstingsfullmäktige finns något beslutsunderlag som vi kan fatta beslut utifrån, utan landstingsstyrelsen hänvisar i sitt förslag till SL-förvaltningens tjänsteutlåtande där man pekar på att det tidigare har funnits fem zoner – det har det gjort en gång i tiden – och att man ska övergå till a, b och c i stället. Läser man hur a, b och c ska indelas, på s. 8 i beslutsunderlaget, ser man att det inte alls stämmer med den information som lämnas på SL:s hemsida och det stämmer inte alls med de kartor som har publicerats i varenda dagstidning här i Stockholmsområdet. Det är någonting annat. Det beslutsunderlaget kan jag inte acceptera och säkert inte de flesta med mig. Det är nästan genant att lägga fram någonting som vi inte för våra invånare kan presentera hur det kommer att se ut.

Jag kan ta min hemkommun som ett exempel. Det står i beslutsunderlaget att norra delen av kommunen ska tillhöra zon b och södra kommunen ska tillhöra zon c. Men på SL:s hemsida står någonting helt annat. Där står det att Haninge kommun ska tillhöra zon b, bortsett från öarna Ornö och Muskö som ska tillhöra zon c. Vad är det som gäller?

Vi ska inte ha några synpunkter på detaljer, sade trafiklandstingsrådet. Men det måste vi väl ändå få ha, för är det så att den nya majoriteten ska införa ett zonbaserat taxesystem måste vi ändå ha synpunkter på det också. I exemplet från Haninge kan jag

förstå att Muskö, om man ska ha ett zonbaserat system, ska tillhöra zon c, som har sin replipunkt i Ösmo station. Men Ornö är helt obegripligt. Där finns det busslinje ute på ön, och sedan åker man färja över till Dalarö som helt plötsligt tillhör en annan zon. Detta måste väl ändå ändras.

Ni har heller inte pekat på om det finns några uppmjukningsmöjligheter för den som åker mellan två stationer men passerar över en zongräns. Det fanns i det gamla femzonssystemet. Jag utgår från att det också kommer att ändras.

Jag var inne i Stockholm i går och åkte en del tunnelbana. Överallt kunde jag se information om den höjning som infördes det senaste månadsskiftet. I övrigt kommer avgifterna att vara oförändrade – ungefär så gick informationen ut. Inte ett ord om de förändringar som kommer att ske den 1 april och som är dramatiska.

Till slut förstår inte jag heller Lennart Rohdins rättviseresonemang. Det tolkar jag bara som att vi i Stockholms län ska betala mer för att åka med kollektivtrafiken för att man ska kunna sänka skatten. Det är det som det handlar om.

Fru ordförande! Jag yrkar återremiss.

Anförande nr 18

Charlotte Broberg (m): Det är inte lätt att ta ansvar för allting som står i tidningarna och alla bilder som man ritar i tidningarna. Men det är faktiskt så att landstingsfullmäktige inte ska ta ställning till detaljer. Fullmäktige ska enligt kommunallagen besluta om ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Fullmäktige ska därför ta ställning till principen om zontaxa och inte var de exakta gränserna ska dras.

Anförande nr 19

Jan Strömdahl (v): Det är mycket logik i det här ärendet eller kanske ingen logik. Jag tycker att det är ett fantastiskt resonemang i huvudunderlaget, där det från majoritetens sida som skäl för den här förändringen står: SL:s ambitioner gentemot resenärerna vad gäller tekniska och moderna betallosningar behöver höjas och enhetssystemet lever inte upp till den framtida kravbild. Vad står det här för? Kan någon tolka det här för mig? Än så länge har i alla fall ingen från majoriteten lyckats med det. Men jag ska försöka hjälpa till lite grann.

Jag kan se ett logiskt huvudskäl till att ni nu vill höja kostnaderna för dem som reser kollektivt i länet och framför allt de som reser långt, både genom en höjd periodkortsavgift och höjda enkelreseavgifter. Ni har ett problem. Ni återinför – nu säger jag inte landstinget utan ni som den borgerliga alliansen – trängselavgifterna, men ni ser inte att trängselavgifter har två ben. Det är dels att man vill minska bilanvändningen, dels öka kollektivtrafikandelen. I er lösning ser ni när det gäller trängselavgifterna bara det ena benet, att minska bilresandet. Men pengarna ni plockar in går till att öka utrymmet för mer bilresande, inte till att förbättra kollektivtrafiken. Hur ska ni då lösa det här? Om det nu blir ett tryck på ökad kollektivtrafik genom nya trängselskatter inför ni en trängselavgift även i kollektivtrafiken. Simalabim får ni inget ökat kollektivresande och

ni klarar den här ekvationen utan att öka resurserna för kollektivresandet. Då blir det logik.

Ska ni vara logiska även i Landstingshuset, vi ska ju inte fatta beslutet i dag för det blir en återremiss, skulle jag inför nästa omgång kunna hjälpa er att formulera ett yrkande inför beslutet. Ni borde yrka så här: De ökade intäkter som den nya zonbaserade taxan eventuellt ger SL skall gå till Carl Cederschiölds sparbössa för utbyggnad av Förbifart Stockholm. Då är det logiskt. Det här bjuder jag på. Det är gratis.

Sedan måste jag också kommentera Lennart Rohdin. Jag trodde att Lennart Rohdin var en intelligent och logisk varelse. Men resonemanget om att de stackars låginkomsttagarna i länet skulle förlora på att vi har en enhetstaxa och låga avgifter i SL-trafiken är fullständigt kokko. Om hela den del av kostnaden för kollektivtrafiken som nu betalas via taxor i stället tas via skatten betalar låginkomsttagaren drygt 200 kronor i månaden, låt oss säga 220 kronor i månaden, i stället för 620, medan den berusade direktören i Djursholm betalar 1 500 kronor, om han inte är skattsmitare. Det får vi väl utgå från att han inte alltid är.

Anförande nr 20

L e n n a r t R o h d i n (fp): Fru ordförande! Jag ska avstå från att kommentera Jan Strömdahls person.

Det kan naturligtvis tyckas vara dramatiskt att höja månadskortet med 20 kronor. Jag tror att höjningen förra mandatperioden var ännu mer dramatisk. Jag vet inte om dåvarande SL-styrelseledamoten Jan Strömdahl var frånvarande på det landstingssammanträde där den höjningen antogs.

Skillnaden mellan Jan och mig, som kommunist och liberal, är att jag ser individer. Det finns inte bara en stor grupp låginkomsttagare. Det finns låginkomsttagare som arbetspendlar. De betalar både skatt och periodkort. Det finns låginkomsttagare som inte arbetspendlar därför att de bor nära sitt jobb. De betalar fortfarande landstingsskatt. Och det finns andra låginkomsttagare som gör varken – eller. Därför är det faktiskt så att det finns många låginkomsttagare som får betala för att man flyttar runt de pengar som kallas för finansiering, men som även Lars Dahlberg sade kostar minst 120 miljoner kronor.

Anförande nr 21

J a n S t r ö m d a h l (v): Lennart Rhodin! Det är alltid så att det ökar rättvisan, ökar den ekonomiska utjämningen om man tar en större andel på skatten och en mindre andel via direkta avgifter och taxor. Det är det första.

Det andra är: Den hundralapp i höjd SL-taxa som den förra majoriteten genomförde hade egentligen ingenting med SL-trafiken att göra, utan det var en del av restaureringen av den ekonomi som den borgerliga majoriteten före förra mandatperioden hade åstadkommit. Det var något vi tvingades göra mot vår vilja. Det var den borgerliga majoriteten som låg bakom det.

Vi från Vänsterpartiet har i och för sig insett att det är ett stort glapp mellan enhets-taxans tia och tjuga och 600 kronor i månaden. Vi vill sänka priset på SL-kortet med 100 kronor med hjälp av trängselavgifterna.

Anförande nr 22

Lennart Rohdin (fp): Nu är det jag som inte förstår.

Om man hävdar att det är mer rättvist att ta ut skatt än att ta ut avgifter för ett periodkort, vari ligger då rättvisan att rätta till landstingets problem genom att chockhöja periodkortet med 100 kronor, där såväl låginkomsttagaren som höginkomsttagaren betalar samma hundralapp?

Anförande nr 23

Jan Strömdahl (v): Jag kan hålla med om att du har en poäng där. Men vi höjde både skatten och taxorna. Ni tvingade oss till drastiska åtgärder. Ni hade ett underskott på över 10 miljarder kronor som vi tvingades ta hand om.

Anförande nr 24

Stella Fare (c): Ordförande, fullmäktige! Det talas mycket om låginkomsttagare. De är hänvisade till kollektivtrafiken. Så har det alltid varit. Det finns också medelinkomsttagare som har bil och höginkomsttagare som åker mycket bil.

Frågan är: Om vi ska få fler att åka kollektivt, hur ska vi göra då? Hur ska kollektivtrafiken kunna konkurrera med en ny Volvo? Det är väl den fråga som vi borde ställa oss här i salen.

Vi som åker mycket kollektivt känner till de här meddelandena ur högtalarna: Det är signalfel. Det är banfel. Det brinner. Det är strömlöst. Det är fordonsfel. Det är förarbrist. Det är urspårning. Det är försenade arbeten. Det är den mänskliga faktorn. Det är yttre omständigheter. Ja, det är till och med sabotage.

Det är verkligheten i kollektivtrafiken i dag. Ingen här kan svära sig fri från det ansvar som vi alla har för att försöka skapa mer resurser till kollektivtrafiken, så att det blir högre kvalitet.

Sanningen är att vi här i Stockholm har halkat efter. Det finns inte längre någon anledning att slå sig för bröstet och säga att vi har världens bästa kollektivtrafik, för det stämmer inte. Det betyg som resenärerna ger oss är tvärtom mycket dåligt i jämförelse med övriga Sverige, och Stockholms kollektivtrafik hamnar till och med längst ner i så kallade barometrar i Europa. Vi ligger långt efter Barcelona och långt efter Prag, som har 80 procent nöjda resenärer. Vi här i Stockholm har bara någonting på 55 procent nöjda resenärer. Så ser det ut.

När de på SL föredrar sina ärenden för oss i SL:s styrelse kan de berätta om vilket ansvar de har. Jag vet inte om ni är medvetna om att det inom SL inte bara handlar om entreprenader – tvärtom. SL förvaltar 244 stationer, 1 000 spårfordon, 233 kilometer bana, 167 broar, 90 likriktarstationer, ja, jag kan fortsätta uppräknningen länge. Det är

ett stort ansvar som vi har nu för att se till att man inte hela tiden underlåter att underhålla detta.

Som den tekniska chefen sade vid vårt senaste möte: Det är en snöboll som vi rullar framför oss. Det är därför vi i den nya majoriteten, i alliansen, skjuter till 750 miljoner kronor mer till SL. Det är mer än vad den tidigare majoriteten satsade under alla sina år. Det är därför vi måste föra en principiell diskussion om huruvida det är enhetstaxa eller ökad kvalitet vi ska satsa på. Jag för min del är helt klar över att det är ökad kvalitet som krävs.

Det finns mycket att berätta om vad vi kommer att få ta ställning till i framtiden. Men låt mig bara ge ett litet exempel. År 2009 kommer vi att behöva stänga Saltsjöbanan, om ingenting görs. Det är verkligheten, mina vänner.

Slutligen vill jag säga: Vi är alla eniga om att det behövs mer pengar till kollektivtrafiken i länet. Det gäller också Carl Cederschiöld, som har framfört det i en skrivelse till regeringen. Det behövs mycket mer pengar till kollektivtrafiken, och det är allas vårt ansvar.

Anförande nr 25

Landstingsrådet Dahlberg (s): Fullmäktige, Stella Fare! Stella Fare är ny i SL-styrelsen, och det är med stor nyfikenhet man tar del av hennes funderingar kring våra problem. Kvalitetsbristerna finns, och vi som sitter i SL-styrelsen och för den delen också vi i fullmäktige har ett gemensamt ansvar för att se till att vi kommer åt detta. I alla de delarna håller jag med dig, Stella. Det är viktiga uppgifter för oss.

Men jag förstår inte hur du kan ställa det i något slags motsatsställning till enhetstaxan. Enhetstaxan har ju en helt annan funktion. Eftersom du verkar kunna redovisa det som ingen annan har klarat av att redovisa, nämligen vilka inkomstbortfall som detta har lett till – som jag vill hävda är mycket marginella – skulle jag gärna vilja ta del av dina uppgifter.

Jag skulle också vilja påminna om det som några i den moderata delen av salen småkrattade åt. Vi sanerade ekonomin efter det fullständiga moraset under den förra perioden. Det innebär att ni har haft förutsättningar att satsa alla pengarna på kollektiv-trafiken. Hade ni fått ta över ett så stort underskott som vi fick ta över hade ni kunnat glömma det. En stabil ekonomi har ni oss att tacka för.

Anförande nr 26

Stella Fare (c): Herr ordförande, fullmäktige! Jag tror inte att den som står och väntar på pendeltåget känner någon större tacksamhet till er i den förra alliansen. Jag tror tvärtom – och det märks också på den debatt som förs – att resenärerna förstår problematiken. De förstår att vi är tvungna att göra detta nu, eftersom vi har en kvalitetsuppgift framför oss.

SL beräknade att bortfallet genom överströmningen från månadskort till kontantbiljetter skulle bli 150 miljoner kronor. Det är det bortfall som vi pratar om. Handen på hjärtat: Tycker ni själva att det var seriöst? Var det klokt?

Anförande nr 27

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ja, det var tveklöst klokt. Vi valde att finansiera reformen med 120 miljoner kronor genom ett beslut här i landstingsfullmäktige. Vi gjorde en liten felräkning. Den är lätt att rätta till genom att helt enkelt skjuta till även de pengarna.

Ditt problem, Stella Fare, är att du är en så varm förespråkare för att fler ska åka kollektivt. Vi ska återkomma när förändringarna kommer och när vi ser ett vikande underlag för resandet inom kollektivtrafiken. Då har du mycket kvar att bevisa, Stella Fare.

Återigen: När det gäller kvalitetsbristerna är vi helt överens. Dem måste vi jobba med. Men jag vill betona att det inte finns någon motsättning mellan det arbetet och att behålla en enhetstaxa.

Anförande nr 28

Stella Fare (c): Jag gillar utmaningar. Jag vet inte om ni gör det. Vi kommer alla att på olika sätt få försvara de störningar som vi kommer att se i kollektivtrafiken i framtiden, eftersom det underhåll som vi måste genomföra innebär att det först blir sämre och sedan blir bättre. Det är det dilemma som vi nu står inför, vi som har ansvaret. Men ni och hela landstinget har en del i detta – det är en uppgift för oss alla.

Anförande nr 29

Åke Askén (mp): Ordförande, fullmäktige! Detta är verkligen inget bra förslag. Det är dåligt på många sätt. Det är dåligt för hälsan, för miljön och för resenärerna. Men det är också ett egendomligt förslag.

Det finns ett grundläggande fel i texten som jag ber fullmäktige att uppmärksamma, och dessutom finns det en del egendomligheter.

Det fel som är en av flera grunder till att Miljöpartiet vill återremittera förslaget är att ni i alliansen inte klargör vilket av de två förslag som finns ni vill välja. Ni avstår från att välja. Ni har inget förslag. Det är konstigt. SL har två förslag till zonkonstruktion. Det ena ökar bilismen mer än det andra. Jag kan misstänka vilket ni vill ha, men det säger ni inte.

Det egendomliga finns i landstingsrådsberedningens skrivelse. Där står det faktiskt: "I förlängningen riskerar enhetssystemet att slå mot de grupper som allra mest behöver en pålitlig och säker kollektivtrafik." Det känns ungefär lika bakvänt som Lennart Rohdins rättviseresonemang. Det är mycket konstigt.

Om ert förslag genomförs är det precis detta som kommer att inträffa, att det slår framför allt mot dem som har dålig ekonomi och inte har bil. Det slår också mot bilisterna, men jag kanske inte behöver ta upp på vilket sätt det sker, utan det kan ni räkna ut själva.

Den andra konstiga skrivningen är när ni tar upp kontanthanteringen och skriver: "Kontanthanteringen som varit en följd av systemet har bidragit till ökad otrygghet för

såväl resenärer som personal.” Men enhetstaxan – ja, SL har i själva verket tio enhetstaxor – har ingenting alls att göra med kontanthantering. Jag hoppas att ni från alliansens sida håller med mig om det och medger att den skrivningen var ett olycksfall i arbetet.

Det kunde ha blivit värre än detta, för en del i alliansen ville riva upp den stora enhetstaxan, nämligen 30-dagarskortet, och införa ett zonsystem även för det. Det hade varit extra sorgligt, men det var bra att några av er i alliansen bjöd motstånd internt mot det.

Hur som helst innebär detta förslag att alliansen här i landstinget motarbetar kollektivtrafiken. Tyvärr gör man det även i Stadshuset, och man gör det också i Riksdagshuset. Ni är konsekventa motståndare till förbättringar av kollektivtrafiken. Det är väldigt tråkigt.

Wennerholm hade några resonemang om att SL-trafiken måste växa. Ja, det är väl självklart. Men, Christer Wennerholm, det blir ju motsatt effekt av det här förslaget, när ni gör så här.

Flera har sagt att det är viktigt med underhåll och utbyggnad, och det tycker vi väl alla. Men då måste ni i alliansen ta era riksdagskamrater i örat, för de vill ju sno trängselavgiftspengarna och bygga motorleder för dem i stället. Det måste vi faktiskt försöka hantera!

Jag yrkar för Miljöpartiets del i första hand återremiss och i andra hand avslag.

Anförande nr 30

A n n a K e t t n e r (s): Låt mig som föredetting ger er ett historiskt perspektiv, ni som sitter här och du som kanske lyssnar någon annanstans, och påminna om att det fanns ganska många borgerliga företrädare som ville bli SL-ordförande. Det märks också här i debatten. Särskilt minns jag att jag i över ett år före valet ständigt möttes av kommentarer från SL:s vice ordförande om att när hon efter valet hade blivit SL-ordförande, då skulle det vankas andra bullar. Det var utförliga beskrivningar av hur det skulle bli då.

Jag måste verkligen säga att det är ledsamt att det inte blev så, för då hade vi nog fått ett trafiklandstingsråd och en SL-ordförande som brann för kollektivtrafiken. Nu har vi i stället en SL-ordförande som blev SL-ordförande men som sköter det med vänster eller kanske höger hand – det är inte så lätt att veta – och som inte riktigt har tid, eftersom han ägnar sig åt alla möjliga andra debatter här i landstingshuset och åt att vara han som bestämmer: HSB, ni vet.

Därför har vi nu fått ett så dåligt berett ärende till fullmäktige att fullmäktige inte kan veta vad beslutet innebär. Vi ska ”godkänna styrelsen för AB Storstockholms Lokaltrafiks beslut om att införa ett zonbaserat biljettsystem” – jag betonar ”ett”. Vilket system det ska bli är mycket oklart. Ärendet ger ett tydligt besked, och SL:s hemsida ger ett helt annat. Fullmäktige har ett undermåligt beslutsunderlag.

Det är inte nog med detta, utan förslaget innehåller också direkta felaktigheter. Låt mig citera igen: ”Effekterna av enhetssystemet, framförallt ett omfattande inkomstbortfall

...” Men så är det inte. Inkomstbortfallet är litet. Det är mindre än 1 procent av SL:s taxeintäkter. Det är ungefär 7,5 promille.

Vad som däremot ger SL ett mycket stort inkomstbortfall, som SL inte har fått några tillskotts pengar för att möta, är borgerliga beslut i Stockholms Stadshus. När socialbidraget inte längre täcker ett SL-kort och gymnasieeleverna inte längre ska få SL-kort, då drabbas de absolut fattigaste människorna i en av Stockholms stora kommuner, i halva Stockholms län, och en av våra absolut trognaste kund- eller resenärsg grupper.

Det kostar under mandatperioden drygt 400 miljoner kronor. För det får SL inga extra pengar, och skillnaden är dessutom att enhetstaxan ger ett ökat resande och ett bättre och mer rättvist resande för fler och kostar en bråkdel av detta, medan de beslut som högern i Stadshuset har tagit ger minskat resande framför allt för dem som har minst möjligheter i länet.

Det borde stå i ärendet att man vill ha bort effekterna av enhetssystemet, framför allt ökat resande och ökad rättvisa. Det finns borgare som faktiskt verkar ivra för kollektivtrafiken och försöker redovisa att det är lite grann som pest och kolera. Det finns många sätt att öka resurserna till kollektivtrafiken – som vi är överens om behöver ökas – och detta är det minst dåliga.

Lägligt nog glömmer ni bort ett riktigt bra alternativ: att använda intäkterna från trängselskatten. Tänk, det är många hundra miljoner varje år som ni avstår från för att vara lydiga när husse kallar.

Jag har inget emot direktörer i Stocksund, även om jag tycker att de kan betala sitt resande. Jag har större ansvar, tycker jag, gentemot barnfamiljer i Botkyrka och Rinkeby. De har ju drabbats dubbelt av det här beslutet och beslutet att ta bort de fria museerna.

Jag vill också påminna Centerpartiet om att lögn i valrörelsen är politikens motsvarighet till dopning, och det straffar sig.

Jag yrkar bifall till förslaget om återremiss och i andra hand avslag.

Anförande nr 31

N e c l a B o r a (v): Ordförande, fullmäktige! Jag började i SL som spärrvakt 1985. Jag gick på kurs för att lära mig om taxor och alla dessa zoner. Ingen fattade vad zonerna betydde och var logiken bakom fanns. Vi frågade hela tiden läraren: Varför, varför? Det han sade, i november 1984, glömmer jag aldrig: Det är ingen djäväl som vet och ingen djäväl som förstår hur man har dragit zonerna och vem som har dragit zonerna och ritat kartan, så sluta fråga!

Det gäller fortfarande. Det finns ingen logik i zonerna, Wennerholm! Jag vill ställa en fråga till dig. Ni har ritat en karta där zon A omfattar nästan hela tunnelbanenätet. Varför vill ni bötfälla dem som åker pendeltåg? Har de det så bra? Har de det så lyxigt att de ska betala lite mer?

Läraren hade rätt: Det är ingen jäkel som vet hur man har tänkt, varför man har dragit linjerna som man har gjort och vem som har ritat kartan. Det kommer att förbli så – ni kan aldrig förklara zonerna!

Enhetstaxan handlar för mig om en enda sak: hälso- och miljöeffekterna. Där tjänar vi på enhetstaxan. Miljön ska kosta – annars kommer vi att betala mycket mer om 20, 30 eller 40 år, och det vet ni mycket väl. Säg inte att ni inte begriper så mycket!

Stella Fare tyckte jag hade ett intressant inlägg. Du har gått ifrån dina cykelbanor och börjat tänka lite bredare, över hela länet. Det var inte ditt intresseområde förut.

Du pratade om kvalitet på åkandet och att man ska kunna sitta. Jag har inget körkort, men jag har alltid kunnat sitta, både under perioden med enhetstaxan och före och efter. Men det är klart att det blir lite trångt i rusningstid.

Nu kunde jag inte komma från Kista, eftersom det var stopp i trafiken. Har det något med enhetstaxan att göra? Att förare försover sig och inte kan ta ut tåget, har det något med enhetstaxan att göra? I SL brukar man säga att säkerheten kommer i första hand. Om man inte sköter säkerhetsdelen, med banor och annat tekniskt, vad har det med enhetstaxan att göra?

Till Centerpartiet vill jag bara säga en sak: Politikerförakt har vi faktiskt på grund av sådant som du och ditt parti har tagit fram. Ni ljuger för folk. Ni gör inte vad ni säger. Vi tackar er för det! Men jag är inte centerpartist, och jag har inte ljugit under valrörelsen.

Jag tycker att även direktörer ska åka lite billigare, när de har tagit två glas, så att de inte kör över folk.

Skåne har bättre trafik, sade någon. Vad har det med enhetstaxan att göra? De kanske har bättre entreprenörer som tar hand om personalen bättre. Har ni tänkt på det?

Ett zonbaserat taxesystem – det jag vill är att ni som är ansvariga för förslaget, alla representanter för alliansens partier, förklarar för oss här och nu hur ni tänkte när ni tog fram riktlinjerna. Vi vill ha en logisk förklaring i dag.

Mandatperioden är bara fyra år, och sex månader har redan gått. Vi har rätt dåliga erfarenheter. När Lédel-vagnen spårade ur följde släpvagnarna med. Ingen kommer undan, och det kommer inte heller ni att göra.

Jag yrkar på återremiss.

Anförande nr 32

J o h a n S j ö l a n d e r (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag måste börja med att lite grann ifrågasätta mot vilken verklighetsbakgrund som den borgerliga majoriteten fattar sina beslut. När Lennart Rohdin är uppe i talarstolen och säger att det stora problemet med enhetstaxan är att en massa direktörer har börjat lyxkonsumera kollektivtrafik och åka fram och tillbaka mellan Stureplan och Djursholm, då ställer jag mig frågande till beskrivningen.

Till att börja med undrar jag om det verkligen är något problem att även rika människor väljer bort taxi för att i stället åka kollektivt. Vidare undrar jag om det verkligen är på det sättet.

I tidningen Metro fanns det i dag en mycket läsvärd artikel som jag tycker fungerar som en utmärkt illustration till vad vi pratar om i dag. Sex år längre liv på en halvtimme eller något sådant stod det om. Det handlade om skillnader i hälsa och livslängd mellan människor i Stockholms län beroende på var man bor, bedömt efter kollektivtrafiken. Stockholms län är en region som präglas av stora sociala och ekonomiska skillnader som kommer till uttryck just i det fysiska, var man bor.

Det är mot den bakgrunden som vi måste förstå beslutet att införa en enhetstaxa. För mig är det inte en fråga som först och främst handlar om kronor och ören, utan det är en fråga om moral. Det är en fråga om att vi för en gångs skull har infört en reform som gör livet lite lättare och lite enklare för de grupper i vårt län som annars alltid drabbas och alltid får det sämre.

Jag var med om att införa enhetstaxan under förra mandatperioden. Jag mötte människor ute i förorterna som gynnades av den. Det var inga lyxåkande direktörer, utan det var pensionärer med låga pensioner som nu fick råd att åka in i staden, och det var ensamstående föräldrar – de som har så låga inkomster att de faktiskt inte ens har råd att lägga ut 600 kronor på ett månadskort. Det var de som tjänade på enhetstaxan. Det är för dem enhetstaxan är till. Det var för dem den infördes, och det är de som nu straffas, när ni tar bort enhetstaxan.

Om man bor på cykelavstånd från Stockholms Central, då kanske detta beslut är tämligen oproblematiskt. Men för oss andra blir det desto värre.

Anförande nr 33

Lennart Rohdin (fp): Nej, Johan, jag tror att du är klok nog att förstå. Jag ser inte att problemet med enhetstaxan är att rika direktörer åker kollektivt, utan problemet är att man plockar bort 200 miljoner kronor som kunde ha använts för att göra kollektivtrafiken mer tillförlitlig.

Det jag vänder mig mot är när man från er sida säger att enhetstaxan är till för att åstad-komma ökad rättvisa. Om ökad rättvisa innebär att direktörer kan åka billigare, medan exempelvis undersjuksköterskan i Norrtälje som arbetspendlar och betalar landstingsskatt får betala resorna, då har jag svårt att se att det i sig är ökad rättvisa.

Anförande nr 34

Johan Sjölander (s): Lennart Rohdin! Själva poängen med denna reform är att vi använder lite mer skattepengar så att de som har låga inkomster får det billigare. Vi alla betalar efter bärkraft, betalar mer för att de som har sämst förutsättningar ska få åka billigare. Det är rättvisa, och jag tror att du har svårt att komma runt detta faktum

Anförande nr 35

Lennart Rohdin (fp): Poängen med att riva upp beslutet om enhetstaxan är att se till att ha mer pengar att satsa på en mer tillförlitlig kollektivtrafik, till exempel så att undersjuksköterskan från Norrtälje slipper stå på 110-vägen till Danderyds sjukhus var och varannan morgon.

Även det kanske är ökad rättvisa.

Anförande nr 36

Thomas Rudin (s): Jag tycker att det är påfallande i den här debatten, särskilt under Christer Wennerholms inledning, att det är otroligt visionslöst. Under det år som varit har vi, vilket Lars Dahlberg påpekade tidigare, upplevt en historisk resandeökning i kollektivtrafiken. Det har skett samtidigt som en hel värld, hela vår jord, funderar över hur man ska kunna öka resandet med kollektiva färdmedel och minska förbrukningen av fossila bränslen. Runt om oss i hela vår värld ställer man denna fråga, och vi har gjort något historiskt i detta landsting. Vi har nämligen brutit en relativ resandeökning i fråga om bilar och kollektivtrafik och ökat kollektivtrafiken kraftfullt.

Under trängselskatteförsöket, som jag arbetade med en del i Stockholms kommun, reste man från hela världen för att studera vad vi gjorde i Stockholm under den perioden. Än i dag är man fascinerad över att det faktiskt gick att fysiskt flytta personer från bilar till kollektivtrafik. Det är något som andra storstäder nu försöker lära sig av. Man försöker efterlikna det på många andra håll.

Vi har gjort det. Och nu har ni från höger sida, med Christer Wennerholm i spetsen, gett det konservativa politiska uttrycket ett riktigt ansikte: Tillbaka till det gamla – inte bara tillbaka till det som var dåligt innan utan tillbaka till något som är ännu sämre, nämligen att återinföra zoner och högre taxor, göra det dyrare, skapa en krångligare prismekanism för dem som vill göra ett miljövänligt val i regionen.

Ni är miljöfientliga! Och ni är inte bara miljöfientliga, utan ni är också väldigt omoderna. Ni skapar ju ett system som påminner om protektionism. Det ska vara dyrare att bo längre bort från de platser dit folk vill resa. Det var något som alla frihetsälskande förr ville vara emot. Man ville riva tullar, och det skulle vara frihandel och rörlighet mellan människor. Vart tog alla de argumenten vägen?

Nej, det ska vara dyrt. Långt ska det vara att resa. Det ska vara besvärligt och dyrt och kosta mycket, så att man helst tar bilen och är miljöövänlig!

Jag vill lyfta upp tre grupper som verkligen håller på att hamna illa och som inte är representerade här i salen i dag. Den ena gruppen är barnen. Det är alla de barn som med den mycket låga enhetstaxan gavs en möjlighet att klara sina trassliga hemmaförhållanden, när föräldrarna träter om vem som ska betala resorna till och från skolan och till och från kompisarna. Det är massor med barn i denna region som situationen har underlättats för genom att de har fått billigare resandemöjligheter.

Det bevisas enklast av att plankningen har minskat. Men gå också och prata med ungarna – hör med dem! De är jättegglade för den här reformen, och varenda skola är det.

Den andra förlorande grupp som jag vill lyfta fram är de äldre, de riktigt gamla, och de som har varit ensamma och som på marginalen funderar över om de ska ta sig någonstans. Jag har mött dem, och de har rest mer på grund av detta.

Den tredje marginalgruppen, som inte alls har nämnts i debatten här i dag men som är väldigt viktig för oss alla i regionen, är turisterna. De finns inte heller här i dag. Men det ni från höger sida försöker skapa är ett system som är så krångligt och dyrt att det första man ska mötas av, om man vill resa i detta län och inte har tillgång till egen bil, är en riktigt hög kostnad. Det ni skapar är tillväxtfientligt!

Sammantaget har ni lyckats placera er i det miljövänliga hörnet, det konservativa hörnet, det tillväxtfientliga hörnet, det barnfientliga hörnet och det äldrefientliga hörnet. Det enda jag kan säga är positivt med detta är att det blir väldigt tydligt i landstingspolitiken vad som är höger och vänster. Höger innebär att det blir dyrare, sämre och tillväxtfientligt. Vänster innebär att det blir billigare, mer miljövänligt och framför allt – vilket har påpekats mest här i dag – mer rättvist.

Anförande nr 37

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är intressant att höra Tomas Rudins brandtal. Det är intressant att höra att det är höger att den kollektivtrafik som människor betalar för ska gå i tid och att såväl resenärer som de som jobbar i kollektivtrafiken ska känna sig trygga. Är det höger, Tomas, då är jag nöjd med att det är höger. Jag tror nämligen att det är detta som människor efterlyser, för det som de betalar för är att trafiken ska gå i tid.

Sedan tycker jag att du ska höja blicken och också prata med dina kompisar i Mälardalen om att sätta upp gränser. Min vision är inte att vi här i Stockholms län ska stänga in oss innanför en barriär, utan det är att hela Mälardalen ska vara ett tillväxtprojekt där människor kan bo och jobba i olika delar och resa inom denna stora region.

Ditt förslag har inte bidragit till något på den punkten utan bara rest nya hinder: tullar, Skanstull, flyttas ut till länsgränsen. Det tror jag inte att du heller vill ha.

Anförande nr 38

T o m a s R u d i n (s): Det var ett härligt erkännande att det är högerpolitik att det ska bli dyrare. Hur du än vrider och vänder på det kommer det att bli väldigt mycket dyrare ju längre bort man bor.

Jag skulle vilja ge dig en vision att fundera över. Du skisserar upp en jättestor region, och det är en vision som jag gärna delar, för det skulle vara ett verkligt miljövänligt projekt att skapa något riktigt stort, att få så många som möjligt att resa i en så stor region som möjligt och gärna ut över hela Mälardalen.

Men det är det som är vänster och höger i politiken. Vi ser möjligheten att göra de taxorna så billiga som möjligt och just på det sättet underlätta för människor att resa så mycket som möjligt.

Det ni gör nu är att ni skapar högre hinder, högre trösklar, ett dyrare sätt att resa. Och det ska inte bara vara en enda gräns utan två gränser, och nu verkar det vara tre gränser – det ska bli dyrare ju längre bort man bor. Jag skulle säga att en riktigt miljövänlig vision för den här regionen skulle vara en enhetstaxa som omfattar ett ännu större område än i dag, vilket skulle ge ännu fler möjligheter att resa kollektivt framför att ta bilen.

Anförande nr 39

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, Tomas Rudin! Problemet är att i den gemensamma vision som vi tydligen är överens om – en hel Mälardalsregion – står dina partikamrater runt om i Mälardalen tillsammans med mig i högerburen. Du själv beskriver det som de upplever som ett stort hinder för integrationen.

Dina bussar som försvinner, är det kvalitet? Är det kvalitet för dem som bor utefter andra kollektivtrafiklinjer än där det går pendeltåg, tunnelbana eller spårvagn? Någonstans ska ni ju dra ner på trafiken – så ser ekvationen ut. Erkänn då att du är beredd att acceptera en lägre taxa med sämre kvalitet!

Jag är beredd att ha en lite högre avgift som dessutom kan öka i takt med kostnadsutvecklingen, för att vi ska ha bra kvalitet i kollektivtrafiken och klara av reinvesteringar och nyinvesteringar. Människor kommer att kräva hög kvalitet, inte bara låga taxor.

Anförande nr 40

T o m a s R u d i n (s): Nej, mina kamrater i Mälardalsregionen har ingenting emot att vi har låg taxa i Stockholm. Det jag drömmer om är att vi skulle kunna förenas i att ha låg taxa i hela Mälardalsregionen. Men den visionen är ni inte med på, eftersom ni här i dag stipulerar att det ska vara dyrt att åka långt.

Skulle politiken att införa egenavgifter eller dyrare och dyrare kostnader i SL-trafiken vara ett framgångskoncept för framtiden för att lösa miljöproblemen? Nej, jag tror inte det. Det är bara att titta på Arlandabanan, som är något slags direktörståg fram och tillbaka till Arlanda. Det är det dyraste sättet att färdas kollektivt i regionen. Ska vi i framtiden tillämpa ordningen att det ska bli dyrare och dyrare ju längre man ska åka med kollektiva färdmedel, då kommer vi inte att lösa de miljöproblem som jag pratar om.

Idén är att använda gemensamma skattemedel – det vi betalar tillsammans – för att subventionera och tillsammans betala för bra kvalitet, fler bussar, bättre kollektivtrafik och att göra det billigt, så att många färdas miljövänligt. Det har ni missat!

Anförande nr 41

A n n a - L e n a Ö s t m a n (s): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag tycker att det i dag har sagts väldigt många bra saker från just den talarstol där jag står.

Det förslag som vi i dag ska ta ställning till retar upp många i min omgivning. Jag bor och lever på Värmdö, närmare bestämt på Ingarö sedan 26 år tillbaka. Under dessa år har befolkningen fördubblats, och den ökar ständigt.

Har du inte bil och bor på Värmdö finns det bara ett kommunalt färdssätt, och det är buss. Fast befolkningen har ökat har bussarna tyvärr inte blivit så värst mycket bättre. Att sitta från Värmdö in till staden är en lyx – det kan jag garantera. Räddningschefen för Nacka-Värmdö sade för några år sedan att det värsta skräckscenario som de kunde tänka sig var att en långbuss kör in i en bergvägg på väg in mot Slussen.

Majoriteten har nu bestämt att Värmdö ska delas i två zoner. Vare sig det handlar om en pensionär, en mamma som ska till barnavårdscentralen eller vårdcentralen och åker från Brunn ute hos mig på Ingarö eller Hemmesta Centrum eller ett barn som ska in och träna hockey eller fotboll i Gustavsberg, en sträcka på 6 kilometer, får den personen betala lika mycket som en resenär som åker från Hässelby till Dalarö, en sträcka på 6 mil. Finns det någon i denna sal som tycker att det är rättvist?

Jag yrkar bifall till återremissförslaget.

Anförande nr 42

Nanna Wikholm (s): Jag begärde ordet när Folkpartiet var uppe med olika teorier och uppfattningar om de negativa effekterna av detta. Någon tyckte att det var jobbigt att vi på den här sidan av salen hade en sådan flora av argument och bytte ståndpunkt. Men det beror ju helt och hållet på att det finns en enorm flora av bra argument för enhetstaxan. Det handlar om miljön, som Tomas har varit inne på, om rättvisefrågorna, som andra har varit inne på, och om tillväxten. Det handlar om att ha en bra kollektivtrafik för framtiden.

Men vad är det då för motargument som ni kommer med? Det handlar antingen om att skatten måste höjas för att finansiera detta, vilket skulle vara hemskt, eller om att vi måste ta pengar från trafiken, om skatten inte höjs. Ni måste faktiskt bestämma er. Vilken av de onda saker som ni tycker är så hemska gäller det?

Jag kan tala om det för er: Vi står för att detta skattefinansieras –inte genom sämre kvalitet. Då har ni kanske fått lite reda på den argumentation som ni inte verkar ha koll på riktigt.

Vad är det mer som man har hävdad? Jo, man har hävdad att kontanthantering ökar. Som alla landstingsledamöter här i salen borde veta kommer inte bussförarna att ha hand om kontanter senare i år. Arbetsmiljöverket har satt stopp för det. Man löser det på andra sätt. Vill vi komma åt kontanthantering behöver vi inte göra något, för det problemet är redan löst. Den argumentationen håller inte och behövs inte.

Det handlar om de bussar som Christer pratar om. Ja, vi socialdemokrater tycker – det skäms jag inte för – att vi kanske borde fundera över vilka bussar som ska gå och när de ska gå. Det har även ni i majoriteten gjort, för ni har upptäckt att det gick att flytta om bland bussarna, så att vi kan behålla flera trängselskattelinjer. Där har ni prioriterat om.

Summa summarum: Det finns en mängd starka argument. Ett som inte riktigt har kommit upp är folkhälsan, så det tänkte jag bidra med i den stora floran.

Ska man titta på kollektivtrafiken ur ett folkhälsoperspektiv kan man se att det är viktigt att gynna de långa kollektivtrafikresorna, för det är då man bryter beroendet av bilen. Det är kanske inte alltid så viktigt att hela tiden gynna de korta resorna, för då kanske folk går eller cyklar, vilket är bra ur ett folkhälsoperspektiv. Just det införde vi, genom enhetstaxan.

Jag yrkar bifall till återremissyrkandet.

Anförande nr 43

Kerstin Pettersson (v): Fru ordförande, ledamöter! Den här debatten har till viss del varit en budgetdebatt för trafiken, tycker jag. Det har gällt Mälardalens trafiksituation. Jag hoppas att fru ordföranden påpekar för mig om även jag skulle råka glida in på de frågorna och inte låter mig sväva ut alltför mycket, vilket flera andra talare har fått göra.

Christer G. Wennerholm började med att säga att detta att ta bort enhetstaxan är främjande för miljön. Jag skulle vilja veta hur det är främjande för miljön, för det har du inte sagt något om, när du har varit uppe här i talarstolen flera gånger, utan du har bara pratat om alla fel som vi andra gjorde under föregående mandatperiod.

Jag förstår inte hur man kan säga att det är främjande för miljön, när man på sidan 15 kan läsa att det klart och tydligt står: "Den kraftiga prisökningen kan komma att styra bort sällanresenären från SL som då hellre tar bilen." Hur kan det vara främjande för miljön?

Därmed kommer jag in på sällanresenären, undersköterskan från Södertälje som bor och arbetar i Södertälje och går till arbetet, en ensamstående mamma med tre barn som har sin mor boende i Åkersberga, på andra sidan länet, och som reser i tre zoner. Hon betalade tidigare 18 kronor dit och 18 kronor hem. Om hon nu ska åka kollektivt får hon betala 90 eller 120 kronor. Är det rättvist att den ensamstående mamman, som inte har speciellt hög lön, får betala 90 eller 120 kronor i stället för 36 kronor? Jag tycker inte att det är rättvist.

Jag kan tycka att det är bra att den välbeställda direktören tar tunnelbanan hem när han har druckit två eller tre glas, i stället för att kanske utgöra en fara eller tära på miljön när han tar taxin.

Jag tror inte att man löser alla fel på spåren och alla signalfel genom att ta bort enhetstaxan. Jag tror inte att de som står på pendeltågsstationerna i Södertälje och väntar har förståelse för att man tar bort enhetstaxan. De är snarare – jag ska inte använda det ord jag tänkte använda, eftersom jag inte ska svära – väldigt irriterade när pendeltåget inte går. Jag tror inte att de som fick åka buss till Gnesta under veckan som har gått – när det tog 45 minuter i stället för 20 att resa – gillar att man tänker ta bort enhetstaxan. Nej, Stella Fare, jag tror inte att de har förståelse för det.

Sedan till Gustav Andersson eller Tage Gripenstam: Jag tar gärna en debatt med er i Södertälje om enhetstaxan. Ni gick ut i valrörelsen och lovade att den skulle finnas kvar om man röstade på er. Jag tar gärna en debatt med någon av er i Södertälje, för där har vi de som har lägst inkomst och har det sämst, så får vi se hur det går.

Anförande nr 44

Stella Fare (c): Ordförande, fullmäktige! Jag har aldrig sagt att det är lätt att vara politiker. Det är svårt. Ibland måste man föra rätt så svåra resonemang med sina väljare. Men det är din skyldighet, precis som min, att tala om vilka behov SL har.

Det har du verkligen inte lyckats med, utan du talar om enhetstaxan som om den vore en isolerad fråga som inte har något samband med alla de behov som SL, kollektivtrafiken och därmed människorna i vårt län har av en god tillgänglighet och kvalitet, som vi pratar om.

Det går an att står här och inte ha någon som helst känsla för ansvar för detta. Men för din väljare som står i Södertälje och inte kommer till jobbet över huvud taget – eftersom det är vagnfel, banfel och strömlöst och hundra andra orsaker, som innebär att hon inte kommer till jobbet – har du din uppgift att försöka förklara för henne vilka behov vi politiker ska prioritera.

Då förstår hon. Hon är nämligen inte dum.

Anförande nr 45

Kerstin Pettersson (v): Jag trodde att vi debatterade enhetstaxan och inte kvaliteten. Spärfel tror jag inte att man löser hur mycket pengar man än skjuter till, för det handlar också om ett samarbete med Banverket, vilket jag hoppas att du får lära dig.

Anförande nr 46

Stella Fare (c): Det kan du lita på att jag *har* lärt mig, att trafiken i vårt län är ett ansvar för fler än bara våra länsinvånare. Utan en fungerande kollektivtrafik i Stockholmsområdet slutar Sverige att fungera. Jag kan lova dig att jag kommer att framföra det många gånger från den här talarstolen och till andra.

Att låtsas att enhetstaxan är en rättvisefråga som vi inte har skyldighet att koppla till SL:s egna resurser tycker jag är relativt talanglöst.

Anförande nr 47

Kerstin Pettersson (v): Det är tur att somliga tycker sig ha talang. Men för mig är detta fortfarande en rättvisefråga. Det är också en fråga om jämställdhet, för vilka är det som åker med kollektivtrafiken? Jo, det är i stor utsträckning kvinnor och barn.

Anförande nr 48

Sverre Launby (v): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Lyssnar man på Stella Fare skulle man kunna tro att överskottet från alliansens vilja att höja taxorna och införa ett

zonsystem ska gå till att finansiera Banverkets eftersatta underhåll på pendeltägs- och tunnelbanelinjer. Men det är kanske inte avsikten, vad jag förstår.

Det är lite brist på logik där, och i det övriga högerresonemanget kring den här frågan är det konstant brist på logik.

I SL:s styrelse sitter en ersättare från min hemkommun. Han är moderat, och han är tillika oppositionsråd. Han sade inte flaska när man fattade beslut om att dels höja taxorna, dels införa zonsystemet. Veckan efter gick han ut i den lokala tidningen och konstaterade att det i dagsläget inte ens är värt 20 kronor att åka med pendeltåget från Nynäshamn till Stockholm med tanke på kvaliteten.

Är det logik? O, ja – enligt moderat modell.

Tittar man på det mycket bristfälliga underlag till beslut som finns ser vi också enastående logiska kullerbyttor. ”Effekterna av enhetssystemet, framförallt ett omfattande intäktsbortfall, drabbar såväl de trogna kollektivtrafikresenärerna som SL:s ekonomi”, står det.

På vilket sätt drabbar det de trogna SL-resenärerna? Det gör det väl inte! Det som drabbar de trogna SL-resenärerna är det höjda priset och de införda zonerna. Det drabbar dem, men enhetstaxan drabbar dem inte – om man inte resonerar så att något som är billigt drabbar i stället för att gynna. Men det kanske också är något slags allianslogik – inte vet jag.

”I förlängningen riskerar enhetssystemet att slå mot de grupper som allra mest behöver en pålitlig och säker kollektivtrafik”, står det också. Det finns inte så mycket logik i det.

Med det resonemang som Christer G. Wennerholm med flera har fört fram kan man väl säga: Om man utgår från logiken att allt som är billigt är dåligt och allt som är dyrt är bra, då kommer kollektivtrafiken automatiskt att öka helt sanslöst i kvalitet från den 1 april, alla pendeltåg kommer att avgå i tid, och det kommer inte att vara några förseningar eller störningar någonstans. Det måste ju bli effekten av den kvalitetshöjning som ni pratar om från den 1 april! Men det är väl knappast någon som tror på det i den här salen.

Det är mycket märkligt att höra resonemangen till försvar för höjda taxor och zonindelning.

När det gäller Centerpartiets kullerbytta i de här sammanhangen kan man väl konstatera att Centerpartiet fullständigt har glömt bort vilka de företräder och numera är så fullt upptaget med att bita sig fast i den moderata svansen att de är rädda för att om de öppnar gapet och gläfsar lite grann, då tappar de greppet och vet inte vart de ska ta vägen.

När vi pratar om rättvisa: Även om en direktör, var han nu bor, betalar lika mycket per hundralapp i skattepengar till landstinget betalar han mer än vad en låginkomsttagare gör, och då bidrar han efter bärkraft på ett annat sätt.

Principen i rättviseresonemanget bör och ska vara, för att citera Karl Marx: Av var och en efter förmåga, åt var och en efter behov. Direktörens behov av kollektivtrafik kanske inte är så stort, men han har möjlighet att bidra utifrån sin förmåga. Det är väl det som kan kallas rättvisa i sammanhanget. De som har får betala lite mer.

Bifall till återremissyrkandet!

Anförande nr 49

Charlotte Broberg (m): Ordförande, landstingsledamöter! Det är många som har varit uppe i debatten, och mycket har sagts. Det har varit tal om rättvisa, miljö, jämställdhet och en hel del tal om direktörer.

Kerstin var lite upprörd och tyckte att vi pratade för lite om miljön. Men nu gör vi faktiskt en unik satsning på kollektivtrafiken, den största satsningen någonsin, och den är också en satsning på miljön. Det tycker jag att vi borde kunna vara överens om.

En del av satsningen handlar om att återinföra ett zonbaserat taxesystem, eftersom det ger SL mer pengar. Socialdemokraternas alternativ är att inte satsa alls på kollektivtrafiken och SL utan i stället spara 150 miljoner kronor på SL och busstrafiken i länet. Vad är det för satsning på miljön? Vad är det för satsning över huvud taget?

Sedan har vi SL:s utredningar om olika taxesystem, som klart och tydligt visar att enhetstaxa som system gynnar män och höginkomsttagare. Det är nämligen höginkomsttagare som sällan reser med SL utan i stället tar bilen och åker några enstaka resor med SL. Det är kvinnor som i stor utsträckning köper månadskort och till skillnad från männen reser mycket med SL och som därför nu kommer att tjäna pengar på att vi väljer att göra endast en marginell ökning av priset på SL-kortet, till skillnad från er. Kvinnor gör också generellt sett kortare resor, då de helt enkelt väljer att bosätta sig nära arbetsplatsen. Samma sak gäller låginkomsttagarna.

I valet mellan att satsa på våra vaneresenärer, som köper månadskort, och att satsa på dem som gör enstaka resor med kontantbiljett är valet för mig mycket enkelt. Vi avskaffar därför enhetstaxan och höjer priset på SL-kortet marginellt. Ni valde att lägga över 100 miljoner kronor på enhetstaxan och i stället chockhöja månadskortet, trots löften om motsatsen från era koalitionsbröder.

Lars Dahlberg pratar om fördelningspolitik, och Miljöpartiet och Vänsterpartiet pratar om rättvisa. Är det verkligen rättvisa och jämställdhet att gynna män och höginkomsttagare, samtidigt som man missgynnar kvinnor och låginkomsttagare? Är det så er fördelningspolitik och rättvisa ser ut?

Jag yrkar härmed bifall till förslaget att återinföra zontaxan, även om det kan bli beslut först vid nästa möte.

Anförande nr 50

Landstingsrådet Sevefjord (v): Charlotte Broberg! Du gjorde dig känd genom att jämföra den nya zonindelningen och att det ska kosta mycket att åka långt och lite att åka kort med att det är dyrare att köpa en stor stark än en liten stark.

Du pratade inledningsvis – men inte i det anförande du hade nyss – om vår roll här i fullmäktige. Då sade du: Vår roll är att ta de övergripande besluten, beslut av principiell betydelse – zoner är mer detaljer.

Då förstår vi varför ni inte har redovisat hur ni tänker er att zonerna ska se ut. Du anser att det är detaljer som vi egentligen inte har något med att göra. Vi ska alltså fatta ett beslut i blindo – det tycker du är principiellt riktigt och demokratiskt försvarbart. Men det gör inte jag, eftersom zonindelningen påverkar människor i vårt landsting på det sätt det gör. Det slår väldigt orättvist, vilket vi har redovisat.

Du är väldigt mån om att vi ska se till att få in så mycket pengar som möjligt till landstinget och naturligtvis också till kollektivtrafiken, och det är vi överens om. På den punkten har vi väl inga olika åsikter. Men varför har då dina kamrater i exempelvis Stockholm dragit in möjligheten att få bidrag till månadskort inom socialbidragsnormen? Varför har man försämrat för våra gymnasieelever när det gäller att få ett SL-kort att åka på, vilket alla fick tidigare?

På de beslut som de borgerliga i bland annat Stockholms stad har fattat är beräkningen att landstinget och SL förlorar ca 100 miljoner kronor. Vore det inte bra om vi fick in också de pengarna, så att vi kan satsa på att bygga ut och förbättra på det sätt som vi måste göra?

Stella Fare! Det är lite spännande att lyssna på dig. Du låter nästan som en nyfrälst när du pratar om vikten av att vi måste satsa på förebyggande åtgärder och underhåll. Alla här i salen vet att det är precis där som det stora problemet finns. Och huvudproblemet är kanske inte SL utan Banverkets agerande under väldigt många år.

Problemen i trafiken och med underhållet är olika på olika håll. Där jag bor i Orminge – jag har åkt buss fram och tillbaka varje dag i trettio år – är problemet inte att bussarna inte går, för det gör de. Problemet är att bussarna inte kommer fram eftersom det är så vansinnigt mycket bilar som blockerar bussarnas framkomlighet. Sådant är problemet för mig.

För dem som åker pendeltåg är problemen andra, det vet jag. Pendeltågen fungerar inte. Det innebär att de som åker väldigt långt och inte har några alternativ är de som du anser ska betala mest. Det är de som ska finansiera det som du berättar om beträffande underhåll och förbättringar. Det blir nämligen resultatet av er politik. De som har långa resvägar, de som har stora problem med sina färdstätt, de som tvingas åka pendeltåg anser du är de som ska betala mer.

Men varför säger du inte i talarstolen, om du nu är så bekymrad över underhållsfrågorna, att Folkpartiet självfallet står bakom tanken att pengarna från trängselskatten ska gå till att förbättra kollektivtrafiken. Det skulle ju vara ett väldigt stort bidrag till att förbättra situationen för kollektivtrafikresenärerna.

Men det gör du inte. Du och ditt parti ställer er bakom tanken att trängselskattepengarna ska bekosta vägutbyggnader, inte förbättra för oss kollektivtrafikresenärer.

Charlotte Broberg, det är faktiskt inte höginkomsttagarna som tjänar på enhetstaxan, den låga enhetstaxan. Det är de som inte har jobb och de som har mycket låga inkomster som tjänar på enhetstaxan. Det är de som nu bestraffas när de inte längre via socialbidraget får pengar till ett månadskort – det är asylsökande, flyktingar, människor som är förtidspensionerade. Det är de grupperna som tjänar på en låg enhetlig taxa, men den rättvisan är ni inte intresserade av!

Anförande nr 51

Charlotte Broberg (m): Birgitta Sevefjord, jag tycker att SL har något högre trovärdighet än du i frågan om vilka som är vinnare och förlorare på ett system med enhetstaxa.

Det är som jag har sagt: vi gör en unik satsning på kollektivtrafiken och vi väljer att satsa på våra vaneresenärer framför våra sällanresenärer.

Såvitt gäller dig, Birgitta Sevefjord, kanske du inte alls skulle haft någon buss från Orminge om du fått bestämma med sina koalitionsbröder. Socialdemokraterna valde ju att spara in 150 miljoner kronor på busstrafiken.

Anförande nr 52

Landstingsrådet Sevefjord (v): Charlotte Broberg, för mig är problemet i Orminge inte alls bussarna, för mig är problemet att det är alldeles för många bilar ute på vägarna. Därför ska vi ha trängselskatt, och pengarna ska gå till kollektivtrafiken.

Anförande nr 53

Stella Fare (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte om ditt sätt att tala på, Birgitta, kanske går hem på 1 maj. Jag kan försäkra dig om att det inte går hem i den här salen. Du tillhör den typen av politiker som skyller på någon annan. Det här med eget ansvar, det ansvar vi här i landsting har för en uppkommen situation i kollektivtrafiken har du tydligen ingen som helst känsla för. Det är någon annan – det är Banverket – som ska betala. Det är någon annan som ska ta ansvar.

Mitt inlägg handlade om vårt ansvar för hurdan situationen är i dag.

Vilken trovärdighet tror du att vi har när vi förhandlar med staten och anser att det är någon annan som ska betala? Vilken trovärdighet tror du att vi har om vi inte är beredda att med egna insatser visa att vi tar vår del av ansvaret? Det är sådant som skapar en förhandlingsposition. Det är det som kallas för politik.

Anförande nr 54

Landstingsrådet Sevefjord (v): Ansvar betyder att man arbetar för att alla människor som bor i den här regionen ska ha möjlighet att använda sig av regionens resurser, till exempel av kollektivtrafiken. Du anser tydligen inte det.

Jag måste fråga dig: Hur kommer det sig att du inte tycker att trängselskattepengarna ska gå till att förbättra kollektivtrafiken utan till att bygga ut vägar i stället?

Du verkar anse att vår roll är att skapa en politik som gör att vi kan sitta i förhandlingar med den moderatledda regeringen. Så är det inte. Vårt ansvar gäller befolkningen i den här regionen. Det innebär bland annat att vi ska skapa en jämställd och rättvis region. Det gör vi inte genom att riva upp den låga enhetstaxa som vi införde förra mandatperioden. Ett avskaffande av enhetstaxan gynnar höginkomsttagare, dem som bor i Stockholms innerstad. Det gynnar också dem som är som du, dem som kan cykla överallt.

Anförande nr 55

Stella Fare (fp): Detta är väl mitt andra tillfälle att tala i den här salen, men redan vet du vad jag tycker. Det är intressant.

Nu ska jag tala om för dig vad jag tycker. Jag tycker att kollektivtrafiken behöver resurser. Varifrån de pengarna kommer kan vi tvista om men det viktiga är skapa resurser och att skapa förståelse för att kollektivtrafiken har enorma behov i den här regionen och att regionens kollektivtrafik har halkat efter behoven. Det är detta som jag drivs av, det är den passionen jag har.

Alla som har en plats här i salen och alla som styr landet måste förstå att kollektivtrafiken inte får ställas emot sjukvården och vice versa. Kollektivtrafiken har ett egenvärde. Det är denna tanke som jag drivs av. Det är min passion och det är det som jag kommer att slåss för under de kommande åren.

Anförande nr 56

Landstingsrådet Sevefjord (v): Alla i den här salen vet att vi behöver göra jättelika investeringar för underhåll. Underhållet är eftersatt bland annat beroende på att man slog sönder organisationen för kollektivtrafiken tidigare, och Vänsterpartiet var inte det parti som drev på privatiseringen av kollektivtrafiken. Privatiseringen är ett skäl till att vi faktiskt har stora problem i dag. Banverket är ett annat viktigt skäl.

Självfallet behöver vi mer resurser, men jag förstår inte varför du anser att det är de mest utsatta i den här regionen som ska bidra till att se till att vi får de här resurserna.

Anförande nr 57

Yvonne Blombäck (mp): Åhörare, ordförande och ledamöter! Det är som miljöpartist intressant och väldigt glädjande att höra att det är så många som talar sig varma för miljön i dag. Det är nästan omöjligt att låta bli, för nu tränger sig effekterna av klimatförändringarna på allt starkare överallt.

Det är intressant att lyssna till den här debatten, för oerhört mycket har sagts, men jag kan inte från den borgerliga alliansens håll höra svar på de frågor som jag ställde i mitt tidigare anförande om logiken i systemet. Det är också väldigt många företrädare för oppositionen som ifrågasatt just logiken.

Det står i underlaget till SL-styrelsen att det ska vara enkelt för resenären. Ett av problemen med underlaget är att man jämför det gamla femzonssystemet, som inte ens

gäller längre, med ett tillkommande system som innehåller antingen två eller tre zoner. Det är ju det som är dilemmat.

Ni jämför inte alls med det nuvarande systemet. Det nya systemet ska vara enkelt för resenären. Enkel är enhetstaxan när det gäller enkelbiljetterna. Det är det som är enkelt. Det system som nu föreslås är inte enkelt, inte för fem öre, som man säger. Det har vi hört så många inlägg om här i dag. Då blir det inte lätt att ute i länet tala med medborgare.

Jag kan berätta för Wennerholm som så gärna talar om socialdemokrater i Mälardalen och länet: jag tänker att vi måste diskutera det som sker i vårt eget län. Vi ska självfallet studera hur det fungerar i Mälardalen, det är också vår uppgift, men Stockholms läns landsting har ändå som första uppgift att ta hand om Stockholms län bestående av 26 kommuner.

Av det underlag som jag har luskat reda på framgår att nio av kommunerna kommer att delas mitt itu av zonerna på ett eller annat sätt. Det för med sig precis det som Anna-Lena Östman från Socialdemokraterna talade om tidigare, nämligen konsekvenserna för dem som ska åka till jobbet i den egna kommunen och inte åker fram och tillbaka till stan. Förslaget ska inte ställas mot månadskortet, det är inte det som vi diskuterar. Det är argumentationen att det ska vara enkelt och kvalitet för resenärerna vi diskuterar. Korta resor ska vara billigare. Det är det som inte stämmer. Upp till bevis! Det är sällanresenärerna, Charlotte, som får betala med höjningar på de korta resorna.

Anförande nr 58

Tora Hansjons (s): Ordförande, fullmäktige! I första klass på SJ finns det svulstiga fätöljer och det är tyst. Det är tyst för att det är folktomt, och det är folktomt därför att ingen har råda att åka. Särskilt inte de som har det knapert. Det är väl bland annat det som är tanken med förstaklassbiljetterna och priset på dem. Alla förstår väl att det ska vara dyrt att åka i första klass på SJ. Men varför tjar jag om det här i salen? Vad har det med denna sak att göra?

Jag gör det för att skapa perspektiv. En förstaklassbiljett från Södertälje till Stockholm kostar 79 kronor. Med alliansens förslag här i dag blir det dyrare att åka med SL än att åka med SJ:s första klass. Var det ett vardagspussel ni kallade det i valrörelsen? En förstaklassbiljett passar inte in i vardagspusslet för de flesta. För vissa handlar det inte ens om att lämna bilen hemma utan om att kunna lämna hemmet över huvud taget.

Alliansen läser in människor med det här förslaget. Ni läser in barnen i de allra resursvågaste familjerna, ni läser in dem så att de måste stanna hemma och ni ger dem en fattigare barndom.

Enhetstaxan gav människor frihet i vardagen. Jag är stolt över att jag var med om att införa den. Den friheten kommer att försvinna med ordförandens klubbslag – som nu verkar bli försenat i och med återremissen.

Att åka genom tre zoner är inte bara tråkigt, det tar också lång tid. En resa från Södertälje till Stockholm tar ungefär 45 minuter. Jag ska inte säga att jag är särskilt bevandrad i nationalekonomins teorier men jag är medveten om att det finns ett

begrepp som kallas alternativkostnad. Den trekvart som resan tar är inte bara lång och trist utan också dyr för den enskilda människan och kostsam ur ett samhällsperspektiv. Nu ska människor dessutom betala mer för den resan.

Resan i första klass på SJ går det i alla fall snabbt. Det tar ungefär halva tiden och det är lika dyrt. Jag yrkar återremiss!

Anförande nr 59

Staffan Holmberg (s): Fru ordförande! Centerpartiets företrädare har varit påfallande tysta i den här debatten. Det är förstäligt mot bakgrund av det vallöfte man gav. Vi som står för enhetstaxan var oerhört glada över att vi fick beskedet från Centern om att de ville behålla enhetstaxan. Det är väl utan tvekan på det viset att Centerpartiet just därför att ni gjorde detta ställningstagande fick många röster i valet från väljare som annars skulle ha röstat på Moderaterna eller Folkpartiet. De väljarna kommer att bli oerhört besvikna på Centern, och det kommer att bli oerhört svårt för Centerpartiet att förklara sin plötsligt förändrade ståndpunkt.

Kristdemokraterna har vi inte sett en enda gång i talarstolen under den här långa debatten. kristdemokraterna sade i valrörelsen att de måste tänka ytterligare på den här frågan, det kanske ändå var bra med en enhetstaxa och de ville inte bestämma sig under valrörelsen. Men när vi till nästa sammanträde har fått ett avsevärt bättre beslutsunderlag, det utgår vi ifrån, då tycker jag att kristdemokraterna ska läsa det och ta ställning för enhetstaxan. Nu måste ni väl ändå ge besked i frågan!

Moderaterna har sagt att vi inte ska diskutera några detaljer i dag. Till detaljerna hör tydligen frågan om hur zongränserna ska gå. Var ska detaljerna diskuteras? Inte här, inte i SL:s styrelse för där har vi inte fattat några beslut om detta. Vem är det som fattar besluten om hurdana zonerna ska vara? Det här är ju oerhört viktiga frågor för våra länsinnevånare.

Jag träffar folk regelbundet och diskuterar kollektivtrafik. Så sent som i går kväll var det en ganska stor grupp ungdomar som ville träffa mig och diskutera taxorna. De var oerhört bekymrade över det förslag som nu diskuteras. Pensionärerna i förortskommuner långt från Stockholms city har äntligen kunnat kosta på sig att åka in till Stockholm, gå och titta i skyltfönster och besöka kulturaktiviteter och göra annat som de aldrig tidigare kunnat göra. De som har låg pension, kanske 5 000-7 000 kronor, har kunnat kosta på sig att göra det. De är bekymrade. Christer G. Wennerholm, åk ut i länet och ta diskussionen! Du är påfallande frånvarande från debatten, och jag har aldrig sett ett trafiklandstingsråd som har kunnat hålla sig undan massmedierna så som du har gjort!

Till Stella Fare vill jag ställa en fråga. Du säger att pengarna ska användas för att förbättra kollektivtrafiken. Men på vad ska de läggas? Säg det! Var ska vi lägga pengarna? Ska vi skicka dem till Banverket i Borlänge för att de ska förbättra signalsystemen eller förbättra kontaktledningarna? Det är det jag kan förstå av ditt resonemang. Jag har inte en enda gång sett ett förslag från majoriteten om vad pengarna ska gå till.

Vi har inte fått någon bättre kollektivtrafik efter den 1 januari, tvärtom är den sämre. Vi har fått färre sittplatser, färre bussar. Tågen gick inte förra veckan! Se verkligheten!

Anförande nr 60

Stella Fare (fp): Staffan Holmberg, det är inte utan att jag tror att du trivs bättre med att vara här i landstinget i stället för i din egen kommun, Haninge. Såvitt jag förstår var du där en person som stod med fötterna på jorden. Du är i dag stolt över att du sanerade ekonomin; det brukar du framhålla som en av dina främsta meriter. Men när det gäller SL verkar det inte vara så noga.

SL:s ekonomi och framtida resurser behöver man tydligen inte bry sig om när man sitter här i landstinget? Hur ska jag annars förstå dig? Ditt ansvarstagande för SL:s kommande uppgifter verkar mer eller mindre noll. Pengarna ska komma genom höjd skatt i landstinget, det är bra att finansiera på! Enhetstaxan går före allt annat. Du har ju ändå vana att tala med dina kommunmedlemmar om de svåra beslut som man ibland är tvungen att fatta därför att man ser de behov som kommer i framtiden!

Jag behöver inte räkna upp vilka behov som SL har, de känner du nog till. Jag gissar att du lyssnat på tjänstemännen i SL en hel del. Jag behöver bara säga Saltsjöbanan. Är den möjligen bekant? År 2009 läggs den ned.

Anförande nr 61

Staffan Holmberg (s): Självfallet ska man ha en ordnad ekonomi. Vi visade under förra mandatperioden då vi hade majoriteten att om det är något som vi kan så är det att räta upp en urusel ekonomi som hade raserats under mandatperioden dessförinnan, då Folkpartiets landstingsråd inte ens fick ansvarsfrihet av revisorerna. Det var det som vi rättade till under förra mandatperioden.

Stella Fare, tala om vad pengarna ska satsas på, de pengar som ni vill krama ur länsinnevånarna! Saltsjöbanan är ett förslag. Är det där pengarna ska läggas? Det förslaget tror jag inte att övriga länet är med på. Pendeltågen ska gå i tid, bussarna ska fungera och människor ska kunna sitta. Det är det man vill ha, men du säger inte med ett ord, Stella Fare, att det är på det som pengarna ska satsas.

Anförande nr 62

Stella Fare (fp): Jag förstår att du tycker att jag här och nu ska säga att det är satsningar som gynnar din kommun. Jag vill gärna nämna Nynäsbanan. Det är en satsning som du själv godkänt i SL:s styrelse. Det är inte så att vi inte tar ansvar för resten av länet. Alla vi har ansvar för helheten.

Om du undrar vad jag framför allt skulle vilja prioritera så är svaret att det är spåren, naturligtvis för pendeltågen men också för våra lokala banor. De är oerhört väsentliga för en ökad känsla var kvalitet. När det gäller pendeltågstrafiken så har Banverket ansvar men det har också Stockholms läns landsting.

Anförande nr 63

Staffan Holmberg (s): Fru ordförande! Som avslutning för min del vill jag säga att det har varit väldigt många inspel i den här debatten som borde få majoriteten att tänka efter. Jag utgår ifrån att både tjänstemännen på SL och majoritetens företrädare, inte minst trafiklandstingsrådet, läser protokollet och tar hänsyn till det som har sagts och att vi får det beslutsunderlag som vi efterfrågar.

Det finns många frågor som ni inte kan svara på, inte heller i SL:s styrelse. Det är bekymmersamt.

Anförande nr 64

Åke Askén (mp): Ordförande, fullmäktige! En brist i det här materialet från majoriteten är att det inte finns några analyser – inga hälsoanalyser, inga miljöanalyser. Om man hade vågat sig på att göra det så hade man funnit att det kommer att bli problem i de avseendena. Ett problem som ni kanske inte har tänkt på är att plankandet kommer att öka. Vad kommer det att kosta egentligen, apropå alla miljoner? Representanter från plankan står på täspetsarna, det såg ni ju. Hur ska ni hantera den ökade öppna plankningen? Ska det bli fler väktare? Fler värdar? Vad kommer de att kosta, Christer Wennerholm?

Vad kan man mer få för hundra miljoner än väktare som egentligen inte skulle behövas. Om man nu lägger 100 eller 120 miljoner på det här så kan man få bättre miljö. Man kan få bättre hälsa och färre olyckor. Allt detta vore väldigt lönsamt för landstinget eftersom fler olyckor, ökad bilism, ökade utsläpp och fler sjukdomar medför ökade kostnader för landstinget – man får dyrt betala detta.

Jag fick uppmaningen att förklara varför detta förslag är dåligt även för bilisterna, något som jag nämnde i mitt förra anförande. Slopandet av enkelbiljetten och införandet av zonsystemet gör att bilisterna också får det sämre. En del av dessa kollektivtrafikresenärer kommer att övergå till att åka med bil. Då blir det fler bilar på gatorna. Det är dåligt för bilisterna, de gillar nämligen inte trängsel.

Anförande nr 65

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag bifaller, precis som Lars Dahlberg, vårt återremissyrkande.

Jag tänker koncentrera mig på att under mina fem minuters taletid vända mig till Centerpartiet och knyta an till det spår som Staffan Holmberg så förtjänstfullt inledde.

Nu vänder jag mig till Centerpartiets företrädare, som kommit in som den borgerliga alliansens miljösamvete i regeringsställning både i landstinget och i riksdagen. Ni kan inte ha undgått den debatt som förts under de senaste veckorna om de stora klimatfrågorna. Om nu Centerpartiet, genom de frågor som man fått i sitt föredragningsansvar, ska agera miljösamvete då förstår jag inte på vilket sätt Centerpartiets tystnad i den här salen motsvarar Centerpartiets svansföring i samma frågor, som bland annat handlar om en låg och enhetlig kollektivtrafiktaxa, i Stockholms regionen.

Det finns ett mycket enkelt skäl till att jag inte förstår det. Från Centerpartiets företrädare har nämligen yttrats blott en enda replik. Efter en direkt apostrofering har Centerpartiets ledande företrädare i den här salen, Gustav Andersson, masat sig upp i talarstolen och förklarat varför Centerpartiet har gjort som man har gjort.

Vi har upprepade gånger frågat Centerpartiets representanter varför man har gjort detta löftessvek mot stora grupper av de väljare, framför allt i länets ytterområden, som gick på den höga svansföringen om bibehållen enhetstaxa. En replik på en minut har Centerpartiet bidragit med i den här debatten som handlar om att åtminstone försöka förklara för väljarna varför Centerpartiet frångår sitt löfte om bibehållen enhetstaxa till förmån för att sitta på piedestalerna med ansvar för miljöfrågor och landstingets bidrag till att minska klimatpåverkan i vårt land och globalt, precis som Tomas Rudin sade.

Det må vara hänt att Gustav Andersson – som jag möjligen lite föraktfullt kallar för Stureplanscentern i Stockholm – har uppfattningen att det inte är något större problem eller kanske till och med rättvist att det ska kosta lite mindre eller mycket mindre att åka inom en zon i Stockholmsregionens inre delar. Men jag skulle väldigt gärna vilja veta hur det kan komma sig att de centerpartister långt ute i länet som kanske hade den allra högsta svansföringen i frågan om enhetstaxan – till exempel Tage Gripenstam från Hölö, den del av länet där jag bor, och övriga centerpartister från Nynäshamn och Haninge och andra ställen – kan tycka att det är både en miljöförbättrande åtgärd och en ur egen argumentations utgångspunkt före valet rättvis politik att det ska kosta 80 kronor att åka från Södertälje, Nynäshamn och Norrtälje i stället för de 20 som vi införde.

Vi såg till att vi därmed fick en politik i det här landstinget som både verkar på ett sådant sätt att vi lämnar ett bidrag för att minska påverkan på klimatet och skapar förutsättningar för alla de väljargrupper som ni också vände er till i valrörelsen och som har det kanske allra sämst ställt. Genom vår politik fick de en möjlighet att då och då göra en resa in till Stockholm, till kulturinstitutioner och annat som man annars kanske aldrig hade haft råd med när man tvingades prioritera andra saker såsom skolresor och matsäckar och annat som är problem i vardagen för ganska många medborgare i vårt län.

Alltså: jag skulle gärna vilja veta varför Centerpartiets företrädare är så tysta. Framför allt är jag inte intresserad av Stureplanscenterns uppfattningar. De har ju slagit igenom i den här alliansens politik. Jag vill veta vad Centerpartiets företrädare från länets ytterområden egentligen tycker. Jag ser gärna att det sker i ett inlägg på mer än en minut i en replik från Gustav Andersson.

Anförande nr 66

R a y m o n d S v e n s s o n (c): Fru ordförande! Vi har en otrolig respekt för arbetsordningar och debattregler, och ganska tidigt framfördes här i salen ett yrkande om återremiss. Sedan har debatten fortsatt. Vi kommer med glädje att delta i debatten i sakfrågan då den ska avgöras vid nästkommande landstingsfullmäktige.

Därmed har jag förklarat för Ingela Nylund Watz med flera att vi har respekt för återremissyrkandet. Men yrka inte återremiss om ni tänker fortsätta sakdebatten!

Anförande nr 67

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Nu bjuder ju kommunallagen att varje enskild ledamot har rätt att yttra sig och vår egen arbetsordning ger ledamöter rätt att yttra sig utifrån de förutsättningar som fullmäktige har lagt fast, så det där inlägget begriper jag mig inte alls på.

Det gläder mig i alla fall att Centerpartiets företrädare nu deklarerar att Centerpartiet ska deklarerera sin uppfattning nästa gång vi får tillfälle att diskutera den här frågan.

Det är nu så att Centerpartiet har ansvar för miljöfrågorna, för den stora diskussionen om vad landstinget kan bidra med för att minska klimatpåfrestningarna på vår glob. Det är också Centerpartiets skyldighet att redovisa varför man hade så hög svansföring i frågan om enhetstaxan före valet men nu är så förfärligt tyst.

Anförande nr 68

Raymond Svensson (c): Vi känner en stor ödmjukhet när det framställs yrkanden i den här salen och ska känna stor ödmjukhet inför hur man hanterar sådana. Och nu måste den rödgröna oppositionen bestämma sig. Vill ni diskutera sakfrågan då avslutar ni debatten med att fatta ett sådant beslut här i dag. Men om det är så att man onödigtvis vill förlänga diskussionen och tala om svansföring då begär man återremiss. Men ni yrkar återremiss och fortsätter debatten med det ena inlägget efter det andra i sakfrågan. Dra tillbaka återremissyrkandet så tar vi gärna sakdebatten!

Anförande nr 69

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Om man nu ska diskutera den där typen av argument så finns det väl mycket att fundera över när det gäller vad som hände under förra mandatperioden. Jag fäster mig inte så mycket vid det där. Jag konstaterar bara att vi har en arbetsordning och den använder jag mig av, för den har landstingsfullmäktige fastställt.

Jag konstaterar att det ska bli glädjande att vid nästa debatt i den här frågan få höra vilket ställningstagande Centerpartiet gör. Jag tycker nämligen, Raymond Svensson, att det finns mycket övrigt att önska av det parti som har fått föredragningsansvar för miljö-frågorna och som säger en sak före valet men gör något annat när man kommit till maktens köttgrytor. Jag kan återkomma till detta vid en lång debatt vid nästa tillfälle. Centerpartisterna lär bli varse att ett löftessvek är ett löftessvek. Södertäljeborna har Centern att tacka för att det kommer att kosta 80 kronor att åka in ti Stockholm i stället för 20 kronor.

Anförande nr 70

Landstingsrådet Nyma n (kd): Fru ordförande och värderade ledamöter! Det är intressant att lyssna till debatter. Det är alltid intressant och lärorikt, och jag har dragit några slutsatser av dagens debatt. Det är bland annat att allting är föränderligt. I synnerhet om man går från majoritet till opposition.

Jag har inte så mycket erfarenhet, men en period har jag varit med om detta, så jag kan vara ett bevis på det nyss sagda.

Det var så här, om man nu ska tro på det som oppositionen framför i dag, att fram till den 1 maj förra året så rädde en total orättvisa, det rädde inte rättvisa på någon punkt. Hela befolkningen var instängd i ett taxesystem baserat på zoner som man inte tog sig ur och så vidare. Fundera ett ögonblick på er argumentation som har bitter karaktär inför taxeförändringen den 1 maj förra året.

Jag kan inte befria mig från tanken att det fanns ett valstrategiskt tänkande bakom taxeförändringen den 1 maj i fjol. Det är möjligt att det finns argument som skulle kunna ta mig ur den eventuella villfarelsen, men än så länge är det en övertygelse att det förhöll sig på det sättet. I dag framstår det som om man aldrig någonsin varit i närheten av en zontaxetanke.

Lite balans och lite sans även i en debatt som denna som berör oerhört många, nästan alla, i det här länet är väl inte för mycket begärt.

Om man söker i detaljerna i vartenda system går det att hitta argument för eller emot. Det har också gjorts här i salen genom att man har jämfört en förstaklassbiljett på en sträcka där det skulle bli dyrare att åka med kollektivtrafiken. Ja, ja, ser man kollektivtrafiksystemet, till och med det som ligger på bordet för närvarande, så är det nästan gratis att åka i länet jämfört med en förstaklassresa på SJ. Var och en väljer ju sin argumentation, men den blir tunn och den känns inte särskilt angelägen när man försöker lägga den till rätta på detta sätt.

Här har efterfrågats miljöhänsyn i detta ärendet. Jag undrar vilket globalt engagemang som låg bakom hundrakronorshöjningen i början av förra mandatperioden. Det har inte framgått någonstans i debatten, inte heller jag Miljöpartiet gett skäl för varför i all världen ni pläderade för en höjning med 100 kronor när ni inledde majoritetsperioden förra gången. Vilka miljöhänsyn tog ni då? I dag finns det inga argument för det. Det skulle gynna bilismen som är det största miljöhotet, enligt ert sätt att se saken.

Kristdemokraterna står bakom landstingsstyrelsens förslag till beslut i detta ärende, säger jag för den händelse det inte har framgått av handlingarna. Vi kommer att stå bakom det förslag som kommer att föreläggas ett kommande fullmäktige då återremissärendet är hanterat.

Som helhet och sammanhållet taxesystem är det vi föreslår i dag faktiskt genomtänkt, vi anser det i nuvarande läge vara det bästa vi kan föreslå. Vi tänker inte föreslå det som kan vara det näst bästa eller något annat. Sammantaget och som helhet ser vi detta förslag som det bästa. Det gagnar resenärerna, det gagnar SL som institution och organisation och därmed gagnar det också skattebetalarna de närmaste åren. Så uppfattar vi detta förslag.

Framtidsanalysen och hälsoanalysen fanns inte med i resonemangen förrän beslutet om införandet av tjugokronorsbiljetten fattades lagom till valrörelsen förra året. Nästan alla argument som har byggts på just miljöhänsyn i den här debatten har väldigt lite fog för sig, eftersom ni totalt bytt ståndpunkt på lite drygt ett halvår eller knappt ett år. Därför tycker jag att argumentationen hittills varit förhållandevis tunn från oppositionen.

Det finns en del inlägg som jag tycker att det finns skäl att ta vara på. Det gäller inlägg om hur zongränserna exakt ska dras och så vidare, och det kan vara till fördel för alla,

inte minst för majoriteten kanske, om dessa frågor kan framgå utomordentligt mycket tydligare nästa gång ärendet ligger på fullmäktiges bord.

Det är knappt lönt att yrka bifall till landstingsstyrelsens förslag till beslut, men jag gör det ändå för syns skull och för formens skull! Det lär ju bli en återremiss enligt gängse regler.

Ordföranden: Låt mig nämna apropå en direkt fråga att det enligt kommunallagen och vår arbetsordning naturligtvis inte finns något hinder att föra en debatt även om det finns ett återremissyrkande. Det har vi också gjort nu i mer än två timmar.

Anförande nr 71

Landstingsrådet Sevefjord (v): Ordförande! Jag vill bara säga till Stig Nyman att för oss i Vänsterpartiet var enhetstaxan en rättvisereform. Det var därför vi tyckte att den var väldigt bra när det genomfördes. Vi hade naturligtvis gärna sett att den kunnat genomföras tidigare än så sent under mandatperioden som blev fallet, men tidigare hade vi inte ekonomiskt utrymme att göra det. Det var det som fällde avgörandet eftersom vi också hade ansvar för ekonomin.

Självfallet hade jag gärna sett att det varit möjligt att införa enhetstaxan under första eller andra året under förra mandatperioden men det gick inte. Det var av ekonomiska skäl som den infördes väldigt sent under mandatperioden, men grundtanken var att det var en rättvisereform.

Anförande nr 72

Landstingsrådet Nyman (kd): Inte var det något försvar! Det är klart att det var valfläsk! Självklart! Hade viljan funnits i den dåvarande majoriteten så hade ni infört den tidigare. Den kraften finns väl ändå i en politisk majoritet! Men det undvek ni. Jag tror inte att ni spekulerade åren innan och sade att ni skulle införa enhetstaxan just under valåret, för det fanns knappast ekonomiskt utrymme för den här reformen ensamt heller i argumentationen inför den 1 maj förra året. Det har visat sig, och det kommer att visa sig med all önskvärd tydlighet när bokslutet ligger på bordet.

Anförande nr 73

Landstingsrådet Sevefjord (v): Nej, det var inte vi i den tidigare rödgröna majoriteten som stod för valfläsket. Det har uppenbarligen Centern stått för.

Anförande nr 74

Kerstin Pettersson (v): För Vänsterpartiet var enhetstaxan en rättvise- och jämställdhetsfråga. Det är främst kvinnor och barn som reser med kollektivtrafiken. Nu gav vi möjlighet för dem med låga inkomster att resa, det är en rättvisefråga. Sedan får man väl diskutera om det är valfläsk eller inte, men det är fler i alliansen som har ägnat sig åt det här med valfläsk.

Du sade att vi inte nämnde miljöaspekten för fyra år sedan. Det var inte tal om samma hot mot vår glob då som i dag. Man pratade inte lika mycket om det för fyra år sedan.

Jag tycker att det är varje politikers ansvar att ta detta miljöhot på allvar. Därför tycker jag faktiskt att det åligger varje parti i alliansen att ta frågan på allvar och diskutera den. Miljöfrågorna har det talats väldigt lite om.

Du säger att det nya taxesystemet gynnar alla resenärer. Men det gynnar enbart vane-resenärerna. Det gynnar inte dem som reser sällan, dem som reser långt, de äldre eller dem med låginkomst.

Anförande nr 75

Landstingsrådet **W i g g** (mp): Fru ordförande! Stig frågar varför vi inte införde enhetstaxan med en gång när vi tillträdde. Hållbarhetstänkandet bygger på tre pelare som är lika viktiga allihop, Stig. Det handlar om ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och miljömässig hållbarhet. Om ett av de benen viker sig så kan man inte göra miljöåtgärder. Det tänkandet borde du också känna till, för det har vi antagit i ett dokument här i församlingen.

Hur kan det vara hållbart att göra en resa på 6 mil billigare än en resa som är 6 kilometer lång? Det måste du kunna förklara.

Jag uppfattar detta som ett första steg att införa ett zonbaserat taxesystem, att gå vidare med lokala kort – i Södertälje har vi hört att ett sådant kommer att införas. Det kommer också att införas tidsrelaterade taxor – då kommer det att bli dyrare att resa i högtrafik än i lågtrafik.

De åtgärder som den zonbaserade taxan är inledningen på kommer att ge lägre intäkter och minskat kollektivtrafikresande. Därför bryter det mot de tre grundpelarna. Det kommer att bli sämre miljö, sämre ekonomi och minskad social hållbarhet.

Anförande nr 76

Landstingsrådet **N y m a n** (kd): Fru ordförande! I många år har det rätt brett samförstånd i taxefrågor och kollektivtrafikåtgärder i det här landstinget. Frågan har kommit att allt starkare polariseras i partipolitiskt avseende. Hållbarhetstänkandet är ingen nypåkommen idé.

Jag är övertygad om – och jag står för det jag säger – att det taxesystem som vi nu föreslår kommer att gynna kollektivtrafikresandet och därmed gynna miljön och hållbarhetskrav och annat.

Jag tycker att det är trist att det tidigare breda samförståndet om åtgärder på kollektivtrafiken polariseras på det här sättet. Delar av debatten här i dag har varit av den karaktären att den legat nära personangrepp. En centerpartist påstås ha masat sig upp i talarstolen och så vidare. Detta tyder på att det inte finns tillräckligt respekt för sakfrågorna i dag, vilket vi hade önskat och som jag hoppas att vi återfår när ärendet återkommer för beslut.

Anförande nr 77

Landstingsrådet W i g g (mp): Fru ordförande! Nu replikerade du inte på mitt inlägg, Stig.

Visa hur det här beslutet gör miljön bättre! Visa hur det blir bättre för den sociala hållbarheten, hur det blir bättre för de människor som tidigare kunnat resa billigt, vilket många nämnt. Visa hur det blir bättre för ekonomin! Hur leder ett zonbaserat system till högre biljettintäkter för SL:s bästa? Hur går det till?

Anförande nr 78

Landstingsrådet N y m a n (kd): Det fina med politiska beslut är när de sätts i verket. Då träder de in i en verklig fas, så att säga. Då lämnar vi teorin och börjar praktisera.

Om jag har en övertygelse i dag och verkligheten kommer att övertyga mig om att jag ha de fel, då får jag konstatera det, men i dag tror jag på den här inriktningen. Ni tror på en annan inriktning.

Ni hade en helt annan hållning till de här frågorna fram till den 1 maj förra året. Någonstans måste det finnas sans och balans i hanteringen av viktiga politiska frågor.

Jag tror på den här inriktningen, jag tror att det bli bra resultat i ekonomiskt hänseende, bra för kollektivtrafikresenärerna och bra för miljön. Intill dess att verkligheten har överbevisat mig tänker jag vidhålla denna ståndpunkt. Det är utgångspunkten för att rösta så som jag hade tänkt göra om jag hade haft chansen i dag.

Anförande nr 79

A n n a K e t t n e r (s): Det är en fascinerande erfarenhet att höra en kristdemokrat huvudsakligen kritisera andra människor för att de har omvänt sig och gjort bättring! Det är nämligen det som är ditt problem, Stig.

Du anklagar andra för att vara oförskämda när vi karakteriserar andra. Du spekulerar i vi vad vi skulle ha tänkt. Vi berättar fakta om vad ditt parti och vad Centerpartiet gjorde i valrörelsen. Det är inte personangrepp. Men det du nyss gjorde var faktiskt det.

Om du är intresserad av sanningen, Stig, och inte bara vill spekulera och smutskasta oss, så kan jag säga som det står i Fänrik Ståls sägner: "Jo, därom kan jag ge besked, om herrn så vill, ty jag var med."

Jag vet exakt när den här idén dök upp och hos vem. Min blygsamhet förbjuder mig att tala om vem det var som kom på idén, men jag kan säga att hennes pappa sade strax före införandet av enhetstaxan: Berätta inte att det var du som hittade på systemet förrän det är infört, det kan bli så jobbigt, Anna.

Jag har varit med om den faktabaserade erfarenheten. Vi vet hur det gick, Stig.

Anförande nr 80

Landstingsrådet N y m a n (kd): Ska vi fortsätta i det tonläget är det kanske läge att be pastorn om förlåtelse för det man har sagt som var dumt eller som uppfattats som dumt.

Den här debattnivån tycker jag högakttningsfullt illa om. Det fanns en hållning från ditt parti, Anna Kettner, före valet 2002 till något som kom att heta biltullar eller trängsel-skatter. Ståndpunkten ändrades över en natt efter det att statsministern hade uttalat sig.

Det är inte så enkelt, men i dag borde det kunna vara enkelt. Vi har så oerhört många års erfarenhet av att ett zonbaserat taxsystem. Och det är ju inte så enkelt som att man i ett slag genom tjugokronorsbiljetten skulle kunna ordna med all rättvisa på jorden, att människorna skulle befrias och komma ut i kollektivtrafikresande, att vi plötsligt skulle lösa de globala miljöfrågorna och så vidare. Försök inte förenkla detta.

Jag kan i och för sig gratulera er till en opinionsmässig framgång som däremot blev en motgång i valet, så det var ju inte så förfärligt klokt.

Nu vill vi ändra detta, inte för ändrandets skull, utan för miljöns och för kollektivtrafikresenärernas skull.

Anförande nr 81

A n n a K e t t n e r (s): Ursäkten är accepterad, Stig. Man ska inte vara långsint, men det gäller att hålla sig till sanningen. I det här landstinget har vi exakt lika lång erfarenhet av ett zonbaserat och ett enhetstaxsystem för olika typer av biljetter.

Vi har fört en diskussion om vad det är som gör att vi har en enastående stor kollektivtrafikreseandel i det här länet. I mitt parti har vi inte alltid varit överens om vad som är sant, det har Christer nogsamt påpekat flera gånger. Därför gjorde vi ett försök. Det föll väl ut. Resandet ökade dramatiskt för första gången på mycket länge. Det tog även dina partikamrater intryck av och sa: vi vill fundera på det här. Så var det faktiskt.

Den faktabaserade erfarenheten är att detta system var bra, att det var bättre än det gamla systemet. Tyvärr vill ni nu riva upp det eftersom era kamrater har en annan grundläggande idé. De vill införa ett zonsystem och därmed minska våra kollektivtrafikandelar.

Anförande nr 82

Landstingsrådet N y m a n (kd): Fru ordförande! Ibland undrar jag om detta som Anna nu sade är någon sorts beskrivning av hur det är att regera tillsammans med Miljöpartiet och Vänstern.

Ni kan inte rimligen ha en chans att veta hur våra resonemang går, vilka bevekelsegrunder vi har och så vidare. Jag tyckte att vi var utomordentligt ärliga och uppriktiga i valrörelsen när vi sade att vi inte tar ställning förrän vi har sett några fler månader av det som du kallar försök. Det hade ju knappt kommit i gång. Det är väl rimligt att skaffa

sig underlag för ett ställningstagande. Så småningom har vi gjort ett ställningstagande och det framgår av dagens ärende. Svårare än så är det egentligen inte.

Det här med hur man agerar i olika koalitioner kan vi bara spekulera om, men ibland undrar jag om det är en beskrivning av hur ni har det. Man följer i alla avseenden det parti som för tillfället är störst och har inte några egna överväganden.

Vi samverkar ganska bra och vi tror mer på det här förslaget än på ditt system, om jag får formulera saken så.

Anförande nr 83

J a n S t r ö m d a h l (v): Fru ordförande! Enhetstaxan har ökat kollektivtrafikresandet och kollektivtrafikandelen minst lika mycket som trängselskatten. I dag vet ingen exakt hur mycket av den här ökningen som är hänförlig till trängselskatten och hur mycket som är resultatet av enhetstaxan, men jag vågar göra en grov gissning – minst lika mycket av det ökade resandet kan vi tacka enhetstaxan för. Detta borde egentligen vara argument nog för att behålla och utveckla den modellen.

Moderaterna och Folkpartiet har framför allt argumenterat att det finns en motsättning mellan pris och kvalitet på det sättet att om man behåller enhetstaxan så har vi inte råd med det nödvändiga underhållet. Vår uppfattning är att det nödvändiga underhållet blir lika bra eller lika dåligt genomfört vare sig pengarna kommer från taxan, från trängselskatten eller från landstingsskatten.

Vi har aldrig haft några motsättningar i SL-styrelsen under de år då jag har varit med i styrelsen när det gäller att verkligen satsa de pengar som tjänsteännen på SL anser att vi bör sätta av till att upprätthålla underhållet.

Slutligen vågar jag mig på en gissning. Om ni står fast även i nästa omgång vid det här förslaget så blir det årets aprilskämt.

Anförande nr 84

S t e l l a F a r e (fp): Vår uppfattning i alliansen är att det är djupt ansvarslöst att undandra SL intäkter i det läge som nu föreligger vad gäller underhåll och reinvesteringar. Man tar inte ansvar för framtiden genom att minska de intäkter som SL har i dag. Vi vet att SL är beroende av många fler intäkter än biljettintäkter men det går inte att minska de intäkter som vi har genom ett system där det sker en ren och skär massflykt från trettio-dagarskort till enhetsbiljett. Det är inte ansvarsfullt att behålla ett sådant system. Det är därför vi ändrar på detta, och det kan inte vara någon överraskning.

Anförande nr 85

J a n S t r ö m d a h l (v): Från Vänsterpartiets sida har vi aldrig lagt några förslag eller haft några planer på att undandra SL några pengar som är nödvändiga för att upprätthålla en så god kvalitet som möjligt.

Ni påstår att ni får högre kvalitet om ni avskaffar enhetstaxan. Det är bara skitsnack, och jag förstår inte hur Stella Fare kan vara företrädare för kollektivtrafikanterna i

Stockholm och samtidigt stå för dessa försämringar för kollektivtrafikanterna. Du måste väl välja vilken stol du vill sitta på.

Anförande nr 86

Stella Fare (fp): Jag är väldigt nöjd med att sitta på dessa två stolar, om du ursäktar. Jag tycker nämligen att de hänger ihop så bra. Ett djupt engagemang för kollektivtrafiken och ett engagemang för kollektivtrafiken i denna sal kan inte vara någon motsättning, verkligen inte.

Däremot är jag beredd att i den här salen föra den svåra diskussionen om vilka resurser man har att röra sig med år från år i det här länet.

Tyvär är problemet med Vänsterpartiets många goda tankar och idéer att när man kommer till frågan om finansiering så är det någon annan som ska lösa det problemet. Det kan vara skönt för er att inte behöva bidra med ett uns av konstruktivt tänkande i den vägen utan att det är andra som har det ansvaret. Vi tar det. Det är det som är det svåra i denna diskussion.

Anförande nr 87

Jan Strömdahl (v): Stella, tror du då att medlemmarna i Kollektivtrafikant Stockholm står bakom uppfattningen att pengarna från den fortsatta trängselskatten inte till ett öre ska gå till kollektivtrafiken? Detta har varit en av grundbultarna för hela försöket med trängselskatt. Det handlade om avgifter för bilisterna och tillskott för kollektivtrafiken.

Jag tycker att det är oerhört sorgligt om du som företrädare för Stockholms kollektivtrafikanter på det här viset ställer dig bakom detta svek.

Anförande nr 88

Staffan Holmberg (s): Fru ordförande! Jag trodde inte att jag skulle behöva gå upp i debatten fler gånger men den har fortsatt. Ansvariga trafiklandstingsrådet måste ändå fundera över vad det beror på att det blir en sådan jättedebatt i frågan.

Det beror för det första på att det är ett oerhört bristande beslutsunderlag som saknar principer. Moderaterna har hela tiden sagt att principen är att man får en avståndsrelaterad zontaxa, men det gäller ju inte längre. Vi har hört flera exempel på hur förslaget går direkt emot den principen.

Vi måste naturligtvis få besked i dag. Christer G. Wennerholm, var ska beslutet om zonsystemet fattas? Ska det fattas här i landstingsfullmäktige eller i SL:s styrelse? Någonstans måste det fattas. Det kan väl inte vara så att vi överlämnar denna fråga till tjänstemännen att avgöra? Zonindelningen är något som i princip alla länsinnevånare är beroende. Kan vi få besked om var beslutet ska fattas?

Stig Nyman sade i ena ändetaget att detta var ett genomtänkt förslag, men i nästa sade han att frågan om hur zongränserna ska dras är något som vi i alla fall måste ta

ställning till. Jag håller helt med om det, Stig Nyman. Frågan måste upp på bordet så att vi får det underlaget. Det var ett bra inlägg.

Anförande nr 89

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Den här debatten börjar närma sig sitt slut. Jag tänkte ägna mig åt att göra några reflexioner. Jag vänder mig åter en gång till Centerpartiets företrädare i salen och konstaterar att vi har fått besked från Centerpartiet om att vi vid nästa sammanträde med landstingsfullmäktige, då den här frågan debatteras och ska avgöras, kommer Centerpartiet ge besked om vad man egentligen tycker om hur man ska hantera den höga svansföring man hade om enhetstaxan före valet ställt i relation till den tystnad man visar i den här debatten där Centerpartiets företrädare nu ägnat ungefär en och en halv minut till att förklara Centerpartiets ståndpunkter.

Jag kommer då nogsamt att lyssna till hur Centerpartiets företrädare från de yttre delarna av länet ska förklara hur de kan tycka att det är rimligt att det ska kosta 80 kronor för en ensamstående mamma med två barn att åka in till Stockholm för att gå på museum i stället för 20. Då måste kanske prioriteringen i stället bli att klara av att betala matsäcken till skolutflykten.

Den andra reflexionen som jag har gjort under den här debatten är att den borgerliga alliansen har två huvudlinjer i argumentationen för varför vi nu ska avskaffa den reform som faktiskt innebar att vi fick ett historiskt ökat resande med kollektivtrafiken i Stockholms län, att vi "bröt trenden mellan bil och koll", som vi uttrycker oss på slarvig landstingssvenska. Den ena handlar om ett slags miljöspår som Moderaterna delvis har försökt använda i debatten. Man behöver få in mer pengar, och då pratar man lite om miljön. Stella Fare och Folkpartiets något mera grumliga argumentation handlar i stort sett bara om att intäkter behövs för att se till att vi klarar kommande förväntade investeringar och ett nödvändigt underhåll. Hur vi ska sortera i detta för att ta debatten vid nästa tillfälle får vi väl fundera över.

En fråga infinner sig i sammanhanget, som jag inte blir klok på. Jag har försökt att lyssna, lyssna och lyssna. Om det nu är så förfärligt att man undandrar intäkter med den här reformen – vilket vi i och för sig inte håller med om, men för att följa den argumentationslinjen – varför då inte ha en rak taxa? Varför ska det kosta mer att åka från Södertälje än att åka inne i Stockholms innerstad, där man ju kan gå eller cykla? Om det nu är pengarna som är problemet för majoriteten, varför höjer ni inte bara enhetstaxan till 50 kronor rakt över och ser till att den åtminstone är rättvis?

Bifall till återremissyrkandet!

Anförande nr 90

Björn Sigurdsson (mp): Fru ordförande! I en koalition där Miljöpartiet sitter tar vi alla förslag från koalitionspartner på allvar och utvärderar dem noggrant. Vi fick i en tidigare budgetförhandling ett förslag från Socialdemokraterna om att införa enhetstaxa. Det värderade vi utifrån att vi såg möjligheter att flytta långväga biltrafik över till kollektivtrafiken och att locka, gynna och försöka motivera vanebilister att

komma till kollektivtrafiken och på så sätt reellt öka kollektivtrafikandelen av våra persontransporter i länet. Vi tyckte att det var ett mycket gott förslag.

Det har frågats här varför vi inte hade kommit på det tidigare. Ja, men det var ett bra förslag då. Vi ser det också som att allt eftersom den fulla insikten om det goda i trängselavgifterna och den utformning som Miljöpartiet föreslog från början har vi också sett att man kan och bör göra ytterligare åtgärder som förstärker de eftersträvansvärda effekterna av trängselavgifterna, det vill säga att få ned biltrafiken, öka hälsan, förbättra miljön och förbättra för företagandets nyttotrafik. Vi såg att försöket föll ut gott, och det är med den erfarenheten som vi står kvar vid det, av miljöskäl, sociala skäl och ekonomiska skäl.

Vi är glada att vi kan hitta sådana förbättringar, och vi hoppas att fler partier kan komma med fler goda förslag som kan förstärka effekterna av trängselavgifterna. Enhetstaxan är en sådan.

Vi är också glada att Vänsterpartiet nu äntligen lyssnar på människors klimatångest. FN:s klimatpanel lämnar sin tredje rapport nu i dagarna och har kommit med förhandsbesked. Redan 2001, när den förra rapporten kom, sade FN:s klimatpanel i huvudsak ungefär samma sak som nu, fast man nu är lite säkrare. 1996 eller 1997 tror jag den första rapporten kom. Klimatkonventionen kom till 1992. Jag hoppas att allt fler i den här salen nu lyssnar på människors klimatångest och de fakta som finns kring klimathotet och agerar därefter. Därför tycker jag att enhetstaxan är en god politik, i linje med klimathotet.

Anförande nr 91

J a n S t r ö m d a h l (v): Det hör väl inte till vanligheten med en replik inom oppositionen. Jag vill bara påpeka för Björn, som är lite ny här, att det är ingen ny linje från Vänsterpartiets sida att ta hänsyn till miljö- och klimatfrågorna.

Jag vill också klargöra att från Vänsterpartiets sida hade vi med frågan om att se över och försöka få bort zonsystemet även för enstaka resor inför valrörelsen 2002.

Anförande nr 92

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag vill bara svara Staffan Holmberg, att precis som du fick en redogörelse för vid styrelsemötet och som jag har anfört i dag är det ju så att fullmäktige har att ta ett principbeslut. Sedan ska frågan upp i SL-styrelsen med detaljerna.

Man kan ifrågasätta om inte fullmäktige redan har fattat ett principbeslut i samband med uppdraget i budgeten, men vi valde ändå att låta det här ärendet komma till fullmäktige igen. Det var det beslut som fattades i en att-sats i SL-styrelsen.

Detaljerna kring den exakta indelningen avgörs inte av landstingsfullmäktige, utan landstingsfullmäktige ger uppdrag till SL-styrelsen. Det är det uppdrag vi fick i budgeten, som vi hade uppe i SL-styrelsen i januari och nu fullföljer genom diskussionen här i dag, där en minoritet använder sin legitima rätt att återremittera ärendet. Sedan kommer detaljerna att fastställas i SL-styrelsen.

Anförande nr 93

Landstingsrådet **N y l u n d W a t z (s)**: Ordförande, landstingsfullmäktige! Staffan Holmbergs fråga är helt relevant. Jag tar också ad notam det svar som Christer Wennerholm nu levererar.

Men om det nu är så att fullmäktige i sin kapacitet bedömer att man har gett delegation till SL:s styrelse i de här frågorna, så kunde det väl ändå vara klädsamt och snyggt om majoriteten i offentlighetens ljus, i den folkvalda parlamentariska församlingen representerande hela länet, åtminstone kunde lämna en sakligt korrekt information om vad det är för zongränser som ska gälla när vi inför detta orättvisa system så småningom?

Anförande nr 94

S t a f f a n H o l m b e r g (s): Fru ordförande! Tack för beskedet om var beslutet ska fattas. Nog är det väl ändå bekymmersamt att det på SL:s hemsida framgår hur zongränserna ska se ut? Det har legat ute i flera veckor exakt hur zongränserna går.

Det är därför jag undrar, som ledamot i SL:s styrelse: Hur överkörd kan man bli? Trafiklandstingsrådet borde omedelbart ta upp med SL:s ledning att ta bort den uppgiften.

§ 27 Frågestund*Fråga 1***Anförande nr 95**

Landstingsrådet **L a r s s o n (s)**: Ordförande! Vi vet ju alla att det finns en fruktansvärd sjukdom som heter livmoderhalscancer, och den skördar många dödsfall – i storleksordningen 150–250 kvinnor om året dör i den sjukdomen. Glädjande nog har det nu dykt upp ett vaccin som heter Gardasil, som har visat sig vara mycket verkningsfullt mot den här kvinnosjukdomen.

Nu tänkte jag fråga sjukvårdslandstingsrådet om det finns några planer att Stockholms läns landsting skulle kunna tillhandahålla detta vaccin avgiftsfritt till länets kvinnor.

Anförande nr 96

Landstingsrådet **R e i n f e l d t (m)**: Ordförande, fullmäktige! Först ska man kanske säga att det handlar om unga flickor – vi pratar om barn i tolvårsåldern.

Den viktigaste frågan kanske inte är huruvida det är landstinget eller kommunerna som ska stå för kostnaden, det vill säga om det ska vara avgiftsfritt eller inte, eftersom det inte är utrett ännu.

Det finns en hel del andra frågor som måste redas ut. Det sysslar Socialstyrelsens vetenskapliga råd för vaccinationsfrågor med, och HPV-vaccinet har ännu inte kommit med på rekommendationslistan.

Så vi avvaktar.

Anförande nr 97

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag måste säga att sjukvårdslandstingsrådet trots allt har en något bättre inställning i dag, en lite mjukare ingång än det som redovisades i går i media när sjukvårdslandstingsrådets medarbetare sade att det här är en fråga för skolhälsovården, och sedan kunde medborgarna läsa att Stockholms stads politiska sekreterare sade att det här är en fråga för landstinget.

Det är det här som jag tycker är ett bekymmer. Vi vet att den här fruktansvärda sjukdomen skördar många dödsfall varje år, och vi vet att det finns ett verkningsfullt vaccin. Jag är rädd för att vi hamnar i revirstrider om vem som har ansvaret, vem som ska bekosta och vem som ska organisera, och det tror jag vore en olycka för det här länets kvinnor i framtiden.

Anförande nr 98

Landstingsrådet R e i n f e l d t (m): Nej, jag tror att om vi kommer i det läget att Socialstyrelsen bedömer det här vara ett vaccin som ska upp på deras rekommendationslista, så kommer det att tas upp en diskussion om huruvida det är ett primärkommunalt eller ett landstingsansvar att finansiera detta. Normalt sett brukar det vara så att vaccinationer under skoltid för barn är ett primärkommunalt ansvar.

Nu är det egentligen inte det som är huvudfrågan, tror jag, utan just om det här är ett vaccin som rekommenderas, som verkningsfullt och bra och utan biverkningar, att införas eller inte. Och där är vi ännu inte.

Anförande nr 99

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Det gläder mig ändå att Filippa har den inställningen att det förhoppningsvis inte i första hand ska startas någon form av revirkrig mellan kommunerna och landstinget. Jag för min del tycker att det faller sig ganska naturligt att landstinget i framtiden tar på sig det ansvaret och ser till så att regionens unga kvinnor och flickor blir vaccinerade mot den här sjukdomen.

Jag tycker också att man borde kunna ha en högre ambitionsnivå. Det moderatledda landstinget i Sörmland, exempelvis, har satt i gång en utredning om hur man skulle kunna få i gång en sådan vaccinationsverksamhet, och nere i Blekinge diskuterar man att dra i gång pilotförsök med det här vaccinet.

Även om jag uppskattar Filippas något mjukare hållning än vad som tidigare har skildrats i media, tycker jag att man skulle kunna en högre ambitionsnivå på det här området. Det är angeläget att vi kommer i gång snabbt och att det inte försenas via revirstrider och oklar ansvarsfördelning.

Anförande nr 100

Landstingsrådet R e i n f e l d t (m): Herr ordförande! Nej, jag kan bara återupprepa att jag inte heller har något intresse av att det uppstår revirstrider.

När Socialstyrelsen har landat för att föra upp detta på vetenskapliga rådets rekommendationslista, får man ta en diskussion om detta är det primärkommunala eller landstingets ansvar att finansiera.

Fråga 2

Anförande nr 101

Landstingsrådet **S e v e f j o r d (v)**: Ordförande! Min fråga till Filippa Reinfeldt som ansvarigt sjukvårdslandstingsråd är den här: Är du villig att öppna upp för möjligheten att göra gynekologiska tester i hemmet genom att få en concertest hem i brevlådan på samma sätt som görs i Uppsala län? Det här handlar också om livmoderhalscancer, hur man ska kunna både förebygga och snabbt upptäcka den.

Skälet till att jag ställer frågan är att vi ju har en regelbunden screening för kvinnorna i länet, men vi har också en grupp kvinnor som vi har väldigt svårt att nå med denna screening, som inte deltar i programmet. Vi vet att en del av dem är kvinnor som är väldigt utsatta på olika sätt och egentligen har stort behov av att regelbundet undersöka sig.

Det här är ett sätt som nyligen har dykt upp i Uppsala län. Jag kan inte så mycket om själva frågan, men jag undrar hur Filippa Reinfeldt ser på den möjlighet som just nu öppnas i Uppsala län.

Anförande nr 102

Landstingsrådet **R e i n f e l d t (m)**: Herr ordförande! Hälsoenheten vid Onkologiskt centrum i Stockholms läns landsting menar att den metod som man använder sig av i Uppsala inte är evidensbaserad, och den regionala samverkansnämnden har markerat att man också är kritisk till metoden.

Det finns en person som har infört detta i Uppsala läns landsting och har försökt "sälja in" metoden i flera andra landsting i Sverige, men alla är lika kritiska. Han har inte heller förankrat metoden i sin egen region, Uppsala–Örebroregionen. Jag vet att han för ett år sedan var i kontakt med Stockholms läns landsting men då fick nej även härifrån.

I Uppsala är det inte alls lika många kvinnor som går på kontrollerna vart tredje år för att kontrollera om de har cellförändringar eller inte som här i Stockholmslandstinget. Orsaken skulle kunna vara att man där inte lämnar några tider till kvinnorna utan att de får lov att ringa och boka sin tid själva. Uppsala är det enda landstinget i Sverige som gör så. Därför försöker man förstås hitta andra lösningar för att fånga in alla de kvinnor som inte går på hälsokontroll.

Trots bekymret i Uppsala om att det är så få kvinnor som gör undersökningen, har Uppsala läns landsting ändå sagt nej, just med hänsyn till att metoden inte är evidensbaserad.

I dagsläget är mitt svar, Birgitta Sevefjord: Nej, jag tänker inte öppna upp för det som inte är evidensbaserat. Men jag tycker inte att det finns någonting som hindrar att vi diskuterar frågan framöver, för om det är så att vi får en bättre evidens tycker jag saken kommer i ett helt annat läge, och då ska jag gärna ta en diskussion igen.

Anförande nr 103

Landstingsrådet *S e v e f j o r d* (v): Jag tycker det är bra att sjukvårdslandstingsrådet kritiskt betraktar alla sådana här nya försök, i synnerhet om det är privata läkare eller privata intressenter som läkemedelsbolag som börjar driva en fråga. Det är naturligtvis viktigt att man har en kritisk hållning till det. Om man gör bedömningen att det här inte är en bra väg så har jag stor respekt för det.

Däremot vill jag fortfarande skicka med till ansvarigt landstingsråd att jag är väldigt orolig för just gruppen yngre kvinnor, kvinnor under 30, som vi har väldigt svårt att nå med den här typen av screening. Vi försökte jobba med den här frågan under förra mandatperioden, men vi var väl inte så hemskt framgångsrika, för fortfarande är det en mycket högre unga kvinnor som avstår än äldre kvinnor. Om det här inte är ett alternativ måste man ändå fortsätta arbetet med att faktiskt få in de yngre kvinnorna i screeningprogrammet, för det räddar liv.

Det är ett medskick till dig, Filippa Reinfeldt, i det fortsatta arbetet.

Anförande nr 104

Landstingsrådet *R e i n f e l d t* (m): Tack så mycket! Det har jag naturligtvis ingenting emot. Alla kloka förslag och idéer om hur vi ska kunna få fler att komma på de undersökningar som man kallas till är förstås jättebra.

Anförande nr 105

Landstingsrådet *S e v e f j o r d* (v): Med det svaret är jag nöjd. Tack!

Fråga 3

Anförande nr 106

K a i j a O l a u s s o n (mp): Herr ordförande, ledamöter! I tunnelbanepersonalens anställningsavtal framgår att betalt årskort ingår. I och med Veolias uppköp av Connex har en tvist kring denna avtalsdel uppstått. Tvisten har fått till följd att inga årskort har lämnats ut, och årskort för 2006 har fått förlängd giltighetstid till och med sista februari. Men från och med den 1 mars har alltså inte personalen några årskort längre!

Kommer trafiklandstingsrådet Christer G. Wennerholm att aktivt medverka till att tvisten löses och tunnelbanepersonalen får ut sina årskort enligt gällande anställningsavtal?

Anförande nr 107

Landstingsrådet *W e n n e r h o l m* (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det har jag redan gjort. Det är nämligen så att SL:s vd har uppdraget att lösa den uppkomna situationen utan att det uppstår någon tvist.

Anförande nr 108

K a i j a O l a u s s o n (mp): Okej – det låter bra. Betyder det att de får sina kort nu då?

Anförande nr 109

Landstingsrådet *W e n n e r h o l m* (m): Det betyder att SL:s vd har att se till att lösa frågan utan att det uppkommer någon tvist mellan SL, personalen och det aktuella trafikföretaget.

Anförande nr 110

K a i j a O l a u s s o n (mp): Jag är inte riktigt säker på att jag förstod svaret.

Jag vill bara veta om de får ut sina kort eller inte – ja eller nej?

Anförande nr 111

Landstingsrådet *W e n n e r h o l m* (m): Det framgår av svaret, att det ska inte vara någon tvist. Alltså har han att lösa det på ett bra sätt, så att de får ut sina kort.

Fråga 4

Anförande nr 112

A n d e r s L ö n n b e r g (s): Vi brukar ju prata rätt ofta om Radiumhemmet i den här salen, och det gissar jag att vi kommer att göra den kommande perioden också.

Vi är nu mitt inne i februari månad, och fortfarande finns det ingen budget för Karolinska sjukhuset, vilket kan göra en orolig. En av de viktigaste verksamheterna där det både har funnits olika signaler från Radiumhemmet och varit stora oklarheter från alliansens sida är huruvida den tvåskiftsverksamhet för strålningsverksamheten vid Radiumhemmet som har planerats och beslutats under förra året kommer att fullföljas, och att den därmed förväntade ökade produktionen också kommer till.

Jag vill fråga Maria Wallhager detta: Kommer, såsom tidigare planerats, tvåskift att kunna införas inom strålverksamheten på Radiumhemmet, med en förväntad ökad produktion som följd?

Anförande nr 113

Landstingsrådet *W a l l h a g e r* (fp): Ja, Anders, åhörare och herr ordförande! Det finns mycket man kan oroa sig för, bland annat Karolinska sjukhusets budget; det gör vi också i majoriteten. Jag kan säga att det inte har varit helt lätt i de diskussionerna, med tanke på hur underskottet såg ut när vi tog över.

Angående strålbehandlingen vid Radiumhemmet är det så att det fattades beslut av er i april 2006, och alliansen har inga som helst planer på att ändra detta beslut eller ändra i den planeringen. I mitten på september 2006 infördes tvåskift på fyra av Radiumhemmets tolv strålbehandlingsenheter, och nu i mitten på januari infördes det på ytterligare fyra enheter. Den tredje omgången kommer att komma i gång i maj i år. Det här innebär alltså att man kommer att jobba mellan åtta och nio timmar per dag och därmed öka kapaciteten och korta väntetiderna.

Svaret är alltså ja.

Anförande nr 114

A n d e r s L ö n n b e r g (s): Jag blir glad för det svaret.

Samtidigt har ni emellertid lagt ett sparbeting som på Radiumhemmet innebär 6 miljoner kronor i besparingar.

Det är också så att budgetunderskottet i dag, vad jag begriper, är ännu mera oroande än vad det var under förra perioden, vilket inte är åtgärdat.

Men jag tolkar det så att Maria Wallhager garanterar oss här att tvåskiftet kommer att komma till, med all ökad produktion, fram till i sommar.

Anförande nr 115

Landstingsrådet W a l l h a g e r (fp): Herr ordförande! Ja, merparten är i gång, alltså. De två första stegen av trestegsraketen har redan skjutits i väg och är i gång. Man bedömer att man kommer att ha en tillräcklig strålbehandlingskapacitet under de kommande tre fyra åren åtminstone. Det ska räcka.

Svaret är återigen ja på din fråga.

Anförande nr 116

A n d e r s L ö n n b e r g (s): Då tolkar jag det som att de besparingar som ska genomföras inte drabbar verksamheten på något som helst sätt. Det kan ju göra en trygg – där måste finnas en väldig summa pengar som inte används till någonting!

Vi kommer självklart att följa den här frågan mycket noggrant, liksom den som handlar om den läkemedelsbehandling av cancersjuka där som också har en viss ansträngd budget.

Anförande nr 117

Landstingsrådet W a l l h a g e r (fp): Vi är rörande eniga, Anders. Det är självklart att de svårast sjuka patienterna här i länet ska ha den bästa vården.

Anförande nr 118

A n d e r s L ö n n b e r g (s): Okej. Om vi är eniga så ska vi gå mot soluppgången!

Fråga 5

Anförande nr 119

G u n i l l a R o x b y C r o m v a l l (v): Ordförande, Christer och alla ledamöter! Den 13 december, vid budgetfullmäktige, fattade ni beslut om att enhetstaxan på 10 respektive 20 kronor skulle bestå till den 29 mars, tror jag det var – i alla fall var det i slutet av mars. Trots detta har ett landstingshelägt bolag, SL, beslutat att höja zontaxan. Det blir en väldigt konstig situation för medborgarna: vilka beslut fattas av vilken instans, och vad kan man göra åt felaktiga beslut?

Till skillnad mot den långa debatt vi hade här på förmiddagen angående zonerna, som mycket riktigt har förts här i fullmäktigesalen, blir alltså denna otroliga, hundraprocentiga ökning undanhållen fullmäktiges beslut.

Mot bakgrund av vad som står i kommunallagen frågar jag Christer: Borde inte det här beslutet ha fattats av fullmäktige?

Anförande nr 120

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Nej, det borde det inte. Landstingsfullmäktige har beslutat att uppdraga åt SL:s styrelse att i övrigt fastställa biljettpriser inom SL-trafiken. Biljetter för enstaka resor, för 10 respektive 20 kronor, finns fortfarande att köpa – dock inte ombord på bussar och tåg eller av spärrvakter.

Anförande nr 121

G u n i l l a R o x b y C r o m v a l l (v): Ja, de finns visserligen att köpa, men det är inte det saken handlar om – det handlar om att det här är ett felaktigt beslut.

Nu går det inte för en medborgare att överklaga. Eftersom det är ett aktiebolag som har fattat beslutet att höja priset, kan inte en medborgare anföra kommunbesvär. Då är frågan vad en medborgare kan göra, när det är fel instans som har fattat beslutet. Ska man polisanmäla SL för trolöshet mot huvudman?

Så här kan vi inte ha det! Det är principiellt otroligt viktigt att beslut enligt kommunallagen ska tas av fullmäktige. Det står också i SL:s arbetsordning att när det gäller principiellt viktiga förändringar ska besluten fattas av fullmäktige.

Vi ringde till SL och frågade hur det kunde komma sig att man tog det här beslutet. Då säger man: Ja, vi hade fått underhandsbesked om att landstinget skulle ta det här. Vart tog demokratin vägen? Vart tog den fria debatten vägen?

Det är här i den här salen vi ska ta sådana stora förändringar!

Anförande nr 122

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Jag svarade innan; jag ger dig samma svar. Det är faktiskt så att landstingsfullmäktige har uppdragit till SL att i övrigt fastställa biljettpriser.

Jag tror du har noterat att landstingsjuristen har svarat på den här frågan i media och konstaterat att inget fel är begånget.

Anförande nr 123

G u n i l l a R o x b y C r o m v a l l (v): Ja, jag läser tidningen. Jag har också förstått att det här är en juridiskt otroligt krånglig fråga.

Enligt SL:s arbetsordning är det så att beslut av principiellt viktig natur – och det anser jag att en sådan här chockhöjning av enhetstaxan är – ska fastställas av landstingsfullmäktige, så att vi kan ha en debatt om vad det leder till. Nu har vi kommit i en krånglig situation, där kanske några medborgare kommer att polisanmäla SL för att ha tagit fel beslut!

Anförande nr 124

Landstingsrådet *W e n n e r h o l m* (m): Herr ordförande! Jag noterade förut, och jag gör det en gång till, att det finns fortfarande biljetter för 10 och 20 kronor att tillgå, men däremot kan man inte köpa dem på bussar och tåg eller av spärrvakter.

Fråga 6

Anförande nr 125

V i v i a n n G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter och Christer Wennerholm! Det kom i höstas ett betänkande ifrån Klimat- och sårbarhetsutredningen som heter Översvämningshot – risker och åtgärder för Mälaren, Hjälmarens och Väneren. Nu har det ju varit ganska höga vattenstånd i Mälaren och även i Saltsjön under hela våren, och det finns anledning att ifrågasätta hur beredskapen för att upprätthålla kollektivtrafiken i ett sådant läge kan vara. Sannolikheten för att nå en så hög nivå att det rinner ner vatten i Centraltunneln inom 50 år är 39 procent.

Kan landstingsrådet garantera att det vid högvatten i Mälaren inte rinner in vatten i tunnelbanestationen Gamla Stan?

Anförande nr 126

Landstingsrådet *W e n n e r h o l m* (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Enligt SL:s säkerhetsavdelning finns det inom för oss överblickbar tid ingen sådan risk. Det innebär att ingen av oss som är med i den här församlingen kommer att vara i livet när en sådan fara skulle föreligga.

Viviann Gunnarsson pekar på en problematik som givetvis finns, och det gör att SL-styrelsen får lov att följa alla propåer som kommer – men jag har ju att lita på vad vår säkerhetsavdelning säger.

Anförande nr 127

V i v i a n n G u n n a r s s o n (mp): I så fall är er säkerhetsavdelning av en helt annan uppfattning än man är på Sårbarhetsutredningen. All samlad expertis, både i länet och hos SMHI, har också en helt annan uppfattning. En sannolikhet på 39 procent för att det skulle bli ett vattenstånd på en meter, som i så fall uppnår den höjden att det skulle rinna ner där, är så stor att man måste göra någonting. Vad man säger är att SL i så fall kanske med hjälp av pumpning skulle kunna undanhålla en viss problematik – men det skulle innebära tågstopp i Västerås, Sundbyberg och Köping bland annat, om detta skulle inträffa.

En sannolikhet på 39 procent är ganska hög, på 50 års sikt.

Anförande nr 128

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Nu är det nog så att frågaren blandar olika spårtyper. Frågan gällde ju tunnelbanestationen Gamla Stan, och det är det jag har svarat på, och vidare att tunnelbanetågen åker över en bro ner i tunneln. Där har jag av SL:s säkerhetsavdelning fått svaret, att det finns ingen sådan risk under överblickbar tid.

Nu nämner du andra trafikslag, och det är väl SJ eller Tåg i Mälardalen som får följa den frågan.

Men självklart ska vi följa situationen och den utveckling som miljöpåverkan har. Jag har fört din fråga vidare till de experter vi har att tillgå i SL och fått det svar jag nu ger dig.

Anförande nr 129

V i v i a n n G u n n a r s s o n (mp): Det ankommer på SL att göra en krishanteringsplan, och den krishanteringsplanen har jag personligen inte sett. Den uppgift jag har fått i Mälardalsrådets miljöutskott är alltså att risken är ofantligt stor att det ska rinna in vatten i, som du säger, tunnelbanans tunnel.

I den tunneln finns inte bara tunnelbanan utan även funktioner som el-, data- och telelinjer och så vidare. Länsstyrelsen har fått ett uppdrag att kartlägga Stockholms tunnlar, eftersom vi inte vet så mycket om dem.

Min fråga är fortfarande om det ärendet verkligen är berett. Jag skulle också gärna vilja se en sådan krishanteringsplan.

Anförande nr 130

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag och Viviann Gunnarsson får ju gemensamt se till att vi följer och håller ögonen på hur säkerheten ser ut.

På den fråga du har ställt i dag har jag lämnat ett svar, från SL:s säkerhetsavdelning, men vi kan naturligtvis gå vidare och bortom det svaret. Jag förutsätter att vår säkerhetsavdelning har på fötterna när de ger mig ett underlag.

Fråga 7

Anförande nr 131

S t a f f a n H o l m b e r g (s): Jag ställer en fråga till skärgårdslandstingsrådet Gustav Andersson: Har du nu, efter mer än tre månader som landstingsråd med ansvar för skärgårdsfrågor, några konkreta löften till invånarna i skärgården?

Bakgrunden till min fråga är en del uttalanden i massmedia. När Gustav Andersson var utsedd till skärgårdslandstingsråd fick han en fråga om vilka erfarenheter han hade av skärgården, och han svarade då att han hade hälsat på en kompis ute på en ö en gång i tiden. Då blev man lite orolig! Sedan läste jag i en tidning förra veckan att han tyckte det skulle bli spännande att uppleva skärgårdens växlingar över årstiderna.

Nu är jag hygglig och ger dig chansen: Vilka konkreta löften har du att ge, mot bakgrund av de här uttalandena?

Anförande nr 132

Landstingsrådet A n d e r s s o n (c): Jag måste säga att det är irrelevant med den typ av ganska låga anspelningar som du gör här. Jag tror att jag redan i mina kontakter med skärgårdsbornas organisationer har visat både ett starkt intresse för skärgårdsfrågorna och en förmåga att lyssna, som kanske är en ny erfarenhet för dem, i den nya majoriteten. Vårt första och viktigaste löfte från den nya majoriteten till skärgårdsborna är naturligtvis att lyssna.

Jag må inte ha så mycket erfarenhet från besök i skärgården tidigare, men jag har redan vid ett flertal tillfällen varit ute och tittat, pratat med folk och deltagit i skärgårdsorganisationernas verksamhet. Jag hör – det vill jag här deklarerat tydligt – till den sortens skärgårdslandstingsråd som uppskattar skärgården under *alla* årstider, inte bara på sommaren.

Det är också en viktig del i förankringsarbetet, just att träffa företrädare på olika sätt och att delta i de samråd som sker inom Siko och skärgårdsföretagarnas organisationer.

För den nya majoriteten är alltså en regelbunden dialog med invånarna i skärgården av yttersta vikt. Det här har redan resulterat i att vi har fått intryck som påverkar vår politik.

I behandlingen av frågan om ambulanshelikoptrar, som det så småningom ska komma fram förslag på, kan jag säga redan nu att Sikos synpunkter har varit en viktig del i beslutsunderlaget för oss. En annan fråga är samordningen av Waxholmsbolagets och SL:s tidtabeller, som vi också har utlovat tidigare.

Det är bara ett par exempel på frågor där vi jobbar med det nya arbetssättet: att lyssna på skärgården.

Anförande nr 133

Staffan Holmberg (s): Tack. Några konkreta frågor lyfte du inte fram i övrigt.

Det här är ett viktigt politikområde, som också är väldigt uppmärksammat i massmedia. Det har du säkert redan upplevt. Jag utgår ifrån att vi ska kunna ha en konstruktiv dialog över blockgränserna i de här frågorna, eftersom de är så viktiga för oss, inte minst när det gäller utvecklingen av besöksnäringen.

Skärgården är ju väldigt speciell. Det finns inga enhetliga svar eller lösningar på saker och ting, utan man måste sätta sig in i de enskilda öarnas problem. Vi har ju Skärgårdsstiftelsen, som är en viktig del av landstingets verksamhet och där vi naturligtvis även fortsättningsvis kan utveckla.

Du gjorde ett uttalande i en tidning i förra veckan om att man skulle bilda ett gemensamt skärgårdsråd dit man skulle kunna delegera beslut. Då blev jag lite orolig, för det innebär – om jag nu kan kommunallagen rätt efter nästan 40 års politisk verksamhet – att man måste bilda ett kommunalförbund. Är det det som är tanken?

Anförande nr 134

Landstingsrådet Andersson (c): Jag är glad att Staffan Holmberg tar upp den här frågan. Jag är också glad över den attityd som nu plötsligt kom till synes i den här diskussionen, nämligen att vi naturligtvis ska sträva efter ett stort samförstånd i de här frågorna.

Jag har inte lämnat något förslag till ny organisation för skärgårdspolitiken. Däremot noterar jag att det är ett mycket stort antal aktörer som tar ett – kanske ibland halvdant – ansvar för skärgårdens frågor. Det är ett problem som också har uppmärksamats av skärgårdarnas egna organisationer, så jag är inte ensam om att anse detta. Jag tror alltså att det här är ett hinder för att ta ett mer samlat grepp och ta till vara skärgårdens utvecklingsmöjligheter. Låt mig nämna att det är sex skärgårdskommuner, ett interkommunalt skärgårdsråd, en skärgårdsstiftelse, en länsstyrelse, ett region- och trafikplanekontor, ett Waxholmsbolag etcetera. Jag tror att vi skulle ha mycket att vinna på att se om vi tillsammans kan skapa en arena som kan arbeta med större täthet och kraft.

Anförande nr 135

Staffan Holmberg (s): Där har jag samma uppfattning. Det är bara det att det gäller att hitta en juridisk form för det som är gångbar. Som också uttalas i tidningsartikeln i förra veckan säger Siko att man bara springer på en massa sammanträden. Det är naturligtvis inte vettigt. Man ska också få ut någonting av dem och få till stånd en utveckling.

Men det finns många konkreta frågor som vi i landstinget kan arbeta med för att förbättra skärgårdens utveckling. Vi har till exempel naturreservatsfrågan. Det behöver ständigt bildas nya naturreservat för att tillvarata miljön i skärgården. Vi har militärens framfart i skärgården som blir värre och värre: förstör fisket och stoppar utvecklingen för Skärgårdsstiftelsen i form av utvecklingen av turistnäringen. Vi har många andra

sådana konkreta frågor som vi behöver diskutera gemensamt. Jag hoppas att vi ska finna positiva former för det. Det var mitt syfte med frågan.

Anförande nr 136

Landstingsrådet *Andersson* (c): Jag har den inriktningen, Staffan, och jag gläder mig åt att vi verkar ha en betydande samsyn i dessa frågor. Jag har också tänkt ta upp frågan om Haninge garnisonsplan, som ju enligt många lägger en död hand över stora delar av skärgården, och om den typen av hantering verkligen är rimlig.

Just uppdelningen av politiskt ansvar inom skärgårdsområdet gör det inte självklart vem som ska företräda skärgårdsborna och ge röst åt deras frustration över den här typen av situationer, där man hamnar i kläm. Men jag tycker faktiskt att vi alla måste vara lite djärvare i den delen. Låt oss inte minst från landstingets sida göra oss till ambassadörer för skärgårdsbornas intressen. Vi får utmana kommuner, länsstyrelser och andra instanser, om de tycker att vi trampar dem på tårna i något avseende.

Fråga 8

Anförande nr 137

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Ordförande! Jag har ställt en fråga till det ansvariga landstingsrådet *Birgitta Rydberg* mot bakgrund av den diskussion som har förts i pressen under den senaste tiden om att vissa privata vårdgivare gör väldigt stora vinster, bland annat *Maria Beroendecentrum AB*, som nu har bestämt sig för att dela ut 57 miljoner kronor till en del av de medarbetare som arbetar på centrumet, och framför allt väldigt mycket pengar till de ledande, som får 6 miljoner kronor var.

I det sammanhanget uppstod en fråga om hur vi ser på vinster i privat vård, och då sade du, *Birgitta Rydberg*: "Privata och alternativa vårdgivare har generellt gett oss mer valuta för landstingsskatten än om vi drivit verksamheten i egen regi – det gäller också *Maria Beroendecentrum*." Eftersom jag är intresserad av de här frågorna undrar jag: Kommer du att redovisa det underlag som ligger till grund för detta uttalande?

Anförande nr 138

Landstingsrådet *Rydberg* (fp): Du har frågat mig hur jag kan visa att i synnerhet *Maria Beroendecentrum* har gett mer valuta för landstingsskatten. Frågan rör också privata och alternativa vårdgivare i stort. Vi vet av erfarenhet att privata vårdgivare i allmänhet har sänkt kostnaderna eller fått ett större vårdåtagande, som de har klarat av, och därmed möjliggjort mer vård för de gemensamma medel som vi satsar.

I fallet *Maria Beroendecentrum* har ersättningen varit densamma som för landstingets egen motsvarande verksamhet. När en personalgrupp tog över var verksamheten inte i toppskick. Nu ger den mycket goda vårdresultat, och avtalet har också förlängts i partipolitisk enighet under den förra majoriteten, alltså under din ledning och när du var ansvarig för beroendevården.

Maria Beroendecentrum har satsat mycket på utbildning. Man har även utvecklat beroendevården genom att specialisera behandlingen för olika missbrukargrupper.

Enligt landstingets beställarkontor, som jag lutar mig mot, har man gett mer vård än vad avtalet föreskrivit. Samtidigt har man lyckats göra en vinst genom att man har lägre kostnader, och man har kunnat visa på att rutiner och metoder kan förbättras. Jag tycker att det här sammantaget ger värdefulla erfarenheter av hur beroendevården kan utvecklas och hur landstingsskatten kan räcka till mer också på andra enheter.

Anförande nr 139

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Vad jag är ute efter är att få underlaget för den här typen av påståenden specifikt redovisat. Den nuvarande majoriteten säger ofta till exempel att S:t Göran är billigare och bättre än det var när det drevs i landstingets regi. När man då försöker ta fram underlag som visar att det faktiskt är så är det omöjligt. Det är ofta bara påståenden, och ganska generella sådana också, som de du nu redovisar, typ: Vi vet att det är så här. Vad jag är ute efter är hur vi ska hitta ett system som gör det möjligt att faktiskt mäta om det vi säger är sant. När det gäller S:t Göran finns det olika utredningar – en del visar att det är billigare sedan man privatiserade S:t Göran, andra säger att det inte alls är så.

Detta gäller också för våra övriga verksamheter. Jag tycker att det här är en väldigt viktig och väsentlig fråga. Det var därför jag undrade om det fanns någon mer detaljerad uträkning som visar att påståendet faktiskt stämmer att det generellt sett ger oss mer valuta för pengarna om det är privata vårdgivare. Jag har misslyckats med att hitta något sådant faktaunderlag, men du kanske har det.

Anförande nr 140

Landstingsrådet *Rydberg* (fp): Två gånger om året gör beställarkansliet en genomgång av dem som har vårdavtal med landstinget. Man går då ordentligt igenom kvalitet och volym som har levererats. Där har beställaren kunnat konstatera att man har levererat mer vård än vad som har beställts men att vi inte har behövt betala mer för den. Vi har också fått forskning som man har bedrivit utan att vi har betalat det separat; det har också betalats inom den totala slant som har levererats.

Beställaren har analyserat och försökt jämföra om det skulle vara möjligt att minska kostnaden på Beroendecentrum, landstingets egenregiverksamhet, till den nivå som Maria Beroendecentrum har och kommit till slutsatsen att det inte skulle vara möjligt i dagsläget.

Jag har inte på de tre timmar som gått sedan jag fick frågan hunnit undersöka exakt hur utfrågningsmaterialet som man använder två gånger om året ser ut. Däremot har jag för två veckor sedan fått information om att beställarkontoret har gjort analyser, gjort jämförelser och dragit slutsatsen att vi får mer vård för samma slant genom det avtal vi har med Beroendecentrum på Mariapolikliniken.

Anförande nr 141

Landstingsrådet *Sevefjord* (v): Det är det underlaget som det skulle vara väldigt intressant att se; det vore också intressant om det var skrivet på ett sätt som gör att man förstår vad som står där. Även vår egen verksamhet levererar ju över avtal. Astrid Lindgrens barnsjukhus är ett exempel på det. Det är alltså inte så enkelt att privata

levererar mer och att vi får mer vård för pengarna där, eftersom vår egen verksamhet också gör det. Därför skulle det vara så intressant om man verkligen kunde få fram en studie som visar att det är på det ena eller andra sättet.

När det gäller just Maria Beroendecentrum AB vet jag också att det finns en viss kritik, åtminstone från dem som söker vård där, att vissa inte tas emot utan skickas vidare till vår egen landstingsdrivna verksamhet. Det här är alltså inte helt okomplicerat. Det är därför jag är så intresserad av att få tillgång till den studie som du säger finns – jag tvivlar inte på att det är sant – så att man själv kan få titta efter om detta stämmer eller om det fortfarande bara är lösa påståenden. I den här debatten är det ju väldigt mycket "jag tror ..." och "jag vet ..." Det vore oerhört intressant att ha fakta på bordet.

Anförande nr 142

Landstingsrådet Rydberg (fp): Vi har ju generellt sett otillräckliga system när det gäller att få fram kostnad per patient för att kunna jämföra olika vårdgivare för samma typ av tjänst. Det behöver utvecklas på bredden i vårt landsting. Jag kan bara luta mig mot att beställartjänstemännen, som analyserar verksamheten, konstaterar att det levereras bra kvalitet till en lägre kostnadsnivå än vad vår egenregiverksamhet gör och att de drar slutsatsen att vi inte i egen regi klarar att åstadkomma den här kostnadsnivån.

Sedan tror jag att många stirrar sig blinda på att det har gjorts en vinst. Problemet är att den vinsten hade vi inte kunnat ta hem och lägga på annan verksamhet. Man har gjort en vinst på mellan 4 och 10 procent om året inom volymen 800 miljoner på fem år, medan landstinget i regel har en avkastning på 6 procent på sina aktiebolag. Man kan naturligtvis se det från lite olika vinklar. Den här summan kan se stor ut, men vi hade inte kunnat ta hem den vinsten om vi hade fortsatt i egen regi. Däremot hade vi då haft ett stort antal vakanta läkartjänster. Nu är alla läkartjänster bemannade, vilket de inte var på landstingstiden.

Fråga 9

Anförande nr 143

Lena-Maj Anding (mp): Ordförande, landstingsledamöter! Ungefär 77 procent av invånarna i länet är intresserade av en bättre samverkan och dialog mellan hälso- och sjukvårdspersonal och komplementär- och alternativmedicinska utövare i länet. Det framgick klart och tydligt av den studie som vi genomförde år 2000. Där ställde vi frågor till befolkningen om bland annat komplementär- och alternativmedicin. 77 procent av befolkningen i vårt län vill alltså ha en bättre samverkan. Det är nu sju år sedan.

År 2004 frågade vi också ett antal allmänläkare i vårt län om man var intresserad av en samverkan. Det visade sig att ungefär 120 allmänläkare var det. Policyn om komplementär- och alternativmedicin återremitterades 2006. Jag ställer därför frågan: Kommer den upp under 2007?

Anförande nr 144

Landstingsrådet Reinheldt (m): Herr ordförande! Tack, Lena-Maj, för frågan.

Frågan kommer att komma tillbaka hit efter beredning. Det kan vara helt rimligt att den kommer tillbaka under innevarande år. Jag vill inte ställa ut ett löfte om ett datum och slå fast att den kommer tillbaka under 2007, även om det kanske kan vara rimligt. Viktigare än att slå fast datumet här i dag är det kanske att se till att frågan kommer tillbaka beredd väl i någon av hälso- och sjukvårdsnämndens beredningar.

Anförande nr 145

Lena-Maj Anding (mp): Kan du då ge svar på i vilken beredning du tycker att den hör hemma?

Anförande nr 146

Landstingsrådet Reinheldt (m): Jag är inte riktigt på det klara med det ännu, Lena-Maj. Det kanske är något som vi får bestämma i hälso- och sjukvårdsnämnden. Jag vill inte slå fast det här.

Anförande nr 147

Lena-Maj Anding (mp): Okej, då ser jag fram emot att vi förhoppningsvis får debattera frågan under 2007.

Anförande nr 148

Landstingsrådet Reinheldt (m): Och kanske på nästa fullmäktige också. Jag såg att den har tagit upp i en interpellation.

Anförande nr 149

Lena-Maj Anding (mp): Ja, det kommer upp en fråga till om det. Hej!

Fråga 10

Anförande nr 150

Landstingsrådet Larsson (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har som många andra här i salen tagit del av massmediernas larmrapporter om Södersjukhuset, inte minst dess akutmottagning. Det gör mig bekymrad över situationen på sjukhuset. Därför hade jag tänkt fråga någon lämplig beställarpolitiker om den politiska majoriteten avser att öka antalet slutenvårdsplatser inom akutsjukvården; det är ju beställarpolitikerna som kan beställa fler slutenvårdsplatser. Men jag ser att en produktionspolitiker har valt att svara på frågan i stället. Jag väntar med spänning på vilket svar jag ska få av henne.

Anförande nr 151

Landstingsrådet Wallhager (fp): Dag! Vi har gått ifrån att beställa sängar – vi beställer vård. Jag ska försöka svara på frågan, även om du kanske är missnöjd med att det är just jag som gör det.

Jag har inte bara läst i tidningar om Södersjukhuset – jag har också besökt Södersjukhuset vid två tillfällen för att bilda mig en uppfattning på plats. Vad personalen berättat för mig – och det har jag också fått veta via brev som har kommit till oss i majoriteten – är att man under en lång tid, alltså även under förra mandatperioden har byggt upp ett behov där man ser en större tillströmning av patienter till akutmottagningen och därmed också ett större behov av platser att lägga dessa patienter på. Det är ingenting nytillkommet – det är så i hela länet. Jag skulle vilja säga att det är fråga om en ackumulation från det dukade bordets tid. Det är en liten fin pik till er; det här är ett problem som delvis uppkommit under förra mandatperioden och ingenting som har uppstått nu.

Så till hur vi löser det här! Det har tillsatts en utredning. Den kommer att redovisa sin slutsats inom de närmaste dagarna. Vi kommer förstås också att ta hand om det som utredningen föreslår.

Anförande nr 152

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Det gläder mig att produktionspolitikern Maria Wallhager har idéer om hur man ska organisera produktionen när det handlar om Södersjukhuset. Jag tror inte det råder någon större skillnad i uppfattningen om hur man ska hantera de tillgängliga ekonomiska resurserna.

Om det hade varit en ansvarig beställarpolitiker som hade svarat på frågan hade jag kunnat följa upp med att fråga exempelvis varför man minskar anslagen till akutsjukhusen. Vi anslog extrapengar förra året när vi såg att situationen var ohållbar, och på hälso- och sjukvårdsnämndens senaste sammanträde, när man tog budgeten, reducerade man anslagen till akutsjukhusen med hundra miljoner kronor. Jag tycker att det hade varit spännande att få fråga en ansvarig beställarpolitiker varför man på hälso- och sjukvårdsnämndens möte valde att minska resurserna till akutsjukhusen i den här situationen, inte att få veta hur man väljer att organisera de befintliga resurserna.

Anförande nr 153

Landstingsrådet W a l l h a g e r (fp): Det känns ju nästan lite larvigt att stå här och försöka svara på din fråga när du uppenbarligen inte vill att jag ska svara eller åtminstone vill att någon annan ska svara på din fråga. Men eftersom du faktiskt har godkänt att jag svarar på frågan tänker jag ändå försöka.

Vi tillför från ägarsidan pengar till både Södersjukhuset, Danderyds sjukhus och Karolinska sjukhuset, beroende på att de inte har lyckats åstadkomma det som ni hade lagt i budgeten; man släpar efter ordentligt, skulle jag vilja säga.

Om vi återgår till själva frågeställningen vill jag säga att personalen på SÖS-akuten också i det brev som jag nämnde och vid besöken har framhållit att det här till stor del handlar om en ökad tillströmning på grund av att geriatriken inte fungerar och på grund av att primärvården inte fungerar. Patienterna kommer in för att tillgängligheten på dessa områden är så dålig att man i sista hand måste vända sig till SÖS-akuten.

När det gäller den närliggande närakuten, som vi säkert kommer att diskutera vid flera tillfällen här i salen, upplever personalen på Södersjukhuset visst en viss hjälp, men den färdigbehandlar inte patienterna utan de kommer tillbaka till akutmottagningen.

Anförande nr 154

Landstingsrådet *Larsson* (s): Det gör mig ledsen om Maria Wallhager är felinformerad. Jag har inte alls godkänt vem det är som svarar på majoritetens vägnar. Jag har uttryckt mitt djupa missnöje över att den ansvariga beställarpolitikern inte vill svara på mina frågor om varför man inte vill utöka resurserna till sjukhuset. Sedan har presidiet i samråd med er i majoriteten kommit fram till att en produktionspolitiker ska svara på den här beställarfrågan. Det sätter mig i och för sig i ett intressant läge, för jag utgår från att ni håller ihop. Jag skulle då vilja fråga produktionspolitikern Maria Wallhager varför man i hälso- och sjukvårdsnämndens budget har beslutat att minska akutsjukhusens resurser med hundra miljoner kronor i denna mycket svåra situation.

Anförande nr 155

Landstingsrådet *Wallhager* (fp): Nu tycker jag faktiskt att du är lite larvig, Dag. Presidiet har om jag har förstätt det rätt frågat dig om det är okej att jag svarar på den här frågan, och du har godkänt det.

Beställarbudgeten svarar beställarpolitikerna för, eller hur? Vi från ägarsidan har tillskjutit pengar för att hantera frågan. Vi ser till att det händer saker och ting. Det var ni som ställde till med mischmaschet på bland annat Södersjukhuset, eller hur? – Det är ingen idé att stå här och svara när du inte ens är intresserad av svaret.

(Landstingsrådet *Larsson* (s): Jag har ju inte ordet.)

Fråga 11

Anförande nr 156

Håkan *Jörnehed* (v): Herr ordförande! Jag är väldigt nöjd med att det är personallandstingsrådet Maria Wallhager som svarar på min fråga.

Bakgrunden till den här frågan är att det på landstingsstyrelsens sammanträde den 19 september fanns ett ärende där man skulle anta ett program om att förebygga våld och hot i arbetsmiljön, som den majoritet som skulle ta över återremitterade. Sedan dess har ingenting hänt med programmet, och jag tycker att programmet mot hot och våld är jätteviktigt. Vi hade föreslagit att man skulle ha en nollvision när det gällde hot och våld, och det tror jag absolut att Maria och den nya majoriteten är för.

Jag bara undrar: Vad händer med den här viktiga frågan? Jag tror att arbetet tappar styrfart. Det har gått fem månader, och vi har inte sett något handlingsprogram. Vad är det ni funderar på? Varför kommer inte programmet fram? Därför ställer jag frågan till personallandstingsrådet Maria Wallhager: Tänker du se till att Stockholms läns landsting får ett program för att förebygga, bemöta och följa upp våld och hot i arbetsmiljön inom sjukvården i enlighet med tidigare förslag?

Anförande nr 157

Landstingsrådet Wallhager (fp): Det känns skönt att få stå här och svara ordentligt.

Det här är en jätteviktig fråga, Håkan, och jag delar helt din åsikt. När det gäller din fråga skulle jag egentligen vilja svara både ja och nej faktiskt.

Vi kommer i Stockholms läns landsting att se till att vi har ett program som kommer att förebygga, bemöta och följa upp våld och hot när det gäller arbetsmiljön inom sjukvården. Men jag är inte hundra procentigt säker på att programmet kommer att se ut exakt som det tidigare förslaget. Därför mitt nej.

Frågan återremitterades vid det första mötet i landstingsstyrelsen, och tanken är att den ska komma upp för hantering i produktionsutskottet. Vi har bara hunnit med ett enda möte där, så frågan har inte hunnit komma upp ännu.

Anförande nr 158

Håkan Jörnehed (v): Då hoppas jag bara att den kommer upp rätt snart.

Det här är en så viktig fråga, Maria, och kanske skulle vi kunna vara överens – vi var väldigt överens med den folkpartistiska ledamoten i dåvarande personalberedningen. Vi lyfte exempelvis in att man måste uppmärksamma kvinnors arbetssituation, för de blir ibland utsatta för väldigt mycket hot och våld just för att de är kvinnor. Exempelvis har kvinnliga läkare blivit hotade och fått höra okvädingsord när de har blivit tuffare med sjukskrivningar. Lägg in en hög växel, Maria, så att ärendet kommer fram! Det tror jag vore väldigt bra.

Anförande nr 159

Landstingsrådet Wallhager (fp): Jag har ingenting emot att lägga in höga växlar, så vi kommer att se till att ärendet hanteras skyndsammast.

Anförande nr 160

Håkan Jörnehed (v): Då tackar jag personallandstingsrådet för det. Tack!

Fråga 12

Anförande nr 161

Landstingsrådet Wigg (mp): Ordförande, åhörare och ni som lyssnar i övrigt! Cirkonova och dess förebyggande verksamhet har jag följt sedan jag kom in i landstinget. Jag har också själv besökt Cirkonovas föreställningar och sett hur de jobbar ute i skolorna.

I senaste Sting var det en ganska bra artikel om just Cirkonovas verksamhet. Men så stod det i en liten fotnot på slutet att den här verksamheten är satt under luppen och eventuellt ska ha någon annan huvudman. Det gör mig lite orolig. Vad har man för tankar om Cirkonova och kulturverksamheten i övrigt? Därför frågar jag dig, Birgitta,

som är ansvarig, hoppas jag – enligt vad jag har hört är det dig jag ska fråga: Tänker du se till att Cirkonova får ett fortsatt stöd från Stockholms läns landsting i framtiden, även om huvudmannen blir en annan?

Anförande nr 162

Landstingsrådet Rydberg (fp): Det enkla svaret skulle kunna vara: Ja. Men jag ska utveckla det lite grann.

Cirkonova gör ju ett väldigt viktigt arbete när det gäller hälsofrämjande insatser. Det är angeläget att vi stöder arbete med hälsopedagogik som får barn och unga att själva ta ställning till det som är en bra livsstil för dem, oavsett om det är förskola, skola eller någon annan utförare som svarar för det. I det här fallet är det Cirkonova. Jag delar din uppfattning att de gör ett bra arbete.

Jag ser gärna att man prioriterar och lyfter fram hälsofrämjande verksamheter generellt i sjukvården men också utanför sjukvården; det här ligger ju vid sidan av sjukvården och riktar sig mer till den primärkommunala nivån. Jag hoppas att det i framtiden kommer att finnas fler entreprenörer som vi kan samarbeta med och som vill vara med och utveckla verksamhetskoncept som innebär att man kan motverka bland annat psykisk ohälsa hos unga, vilket är ett problem som vi i dag inte har tillräckligt bra förebyggande insatser för. Jag tror att konkurrens om idéer och mångfald kan gagna och utöka det utbud som kan riktas till skolor och förskolor.

Som svar på din fråga kan jag säga att Cirkonova även i fortsättningen kommer att kunna ansöka om verksamhetsstöd, på precis samma sätt som andra entreprenörer om det dyker upp sådana. Jag ser ändå inte något egenvärde i att det är landstinget som är ägare av Cirkonova, men vi kan vara finansiär av Cirkonova eller liknande, om det dyker upp liknande verksamheter.

Anförande nr 163

Landstingsrådet Wigg (mp): Tack så mycket! Det var ju ett klart och entydigt ja som svar på den frågan. Det tycker jag var ett bra svar. Det är precis som du säger: Vi måste nå den psykiska ohälsan tidigt och förebygga den innan den leder till mobbning och andra saker. Och precis som du säger är Cirkonova ute i skolorna veckovis.

Om landstinget avsäger sig ansvaret som huvudman för en sådan verksamhet är det då viktigt att man ger entreprenörerna sådana villkor att de kan jobba på ett heltäckande sätt. Vi har även i sydvästra sjukvårdsberedningen tagit in andra entreprenörer – Teater X till exempel – som har jobbat med förebyggande verksamhet. Men det har då varit väldigt svårt att få till det heltäckande: att jobba före och förbereda lärare och elever, göra själva föreställningen och sedan vara kvar och ta hand om och jobba med det som kommer efter. Det är då också viktigt med ett heltäckande kit för våra entreprenörer i framtiden när vi inte har det egna finansiella ansvaret.

Anförande nr 164

Landstingsrådet Rydberg (fp): Det finansiella ansvaret att ge bidrag ligger ju kvar på kulturnämnden. Men det kan bli mer än en som får bidrag, om det dyker upp flera med intressanta idéer. Det ligger på kulturnämnden att ta ställning till vilka idéer som är värda att stödja ekonomiskt. Men det finns inga neddragningar framöver för den hälsofrämjande verksamheten.

Anförande nr 165

Landstingsrådet Wigg (mp): Det låter bra. Jag tycker bara att det är viktigt att man inte slänger ut barnet med badvattnet när man privatiserar och ändrar driftsform. När vi i sydvästra sjukvårdsberedningen jobbade aktivt med den här typen av dialog mellan ungdomarna och politiker, medborgare, lärare och så vidare i förebyggande syfte, var det väldigt svårt att få till hela paketet. Det blev mer som en fyrverkeripjäs som inte ledde till att man jobbar mot den psykiska ohälsan i grunden. Det är viktigt att vi bevakar den frågan och ser till att våra entreprenörer får jobba på sådana villkor att det blir heltäckande.

Anförande nr 166

Landstingsrådet Rydberg (fp): Jag kan bara instämma i att vi ska pröva alla goda idéer.

Fråga 13

Anförande nr 167

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag hoppas att Stig och jag ska kunna ha en bra frågestund i ett mycket viktigt ämne.

Under förra mandatperioden när den förra majoriteten skapade det FoU-utskott som du nu ska leda, Stig, hade vi ett mycket viktigt ärende som syftade framåt, verkligen in i framtiden. Förutom de stora diskussioner som vi hade om 3S och om utvecklingen av ett nytt universitetssjukhus ville vi också påbörja ett samarbete mellan vårt folkhälsoarbete och det arbete som Karolinska Institutet gör på området, genom att starta en gemensam *school of public health*, det som nu äntligen fått ett svenskt namn: Karolinska folkhälsoakademin. Min fråga är helt enkelt: Kommer det initiativet att kunna tas? Kommer den här internationellt ledande skolan att kunna bildas i enlighet med tidigare fattade beslut?

Anförande nr 168

Landstingsrådet Nymann (kd): Det är ingen lätt fråga att svara på, därför att den är flerfaldig.

Vi ska fullfölja beslutet att utreda. Uppdraget att uppta förhandlingar är taget och det arbetet är i gång; det här är en av de frågor som vi prioriterar högt för närvarande. Det känns angeläget att fullfölja detta.

Sedan gjordes det en del principiella uttalanden i samband med att vi fattade beslutet i landstingsstyrelsen för ungefär ett år sedan. Det sades då att den principiella utgångspunkten är att skapa en gemensam organisation under Karolinska Institutet, vilket innebär att en verksamhetsövergång är nödvändig. Det har visat sig att det inte är alldeles enkelt för en statlig myndighet att ta över en aktiv verksamhet av den sort som Centrum för folkhälsa utgör. Men diskussionerna är i gång. Det är alltid så vid organisationsförändringar att det behövs ganska djupa resonemang om vad som är den egentliga uppgiften. Den första fråga vi får, och den sista fråga vi får och den fråga vi får mitt i förhandlingarna är: Hur mycket betalar ni? Det är alltså inte så enkelt att få till det här.

Ambitionen är tydlig: Principerna ska vara vägledande, och jag räknar med att vi ska kunna komma tillbaka i det här ärendet och ha ett konkret förslag till beslut – inte före sommaren men efter sommaren. Vi bör arbeta med den inriktningen och den sikten.

En del av mitt arbete hittills med den här frågan har också varit att försöka dämpa en del av frustrationen, inte minst bland medarbetarna på Centrum för folkhälsa. Det blir lätt så, om det inte finns tydliga besked i den ena eller andra riktningen, att det sätts i gång en massa spekulationer. Det försöker vi dämpa för att få till stånd ett förhandlingsläge mellan två parter som är intresserade av att hitta den goda lösningen så snart som möjligt. Just nu ligger uppdraget hos FoU-direktören och utvecklingsdirektören – det är de som för de konkreta förhandlingarna.

Anförande nr 169

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Att förhandlingarna är påbörjade vet jag – det har landstingsstyrelsen fattat beslut om tidigare. Jag ska nu försöka vara välvillig mitt i allt debatterande i fullmäktigesalen i dag, inte minst om trafikfrågor. Jag ska försöka tolka dig välvilligt, men jag hyser ett uns misstänksamhet när det nu ska startas nya utredningar.

Under förra mandatperioden var staten via folkhälsoministern villig, intresserad och engagerad när det gällde att via Karolinska Institutet och dess regelverk hjälpa oss med möjligheter att få i gång detta, som skulle kunna vara en excellent och briljant verksamhet i spjutspetsen internationellt när det handlar om att utveckla och implementera kunskaper och vetenskap kring folkhälsofrågor. Det här centret skulle kanske till och med kunna bli världsledande. Jag försöker tolka dig välvilligt: Kan du precisera vad det är som nu utreds? Och kan du ge besked om ifall den nuvarande regeringen har samma positiva inställning till detta som den tidigare?

Anförande nr 170

Landstingsrådet Nyman (kd): Jag har inte hunnit förbereda mig genom att tala med vare sig forskningsministern eller någon annan om den här frågan, inte ens folkhälsoministern som kommer från mitt eget parti – vi får frågorna relativt sent. Men staten var intresserad. Problemet för förra folkhälsoministern var att han inte hade något som helst inflytande över Karolinska Institutet, som är huvudman och en statlig myndighet som lyder under helt annan lagstiftning än vad landstinget gör och som har helt andra inriktningar. Därför är det ett pionjärarbete att finna en samförståndslösning, inte bara

när det gäller organisationsformen utan också när det gäller hur detta arbete ska bedrivas framöver.

Det uttalades högstämda principer i vårt ärende för ett år sedan, och ska vi leva upp till dem krävs det ett ökat engagemang från landstingets sida och definitivt verksamhetsförutsättningar från Karolinska Institutets sida som de inte har hanterat någon gång hittills. Det är alltså ett kraftfullt pionjärarbete om vi ska åstadkomma det som vi uttryckte som principiella önskemål för ett år sedan.

Anförande nr 171

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Jag ska då fortsätta och tolka dig välvilligt i mitt sista inlägg. Jag tolkar det så att din ambition i din kapacitet som ordförande i forskningsutskottet är att ta fram det här ärendet till efter sommaren. Jag tolkar det så att din ambition är att undanröja de hinder som finns och som jag är väl medveten om när det handlar om samarbete med statliga myndigheter, inte minst med den här myndigheten, som är mycket speciell. Jag tolkar dig också välvilligt i fråga om att majoritetens uppfattning faktiskt är att detta är en verksamhet som vi bör etablera och sätta på kartan. Det skulle kunna ge sjukvården i Stockholms län, länets invånare, vetenskapen och akademien ny kompetens och excellens i ett internationellt sammanhang.

Anförande nr 172

Landstingsrådet Nymann (kd): Jag skulle ha svårt att formulera det mycket bättre själv, som ambition. Den finns där, och det har Karolinska Institutet visat sedan ett antal år tillbaka genom nya forskningsinriktningar. De har tagit emot donationer som pekar åt det här hållet. Frågan är, och den måste jag rikta till mig själv och den majoritet jag sitter i, om vi är beredda att göra vad på oss ankommer för att åstadkomma någonting som inte bara är världsunikt utan som också gynnar den allmänna folkhälsan genom att vi organiserar om och styr resurser på ett annat sätt. Det är en jättestor men angelägen uppgift.

Allting pekar mot att detta ska vara prioriterat område också för landstinget fortsättningsvis, alldeles oavsett om vi kallar det för *school of public health* eller Karolinska folkhälsoakademin. Det bytte namn under processen för att flera ska kunna uttala detta. *School of public health* är svårt att uttala, och det är ännu svårare att förklara vad det står för.

§ 28 Bordlagd interpellation 2006:69 av Lars Dahlberg (s) om kollektivtrafiken vid återinförandet av trängselskatt

Anförande nr 173

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det börjar bli dags att räkna pengar, Christer. Det här är en interpellation som tar fasta på att det faktiskt behövs en ekonomi för att möta det förväntade ökade trycket på kollektivtrafiken när vi permanentar trängselskatten. Det tycker jag också är viktigt att betona: Nu ska den permanentas. Det här är ett system som vi nu ska leva med under längre tid, och då är det väldigt viktigt att man rustar sig för det.

Christer Wennerholm har ju återkommande, tillsammans med andra företrädare för majoriteten, tagit upp de 750 miljonerna extra till kollektivtrafiken, och det gör han även i det här interpellationssvaret. Då tycker jag att det är dags att titta på de pengarna. Det är inte så lätt att gräva i ett bolags eller en förvaltnings budget och hitta förklaringar till saker och ting, men den här beskrivningen har jag lyckats få fram. Jag har inte hittat alla pengar – det fattas lite grann.

160 miljoner av dina 750 är in-tecknade som kostnadsuppräknin-gar som uppstår när löner och priser ökar. Energipriserna förväntas öka – 101 miljoner går åt där. Vi har en utökad trafik till Nynäshamn – där går 7 miljoner. Vi har ett nytt pendeltågsavtal – där ryker 190 miljoner. Förändrade redovisningsprinciper – det handlar om leasingavtal och annat – leder till att 115 miljoner försvinner. Sedan har SL ambitionen att behålla den resandeökning vi hade under 2006, bland annat genom att behålla utökad spårtrafik – där ryker 105 miljoner. Summa summarum 678 miljoner. Då finns det lite pengar kvar. Man kan då undra om det är de pengarna som ska möta den förväntade resenärsökningen.

Du har ju lyssnat på kritiken när det gäller x-bussarna; du förde fram i SL:s styrelse att vi skulle behålla de sex mest populära, och då var kostnadsbedömningen 60 miljoner. Dem skulle man då kunna lägga på här. Då är man upp i 738 miljoner. Du har 12 miljoner kronor kvar, Christer.

Jag har ställt frågan med anledning av att det blir bekymmer för kollektivtrafiken och de resenärer som vi redan har i kollektivtrafiken, eftersom trängselskatten leder till ett ökat tryck. Det blir fler som väljer att åka med SL, helt enkelt därför att det blir mer konkurrenskraftigt. Det såg vi under försöket, och vi kommer att se det nu också. Då kvarstår frågan, Christer: Hur ska vi möta det? Jag kan inte se att det finns en enda krona till utökad trafik, och av den trängselskatt som nu kommer att återinföras har ju regeringen förklarat att varenda krona ska avsättas till väginvesteringar.

Du kan i och för sig välja att låta bli att betala några av de kostnader som jag har beskrivit. Jag vet inte om du funderar på att dra in den utökade trafiken till Nynäshamn eller om du tror att det går att förhandla om pendeltågsavtalet eller vad det skulle kunna vara. Jag tror inte att det är så, men när du åberopar dina 750 miljoner skulle jag gärna vilja veta, Christer, om det är med de här pengarna du ska möta det ökade tryck som uppstår när trängselskatten återinförs.

Anförande nr 174

Landstingsrådet W e n n e r h o l m (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det är ju rörande att höra din omtanke om våra bekymmer, Lars Dahlberg.

Lars har här på ett föredömligt sätt räknat upp hur den nya alliansmajoriteten har använt pengar för att se till att vi behåller och utökar trafik. Men i din interpellation blandar du in någon form av täckande av din egen reträtt. Ni har ju mindre pengar i den socialdemokratiska skuggtrafikbudgeten än vi har från alliansen. Då undrar man ju hur det skulle gå för dig att få ihop en summering av dina satsningar, som givetvis inte är några satsningar utan neddragningar. Faktum kvarstår: Den uppradade sifferserien innebär 750 miljoner kronor mer till kollektivtrafik innevarande år än under fjolåret. Så ser verkligheten ut.

Lars Dahlberg och jag råkar ingå i samma referensgrupp, vilket Lars Dahlberg inte berättade. Det som kommer fram där om Carl Cederschiölds skrivelser till regeringen är inga hemligheter. Det är inte några hemliga dokument, så en del har ju kunnat läsa detta själva. De finns diarieförda hos regeringen och har tagits upp i medierna.

Carl Cederschiöld har alltså levererat sin första skrivelse till regeringen. När det gäller sidospåret huruvida kollektivtrafikens pengar och biltrafikens pengar åter av varandra har Carl Cederschiöld tydligt redovisat att om man använder pengarna från bilavgifterna till utbyggnad av vägar så är hans bedömning – efter samtal med alla oss företrädare för de olika partierna i regionen och i hela Mälardalen – att det behövs andra, ytterligare pengar till kollektivtrafiken, och det skriver han. Det hade varit klädsamt om Lars Dahlberg hade berättat detta för fullmäktige.

Han skriver också en annan sak som Lars Dahlberg glömmer. Han säger att det är rimligt att Stockholms läns landsting får pengar för att klara den tillkommande resandeströmmen när man inför de tillfälliga avgifterna för att finansiera utbyggnaden av vägarna, som inte är din trängselskatt. Jag tycker att det är väldigt bra att Carl Cederschiöld har noterat detta, men det hade varit klädsamt om du också hade berättat det. Sanningen är ju att din interpellation har legat några månader, så den är obsolet – inaktuell, helt enkelt. Verkligheten har kommit ifatt.

Jag är mycket nöjd med förhandlingsmannen, och jag hoppas att alla i den här salen, oavsett partitillhörighet, på ett värtaligt sätt kommer att hjälpa till att argumentera för att vi ska få en ökande andel av anslagen från staten till kollektivtrafiken på både kort och lång sikt.

Anförande nr 175

Gunilla Roxby Cromvall (v): Ordförande och fullmäktige! Vi är helt överens om att det ska finnas trängselavgifter. Det är fantastiskt! Men sedan är vi inte alls överens om vart de här pengarna ska gå.

Trängselavgiften ger enligt Svenska Naturskyddsförbundet 650–700 miljoner. Det har jag läst; några andra uppgifter har jag inte tillgängliga just nu. Det är oerhört mycket pengar som behövs. Och SL är behövande. Vi hörde tidigare om alla investeringsbehov. Jag har lärt mig att det är 3 miljarder om året som vi behöver bara för att investera. Men som den här interpellationen säger måste vi också utöka kollektivtrafiken.

Många kloka har tittat på det här. Till exempel Naturskyddsföreningen och Naturvårdsverket är helt överens om att bygger vi vägar så ökar vi trafiken. Så är det. Den enda möjliga lösningen för vår miljö är alltså att vi satsar på kollektivtrafiken.

Varför är Moderaternas uppfattning att Förbifart Stockholm är ett av de mest prioriterade områdena här? Förbifart Stockholm hjälper inte stockholmare på väg till och från arbetet. Den hjälper möjligtvis skåningar som är på väg till Norrland. Stockholmarena behöver mer kollektivtrafik.

Vi vet också att det finns många behövande i kollektivtrafiken, till exempel Nynäshamnsborna och Södertäljeborna. Varför satsar ni trängselavgifterna på att bygga vägar, när det bara ökar trafiken? Satsa i stället pengarna på att utöka kollektivtrafiken, som är behövande! Tack för ordet.

Anförande nr 176

Landstingsrådet Dahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Det är korrekt att interpellationen har några veckor på nacken. Den skrevs den 11 januari. Däremot är den inte obsolet, Christer. Jag tycker inte att man kan vifta bort det här problemet, som är ett faktum. Den 1 juli återinförs trängselskatten, och det finns inte en enda krona avsatt för att möta det förväntade ökade resenärstrycket. Vi kan redan i dag se att vi har nått kapacitetsgränsen. Det är bara att sätta sig på något pendeltåg, något tunnelbanetåg eller någon buss under högtrafiktid. Man kan då konstatera att när de bilister som vi hoppas ska välja SL kommer till SL är de inte välkomna, för vi som åker med SL vill inte ha dem där – de får inte plats.

Då kan du säga som du gör, Christer, att det här inte längre är relevant, för Carl Cederschiöld lovar mer pengar. Det kan jag vidimera. Det står i hans rapport att han anser dels att kollektivtrafiken behöver investeringspengar, dels att man också måste titta på driftsbehoven. Men vad är det? Det är ord på ett papper. Jag vill ha besked. Jag vill ha klara beslut. Den 1 juli återinförs trängselskatten. Än i dag finns ingen som helst satsning på utökad kollektivtrafik.

Okej, med de här pengarna får vi möjlighet att behålla en del av den utökade trafiken från förra året. Men det är ju fel att säga som du gör, Christer, att här ska det satsas 750 friska miljoner. Det är in-tecknade pengar. Det här är inte ett utrymme i kollektivtrafik- en som är tillräckligt för att möta ett ökat tryck. Vi saknar fortfarande besked.

När det gäller Carl Cederschiölds arbete är vi väl många som har stora förväntningar på det. Inte minst gäller det, tror jag, många av våra kommuner här i Stockholms län som planerar att bygga nya bostadsområden och att också få en kollektivtrafikförsörjning till de områdena. Här har vi som deltar i det arbetet en viktig uppgift att se till att det blir en balans mellan de stora och dyra väginvesteringarna och en rimlig andel till kollektivtrafiken, som för den delen mycket väl kan vara större än 50 procent av det totala utrymmet för investeringar. Men det är ju liksom nästa steg.

Det vi nu närmast står inför, det som är akut, är hur SL på ett bra sätt ska kunna ta vara på den möjlighet som en permanent trängselskatt faktiskt är. Alternativet är att det här blir oerhört impopulärt och att vi får läsa spaltmeter i tidningarna om detta: Vad menar politikerna egentligen? Här återinför de en trängselskatt för att vi ska åka kollektivt, men det finns ingen plats för oss i kollektivtrafiken? Den frågan måste besvaras. Den kan man inte bara vifta bort för att jag ställde interpellationen i början av januari, Christer. Den är lika relevant i dag som den var då, och den kommer, som det ser ut i dag, att vara lika relevant ju närmare 1 juli vi kommer.

Anförande nr 177

Björn Sigurdsson (mp): Herr ordförande! Jag är glad över att företräda ett parti som tidigt insåg det fiffiga med en trängselskatt, eller en framkomlighetsavgift, som är vår idé. Vi har uppfattat att flera andra partier också har förstått fiffigheten med trängselavgifter och tänker utifrån framkomlighetens logik. Det finns även ett Borgerligt ja till trängselavgifter, som har insett det fiffiga.

Jag är bekymrad över utformningen av trängselavgifterna framöver. De kommer inte att ge några andra effekter än att det blir pengar till vägarna. Enligt förslaget från Carl Cederschiöld ska det vara avdragsrätt för företag. Det är gott och väl. Vi tycker att det är helt okej och acceptabelt, och vi tycker att det är bra att göra systemet enklare. Men det ska också vara avdragsrätt för alla förmånsbilar, och det ska vara avdragsrätt för alla arbetsresor! Dessutom kommer Carl Cederschiöld antagligen att föreslå att Lidingö inkluderas i systemet. Då är det 60 000 människor till som ska åka bil inne i systemet. Det ger mycket pengar.

Fråga 2 i interpellationen lyder: "Hur ska SL kunna möta tillströmningen av nya resenärer när trängselskatten återinförs?" Lösningen är galant: Det blir inga nya resande till SL, för det finns ingen kvar som stimuleras att avstå från att åka och i stället ta bussen eller tåget, eftersom alla får avdragsrätt. Då är det fixat.

Framkomligheten ger inte bara miljövinster, inte bara hälsovinster för den enskilde som bor och också arbetar här, den ger också ekonomisk vinst för minskade hälso- och sjukvårdskostnader. Men själva huvudpoängen är att trängselavgifter ger framkomlighet för näringslivets nyttotrafik och sänker kostnaderna för företagen. De kan ta distributionsbilar ur trafiken. Det blir billigare. Folk kommer hem fortare från jobbet. Och framför allt: Våra bussar kommer att sitta fast bland alla bilar som körs av personer som har avdragsrätt plus Lidingöborna. Det är synapskollaps! Lyssna till Borgerligt ja till trängselavgifter när det gäller hur systemet ska utformas!

Anförande nr 178

Nanna Wikholm (s): För ungefär en timme sedan hade vi en debatt där ett av spåren var att SL har så ont om pengar – vi ska se över alla intäktsmöjligheter, och så vidare. Då känns det lite konstigt att gå över till en interpellationsdebatt där det ansvariga landstingsrådet och SL-ordföranden inte vill ha ytterligare pengar från en stor kommande intäktskälla – det känns väldigt märkligt – utan i stället tar av sig hatten och säger till pappa staten: Fint, fint. Behåll ni pengarna och bygg en stor väg i stället. Även om jag råkar vara ansvarig för kollektivtrafiken här i länet så behöver vi nog inte de där pengarna.

Som försvar säger man: Jamen, vi kanske får andra pengar av staten. Men det här är ju inte statens pengar! Den diskussion som vi förde under hela valrörelsen och hela kampanjen i folkomröstningen handlade ju om att det här var regionens pengar. De ska kunna användas för att regionen ska kunna delfinansiera statliga projekt. Om man resonerar på det sätt som Wennerholm gör nu och även Cederschiöld har gjort kan det inte betyda någonting annat än att man tar pengar från stockholmarna genom att dra ned de statliga anslag som skulle ha varit våra.

Trängselskatten är en genialisk idé. Miljöekonomerna och andra över hela världen tittar på den för att se hur man kan ställa om trafiksystemen till någonting som är långsiktigt hållbart, vilket vi alla vet är fullständigt nödvändigt. Men det finns två sidor av det här. Det är dels skattesystemet, dels vad pengarna används till. Det är när pengarna används till kollektivtrafikinvesteringar som den riktiga potentialen i systemet kommer till sin rätt. Jag undrar: När du säger att Stockholmregionen ändå blir kompenserad, menar du då att vi på det sättet får mindre statliga anslag eller ser du det här som regionens pengar från början?

Anförande nr 179

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det här är en intressant dag. Vi har redan i dag på förmiddagen delat upp oss i gänget som har ansvar och gänget som inte någonsin behöver ta något ansvar. Jag skulle vilja fråga Socialdemokraternas företrädare, som står i den andra talarstolen mellan varven: Är ni för eller emot Förbifart Stockholm? Är ni för den, tala då för Guds skull om var ni ska hämta pengarna till den och andra projekt som jag tror att ni i slutändan kommer att göra upp om i Cederschiöldsförhandlingarna! Då är det ju rätt meningslöst att diskutera om man tar pengarna för att betala den ur höger ficka eller ur vänster ficka. Det avgörande är ju den totala pott pengar som vi gemensamt får fram.

Jag har ansvar. Jag är styrelseordförande i SL, men jag är också föredragande i regionplane- och trafikfrågor. Då handlar det om ett ansvar för hela regionens utveckling. Då handlar det om att få infrastrukturen att fungera totalt sett. Det är väl kanske mer betungande än att gå upp i talarstolen och ta lättköpta poäng på att säga att de här pengarna ska vi använda till kollektivtrafik, och de pengarna ska vi använda till kollektivtrafik, och de där pengarna ska vi använda till kollektivtrafik. Det viktiga är inte vilka pengar av den totala summan som används, utan det vi behöver är mer pengar till infrastruktur i den här regionen. Det tror jag att flera regeringar oavsett partifärg genom åren har tyckt varit viktigt.

Sedan har det varit ett bekymmer att vår region i slutändan inte har fått leverans av vare sig de tunga kollektivtrafikinvesteringarna, av flera spår genom getingmidjan eller av investeringar i förbifarter för bilarna, och det är en stor brist att det aldrig har levererats.

Jag svarade den 11 januari, Lars Dahlberg. Interpellationssvaret finns kvar, i varje fall i min pärm. Där kan man i mittenstycket läsa om vad som har gjorts för att behålla insatser som har gjorts i samband med trängselavgifterna. Där står det: "Vi kommer att behålla den förstärkta trafiken på lokalbanorna ..., i pendeltågstrafiken och i tunnelbanetrafiken." Sedan handlar det om x-bussarna som du mycket riktigt nämnde och som vi sedan har prioriterat fram pengar för att behålla. Det kan väl ändå inte vara bortkastade trafikrörelser i samband med att trängselavgifter eller bilavgifter införs igen. Jag skulle vilja säga att det är väldigt bra att de då är kvar. Det var tillfälliga åtgärder som blev permanenta. Det är väl satsningar, det!

Anförande nr 180

Björn Sigurdsson (mp): Jag är Miljöpartiets representant i den cederschiöldska referensgruppen eller vad den ska kallas; statusen är ganska oklar. Där är jag beredd att diskutera det mesta och föra en saklig debatt om olika saker, om Carl Cederschiöld kan presentera beräkningar på trafikströmmar för de förslag som han lägger fram. Det har han inte gjort hittills. Vi vet inte vad de förslag som Carl Cederschiöld lägger fram innebär.

Att ta ansvar, Christer, är att ta ansvar för framtida generationer – det är det viktigaste ansvar vi kan ta. Lagg alla de motorvägsmiljarder som du är beredd att lägga inte bara på Österleden och Västerleden utan annat också – det är kanske 50–60 miljarder innan vi är klara – på spårutbyggnad! Det är att ta ansvar, inte bara för framtiden utan också för vår ekonomi, våra skattemedel, vårt utrymme för utveckling här i regionen och i Sverige, eftersom väl det också är hela samhällets pengar.

Anförande nr 181

Åke Askén (mp): Ordförande, fullmäktige! Om man ser på Christer Wennerholms svar finner man att hans första svar är ganska oroväckande. "Vår uppfattning är att Förbifart Stockholm är en av våra mest prioriterade och viktigaste satsningar de kommande åren". Då frågar man sig: Vad ligger bakom detta? Har man glömt hållbarheten? Har man glömt växthuseffekten? Har man glömt det som Björn nämnde, ansvaret för kommande generationer? Hur mycket utsläpp ska det bli? Och hur mycket mer olyckor ska det bli?

Jag känner igen det här från tillfället när den centerpartistiske miljöministern klagade på EU:s krav på Sverige när det gällde utsläpp. Och ska vi hålla på så här så klarar vi inga krav! Det är väl en gemensam linje.

Det finns någonting mycket bra i Christer Wennerholms svar, och det är att han vill prioritera tidhållning och kvalitet i kollektivtrafiken. Och det behövs verkligen! Pendeltågseländet känner vi ju alla till, men det finns mycket annat som man kan tycka är mer eländigt men som pågår hela tiden, och det är den bristande tidhållningen i busstrafiken. Jag kan bara ta de blå bussarna i innerstan som exempel. Man håller inte tidtabellen. Antingen fuskar entreprenörerna, eller också är det någonting annat. Men SL har alldeles uppenbart inte koll på detta, eftersom det får fortsätta. Det förekommer också fusk genom att man inte använder handikappanpassningen i busstrafiken. Det kollar SL inte heller. Det vore jättebra om ni tog tag i detta.

Ett stort problem – det kan man inte lasta den här majoriteten för, men ni måste än en gång prata med era bröder och systrar i riksdagen om den saken – är att man vill ta pengar från Citybanan och bygga motorvägar för dem. Gör man det är det fråga om det stora tågränet i Stockholm!

Anförande nr 182

Nanna Wikholm (s): Det är klart att jag kanske är ansvarslös när jag vill skapa ett hållbart transportsystem i den här regionen, och jag kanske är ansvarslös om jag vill att vi ska arbeta efter principer om social hållbarhet, ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet. Det är faktiskt det den här frågan handlar om: hur vi ska bygga en region

som funkar i framtiden. Då räcker det inte med väginvesteringar. Då behöver vi också investeringar i vår kollektivtrafik, som de allra flesta människor åker med.

Jag tycker att det är tråkigt att den som ska vara den högsta företrädaren för kollektivtrafiken i den här regionen inte klarar av att göra den prioriteringen. Vi är många som tycker att Förbifart Stockholm är viktig, men om det är någon som ska stå upp för kollektivtrafiken så måste det vara den högsta företrädaren.

Jag kan också konstatera att vi har fått svar. Ni räknar ihop det här som något slags del av de statliga anslagen. Jag ser det inte på det sättet. Gör man det så innebär det också att man accepterar en mindre tilldelning för Stockholm från statens sida.

Anförande nr 183

Landstingsrådet **Dahlberg (s)**: Ordförande, fullmäktige! Nanna Wikholm har naturligtvis rätt. Detta måste betraktas som regionens egna pengar, som man går in med för infrastruktursatsningar. Då är du, Christer, svaret skyldig när det gäller en statlig vägsatsning, som Förbifart Stockholm faktiskt är. Hur ska den finansieras på ett rimligt sätt?

Jag kan klart och tydligt ge beskedet att även vi anser att Förbifart Stockholm är en oerhört angelägen och viktig väginvestering för regionen och regionens utveckling. På den punkten kanske vi skiljer oss från en del andra partier här i salen, men helt klart har vi samma ståndpunkt där.

Frågan kvarstår: Hur ska vi klara kollektivtrafikutmaningen? Du efterlyser ansvars-tagande. Det är en uppriktig oro jag känner för vad den förändrade taxehanteringen kan innebära för kollektivtrafiken i form av avvikande resenärsunderlag men också för den utmaning vi står inför.

Det är möjligt att den nya zonindelningen kan leda till att vi tappas resenärer, och då frigörs utrymme i SL. Det är möjligt att det är en del av strategin. Men jag skulle vilja se en mycket mer offensiv hållning i den här frågan, Christer, och jag hoppas att vi kommer att få se mer av det framöver.

Anförande nr 184

Jan **Strömdahl (v)**: Det är intressant att Christer G. Wennerholm i det här interpellationssvaret markerar att han har ett ansvar för hela infrastrukturfrågan för Stockholmsregionen. Men med det ansvaret måste man också inse att man har ett ansvar för hur man gör prioriteringarna.

Utifrån en fundering kring prioriteringar skulle jag vilja ställa en följdfråga till Christer G. Wennerholm: Står ni fast vid det vi har varit överens om i landstingspolitiken under flera år nu, nämligen att hela vår politik när det gäller infrastrukturfrågorna ska vara inriktad på att kollektivtrafikandelen ska öka?

Anförande nr 185

Vivian Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter! När kom världen till vår region, till Stockholm? Jo, det var när vi hade ett trängselavgiftskansli här, när vi höll på att införa trängselavgifter. Hela världen kom hit. Det var ett internationellt intresse av stora mått, skulle jag vilja säga.

Ute i hela världen tittar man på vad Stockholm har gjort och vad regionen har gjort, och så sent som i höstas hämtade vi ett Civitaspris för bästa kombination av kollektivtrafik och trängselavgifter i regionen. Det var ett pris som delades ut inte bara till Stockholms stad eller miljökontoret i Stockholms stad som projektledare utan också till SL, som en del i Civitasprojektet och som trendsättare.

Varför ska vi då låta oss luras att förändra? En ökad kollektivtrafiksatsning är ett viktigt incitament för människor i London, Kina, Japan, Spanien, Frankrike och Österrike. Det skapar ett utrymme för daglig och säker kollektivtrafik och kommunikation, för att använda det befintliga vägutrymmet smart och minska utsläppen av koldioxid i området, som vi faktiskt har gett ett löfte om att göra, både till EU och i Kyotoprotokollet. Det är en av de absolut viktigaste satsningarna för framtiden.

Det är mycket omodernt att bygga vägar och att i övrigt ha den inriktningen i den trafik- och transportpolitik som är gemensam för Europas länder. Det är omodernt, ja, det är nästan straffbart, tycker jag, att inte gå in för det man ger löfte om på en nivå utan i stället gå ifrån det helt och hållet.

Vägsatsningar för pengarna – i stället för att bli ett exempel i världen på ett effektivt kollektivtrafiksystem – är att gå baklänges in i framtiden, och det är att skämmas inför andra länder.

Vi bör ta oss en ordentlig funderare på vad vi faktiskt gör, ifall vi inte kan vidmakthålla den goda inriktning som vi har haft under flera års tid här i Stockholmsregionen.

Anförande nr 186

Landstingsrådet Heister (m): Herr ordförande! Jag har suttit och lyssnat en stund på debatten. Det kan inte vara lätt att sitta på den andra sidan i dag, när man för dessa diskussioner, för två av de tre partierna på vänstersidan vill inte ha några nya vägar alls i regionen, medan socialdemokraterna säger att de gärna vill ha Förbifart Stockholm.

Det är inte lätt att få ihop det då på er sida. Det var väl därför det inte hände så mycket de senaste åren när det gäller infrastruktur över huvud taget. Man kunde helt enkelt inte komma överens. Socialdemokraterna var beroende av Miljöpartiet och Vänsterpartiet för sitt regeringsinnehav.

Nu har vi faktiskt en chans, tillsammans i regionen, att få en helhetssyn på infrastrukturfrågorna, så att vi får både nya vägar och förutsättningar för utökad kollektivtrafik. Det tycker jag att vi ska arbeta tillsammans för.

Risken med de inlägg som jag nu hör är att ni inte kommer att delta fullt ut i det arbetet, och det gör mig väldigt bekymrad. Jag tror att vi har en stor chans, en stor

möjlighet att få förståelse från hela landet för att det behövs infrastruktursatsningar i vår region när det gäller både vägar och kollektivtrafik.

Det är svårt för Lars Dahlberg, som har en budget för de närmaste tre åren som är 500 miljoner kronor mindre när det gäller kollektivtrafik än vad vi har. Det verkar inte heller som om han har läst det svar som Christer Wennerholm har gett, där vi anger att vi behåller den trafik som fanns under trängselskatteförsöket, i fråga om pendeltågstrafiken, tunnelbanan och lokalbanorna samt ett antal av de X-bussar som fanns under försöket.

Med din politik, Lars Dahlberg, har du mycket svårare att hantera det. Du föreslår till och med indragningar av busslinjer för att kunna klara din budget.

Återigen, mina vänner: Det handlar om helheten, att få regionen att kunna utvecklas, och för det krävs det att vi samlas kring att få pengar till de infrastruktursatsningar som vi behöver, både till vägar och till kollektivtrafik.

Anförande nr 187

Åke Askén (mp): Ordförande, ledamöter! Till Chris Heister: Jo, vi vill visst ha vägar. Men vi vill ha små, miljöanpassade, vackra vägar med hyfsade hastigheter – inte några gigantiska betongprojekt som för Stockholmsregionen bort från det hållbara samhället och förmodligen spräcker landets hela miljömål och dessutom orsakar ohälsa och miljöförstöring. 25 miljarder på Förbifart Stockholm – hör den summan! Finns det inte något bättre?

Lars Dahlberg! Jag är naturligtvis inte överraskad, men jag är lite besviken över att ni är beredda att satsa så enormt mycket pengar på Förbifart Stockholm när det finns så många andra behov som du själv, Lars Dahlberg, tydligt har pekat på.

Sedan vill jag uppmärksamma er på att hela trängselskatten urholkas av avdrag och det beslut som kommer att tas om höjda taxor i kollektivtrafiken.

Anförande nr 188

Landstingsrådet Larsson (s): Ordförande! Jag var tvungen att begära ordet när Chris sade att den förra, socialdemokratiskt ledda majoriteten var totalt handlingsförlamad i infrastrukturfrågorna. Många av er här i salen är nya, men många är också gamla och kanske minns det beslut som fullmäktige tog i total enighet för ett år sedan om den största infrastrukturinvesteringen på många decennier i vårt län, nämligen att bygga Citybanan. Sedan dess har vi fått en Stockholmsfientlig, borgerlig regering som har rivit upp det goda beslutet, den kloka investeringen.

Jag tror att Chris slarvar lite grann med sanningen och med historieskrivningen, som är ursäktad – jag förstår att hon försöker förtränga att regeringen har tagit ett Stockholmsfientligt beslut. Jag förstår också att Chris försöker förtränga att regeringen helt enkelt har svikit folkomröstningsresultatet, det folkomröstningsresultat som sade att om man röstade ja i folkomröstningen om trängselavgifter, då skulle pengarna därifrån gå till både väginvesteringar och kollektivtrafikinvesteringar. Det var i alla fall det som jag röstade ja till.

Men det är bara att konstatera att den nya Stockholmsfientliga regeringen hanterar folkomröstningen oerhört illa.

Anförande nr 189

Peter Lundén - Welden (m): Herr ordförande, ärade fullmäktige och framför allt vännerna från Miljöpartiet och Vänsterpartiet! Jag har länge jobbat i Årsta. Där kan man nu njuta ganska bra av den fridfulla miljö som finns där. Jag kan till och med möta en och annan miljöpartist där, när vi går i det som tidigare var en ansträngd vägsträcka.

Tack vare att vi har investerat – mot er vilja, för ni skrek väldigt för att vi inte skulle satsa på Södra Länken – går nu bilarna under jord, och vi människor mår bra av att kunna utnyttja det område som har frigjorts, där vi ska bygga bostäder.

Ni är alltid emot, och ni kommer alltid att vara emot. Under den här dagen har vi fått prata mycket om kollektivtrafik. Jag har funderat över vad ni lyckades åstadkomma under förra mandatperioden. Ja, vi har beslutet om Citybanan. Det fanns då en prognos på 13 miljarder, och nu är vi visst uppe i 25 miljarder. Det är klart att man då börjar fråga sig: Är detta rätt investering?

Vi kan titta på kollektivtrafiken. Ni började med att höja priset på månadskortet med 100 kronor, från 500 kronor till 600 kronor. Där kunde man se en nedgång i resandet, för det var inte bara månadskortet som ni höjde, utan ni höjde också avgiften för kontantbiljetterna.

Men jag hittade inte så mycket beslut om nya tunnelbanor. De togs tidigare. Jag hittade inte några beslut om nya pendeltågsvagnar, även om ni skyndade på. Inte en meter tvärsparväg lyckades ni få Anna Kettner att fatta beslut om.

I fråga om spår blev det bara ett spår till uppställningshallen i Bro, på den nya pendeltågsverkstaden. Det var egentligen det enda spår som ni lyckades med.

Vart tog handikappanpassningen av kollektivtrafiken vägen? Det tidigare trafiklandstingsrådet, när de borgerliga hade majoritet, lade mycket resurser på den. Vad hände med den? Det bidde också ett försök vid Slussen att ha nolltaxa på ena sidan, fram och tillbaka.

Det var de prioriteringar som ni gjorde. Ni prioriterade inte kvalitet, ni prioriterade inte trygghet, och ni prioriterade inte att folk skulle komma fram i tid – det var ointressant.

Den här redovisningen visar att en satsning på kollektivtrafiken – även om vi får de som jag menar förhatliga trängselskatterna i sommar – innebär att vi har en kollektivtrafik som faktiskt kan möta behoven.

Anförande nr 190

Andres Kärrik (fp): Jag har lyssnat med stort intresse till debatten. Jag har ju varit med i trafikpolitiken ett antal år, och jag har alltid undrat varför det är en så djupsinnig trafikpolitik att genomfartstrafiken mellan Lidingö och Nacka går på Skeppsbron. Jag

har alltid undrat över det, och det har funnits många förslag till lösningar: österleder, västerleder, förbifarter och allt möjligt annat.

I dag fick vi det ultimativa svaret: Det krävs trånga, små, puttenuttiga vägar för genomfartstrafiken, enligt Miljöpartiets synsätt. Därför går bilarna på Skeppsbron i stället för på en genomfartsled.

Jag begärde ordet för att få detta noterat till debattprotokollet mer än en gång, inte bara från Åke Askensten utan också från oss som inte riktigt delar hans värderingar.

Puttenuttiga, trånga vägar betyder att genomfartstrafiken går i innerstaden. Genomfartsleder utanför innerstaden betyder att genomfartstrafiken går utanför innerstaden.

En mycket stor majoritet av medborgarna och de folkvalda i den här salen tycker att det är dumt att ha genomfartstrafik i Stockholms innerstad och är beredda att bygga vägar. Några partier längst ut på kanten motsätter sig det i talarstolen. Men så fort de får chansen att sitta vid makten medverkar de med full fart till den planering som de andra partierna är överens om.

Viviann Gunnarsson stödde Annika Billström, som man kanske inte skulle vilja beskylla för handlingsförlamning i alla fall, och då medverkade hon med hull och hår till den planering som nu fullföljs när det gäller genomfartsleder i Stockholms län i den del som berörde Stockholm. Det hade hon inga problem med, för då satt hon vid makten.

När Miljöpartiet var stödparti till Göran Perssons regering utreddes frågan om vilken status de avgifter som skulle tas in – trängselavgifter eller miljöavgifter eller vad man kallar dem – har. Jo, det är en statlig skatt, och det står i grundlagen att det är det. Det beslutade riksdagen mycket riktigt, med stöd av Vänsterpartiet och Miljöpartiet. För att få dem till en lokal avgift måste man ändra i grundlagen. Det var man alldeles överens om, och det har krävts grundlagsändringar. Men det låtsas man nu inte om utan säger att det är avgift och att man kan disponera den som man vill.

Så är det inte. Det är ni som har fattat besluten, för ni var då stödparti till Socialdemokraterna, som har en helt annan syn än vad ni har. Det är ett problem för Socialdemokraterna, som dock hittills har lyckats hantera de andra utan att de har fått något inflytande över trafikpolitiken, och det tackar vi andra särskilt för.

Ordföranden: Innan Raymond Wigg får ordet vill jag tillhålla er en sak. Det är enkelt att glida ut när det gäller trängselavgifterna. Jag tolererar det så länge det har klar bäring på att det påverkar vår kollektivtrafik. Om det däremot blir lite för lång exkursion i fråga om den statliga behandlingen, då är ni på väg ut.

Anförande nr 191

Landstingsrådet Wigg (mp): Herr ordförande, ledamöter i salen och åhörare på läktaren och andra ställen! Det är intressant att höra Andres. Han svävar ut i Everglades och Nildeltat, och nu är han på andra håll. Det tillåts han. Men jag tänkte för min del hålla mig till Stockholms läns landsting.

Det efterlystes vad vi gjorde på kollektivtrafiksidan under förra mandatperioden. Vi beslutade om partiella dubbelspår till Nynäshamn. Vi beställde X60-tågen och därtill kommande vagnar. Vi bestämde också, Andres, om trängselavgifter eller trängselskatt, men vi är inte nöjda med att det är en statlig skatt, utan vi vill ha en regional avgift. Genom vår riksnivå lyckades vi få till ett avtal om att pengarna skulle gå tillbaka till regionen. Vi väntar fortfarande på att se vad den nuvarande majoriteten här lyckas med i den delen.

Trängselavgifterna var inte bara avgifter, utan det handlade om den största kollektivtrafiksatsningen sedan tunnelbanans införande – det kanske du har glömt.

Trängselavgifterna skulle bara bli en förlustaffär, om ni kommer ihåg det – det är intressant. Det var ett ekonomiskt moras. Ingen skulle ställa bilen på grund av den låga avgiften. Det var bara miljöpartister, de flummiga på den här kanten, som tänkte något sådant.

Det var alltså en förlustaffär. Handelskammaren visade hur hela Stockholm skulle stanna och näringslivet skulle bli blockerat. Handelskammaren och även moderater, folkpartister och kristdemokrater i den här salen stödde det tänkandet.

I den bästa av världar skulle vi bygga vägar och järnvägar. Vi skulle resa fritt, kors och tvärs och överallt. Men av olika skäl kan vi inte göra det. Vi har pratat om miljöskäl. Årstälänken, Förbifart Stockholm och Österleden har nämnts. De kommer att generera ny biltrafik. Södra Länken är redan full. Där är det köer, och bommarna faller ner med jämna mellanrum, när det är blockeringar i tunnelsystemet. Bygger vi Förbifart Stockholm kommer det att bli likadant. Det blir mer biltrafik.

Vi måste prioritera vad gäller både ekonomi och miljö. Då kan vi inte fortsätta att bygga både-och. Jag är glad om pengarna räcker till Citybanan, om vi kan få fram pengar till Citybanan och dess förlängning. Varför ska vi sitta och drömma om hundramiljardersprojekt när vi inte har de pengarna? Då måste vi prioritera kollektivtrafiken i första hand, före Förbifart Stockholm. Det är förvånande att trafiklandstingsrådet inte gör den prioriteringen.

O r d f ö r a n d e n : Jag erkänner att det är svårt att dra gränser. Min utgångspunkt är att så länge man tar upp trängselkatten och det har en tydlig bäring på att det handlar om och påverkar SL-trafiken, som är en landstingsuppgift, då finner jag ingen anledning att reagera. Men om inläggen egentligen bara handlar om trängselavgifternas konstruktion – en fråga som vi inte förfogar över, eftersom det är riksdagen som hanterar den – då har man enligt vad jag menar lämnat landstingets kompetensområde.

Vi kan naturligtvis helt frångå detta att avbryta talare när de lämnar området. Men då skulle vi få väldigt vidlyftiga debatter.

Sedan får ni respektive att även domaren ibland gör en och annan tabbe. Det lever vi med.

Anförande nr 192

J a n S t r ö m d a h l (v): Jag vill fortsätta där Raymond slutade. Jag försökte få ut Christer G. Wennerholm på plan genom frågan om man står fast vid målsättningen att kollektiv-trafikandelen ska öka, vad konsekvenserna i så fall blir och hur prioriteringarna ser ut.

Då får jag väl svara själv: Det enda sättet att nå ett sådant mål – som är ett ansvarsfullt mål – är att koncentrera sig på att förbättra för kollektivtrafiken, att bygga ut för kollektivtrafiken, att sänka taxorna i kollektivtrafiken, att utöka inte vägsystemet för biltrafiken utan trängselavgiftssystemet. Då kan vi nå den långsiktigt hållbara regionen. Då kan vi nå de mål som vi har varit överens om och som jag faktiskt också tror att socialdemokraterna har varit med på.

Anförande nr 193

V i v i a n n G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag blir tvungen att gå upp en gång till, eftersom jag inte hade replikrätt förut. Andres Käärrik tar till storsläggan och slänger den i huvudet på några partier, på grund av vissa koalitioner som har funnits.

Jag kan inte stå för Socialdemokraternas politik rakt av. Det jag kan stå för är den överenskommelse som vi gjorde under den perioden. Den överenskommelsen har hållits till punkt och pricka. Inget beslut om utbyggnad av vägar har tagits under den tiden. Det är fakta.

Vad som också är fakta är att vi testade trängselavgifterna. Vi fick igenom det beslutet, vi har testat det, och det har blivit en succé – en så stor succé att de borgerliga partierna nu tar över systemet. Vi testade en mycket utbyggd kollektivtrafik, som man nu vill minska. Vi gjorde en viss utbyggnad av spårtrafiken. Vi gjorde ganska mycket för kollektivtrafiken.

Det är den framtida visionen – inte att titta i backspeglarna och bygga nya motorvägar som också ökar biltrafiken i innerstaden. Det vet alla som har läst de utredningar som föregick de här försöken.

§ 29 Interpellation 2007:1 av Ingela Nylund Watz (s) om privatiseringar vid akutsjukhusen

Anförande nr 194

L a n d s t i n g s r å d e t N y l u n d W a t z (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag vill börja med att tacka sjukvårdslandstingsrådet för interpellationssvaret, även om jag tycker att det kunde ha varit något fylligare, i ett så pass stort område inom landstingets kompetens som det handlar om. Det är möjligt att det finns särskilda skäl för att inte brodera ut särskilt mycket. Men jag hoppas, Filippa, att du i diskussionen kan ge lite mer kött på benen än de fyra fem rader som du har lämnat i interpellationssvaret. Jag ska återkomma till dem.

Ni har läst min interpellation. Den var föremål för en infekterad diskussion vid ett tidigare fullmäktige, så ämnet är inte på något sätt okänt.

Jag vill börja med att vända mig till Filippa och konstatera följande: I valrörelsen hade jag åtminstone två debatter – jag tänker nu inte dra upp Christer Wennerholm, men jag tänker be honom att nicka jakande eller nekande – med dig som var TV-sända där jag rakt ut frågade dig om ni hade för avsikt att sälja ut akutsjukhusen. Ditt svar var mycket tydligt nej.

Den tilltänkta statsministerkandidaten fick också liknande frågor i TV-sända debatter under valrörelsen och gav likaledes svar på samma sätt: Det är inte aktuellt med någon utförsäljning av akutsjukhus.

Döm om min förvåning när jag efter valet hittar en artikel i DN den 13 november, det vill säga en bra bit efter det att den nya majoriteten i Stockholms läns landsting är formerad och med 23 mandats övervikt ska regera landstinget.

Jag får läsa i tidningen att den företrädare som ska leda landstingets hälso- och sjukvårds-frågor fick en rak fråga av journalisten i DN: Förra gången ni styrde landstinget såldes S:t Görans sjukhus 1999 till investmentbolaget Bure. Tycker du att fler akutsjukhus kan drivas privat? Filippa svarar den 13 november på det sätt som anges på den OH-bild som nu visas.

En sak kan man säga: Svaret från sjukvårdslandstingsrådet är minst sagt klart. Därför kan jag inte komma undan att fullfölja frågeställningen: Vad är det för besked som gäller? Är det det besked jag fick av Christer Wennerholm, när han tittade mig djupt in i ögonen i ABC-studion och sade "Nej, vi ska inte sälja ut några akutsjukhus – det blir inga utförsäljningar", eller är det det besked som sjukvårdslandstingsrådet Filippa Reinfeldt ger i DN efter valet?

För övrigt kan jag konstatera att det i svaret faktiskt står att det inte finns några "förberedda förslag" till försäljning i den ingående majoriteten. Då undrar man: När kommer de oförberedda?

Anförande nr 195

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Herr ordförande, landstingsfullmäktige! Ingela Nylund Watz har ställt följande frågor till mig: "Vilka sjukhus ska bli föremål för privatisering och i vilken prioritetsordning? Hur ser tidsplanen ut?"

På de frågorna har jag i mitt skriftliga svar sagt: "Under den nationella valrörelsen 2006 väcktes frågan om försäljning av akutsjukhus. Det besked som gavs då var att inkommande möjliga alliansmajoriteter i landstingen inte hade förberedda förslag till försäljning [av] akutsjukhus. Beskedet som gavs då är vad som också gäller för Stockholms läns landsting idag."

Vad vi har sagt, Ingela, är att vi vill öppna upp för nya, kloka idéer. Vi säljer inte ut. Vi har aldrig sålt något akutsjukhus, och vi har inga sådana planer heller. Vi bjuder in. Vi vill lyssna in andras kunskap, andras erfarenheter, andras idéer om hur vi ska kunna utveckla hälso- och sjukvården också framöver.

För oss är det primära – under valrörelsen 2006 och naturligtvis fortsättningsvis i dag – att stockholmarna ska kunna känna trygghet i att få vård av hög kvalitet när de behöver det.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Anförande nr 196

Åke Askén (mp): Ordförande, fullmäktige! Som det har påpekats är det ett helt annat svar som ges i interpellationen än som gavs i budgetförslaget. Det är anmärkningsvärt. Då kan man kanske tro eller för min del hoppas att alliansen har backat i den här frågan. Men så väl är det väl ändå inte.

Detta om privatisering kan betyda mycket. Det behöver inte nödvändigtvis vara en försämring, utan det kan vara att man lägger ut värden på entreprenad till privata företag, vilket är en helt annan sak än detta med utförsäljningar, som nämns så ofta.

Man kunde den 11 januari läsa i Svenska Dagbladet att Capio, som äger S:t Görans sjukhus – man köpte bolaget av landstinget – ligger i startgroparna för att få ta över fler akutsjukhus än S:t Görans sjukhus i Stockholm.

Ni har nog någon att gå i armkrok med där, alliansen. Jag hoppas bara att ni inte gör det. Jag tror att stockholmarna skulle uppfatta det som mycket olyckligt om ni till exempel sålde aktierna i Karolinska universitetssjukhuset, så att vi skulle få privata som tar över det.

Men på Capio är de beredda att vara med att finansiera det nya universitetssjukhuset, och det gör de naturligtvis inte därför att de är idealister, utan de vill göra det för att tjäna pengar, och de vill naturligtvis ha en del av aktierna om de är med och finansierar sjukhuset.

Det är mycket allvarligt. Det är nästan värre än det vi har pratat om tidigare när det gäller kollektivtrafiken.

Anförande nr 197

Landstingsrådet Nylund Watz (s): Ordförande, landstingsfullmäktige! Jag hade väl inte hoppas att den här debatten skulle klargöra den agenda som majoriteten har i fråga om privatisering av våra akutsjukhus. Det är ju väldigt fluffigt formulerat.

Ta de fem rader som finns i interpellationssvaret! Där har sjukvårdslandstingsrådet kokat ner hela frågan om bastionen i svensk välfärd – tryggheten och säkerheten i att utveckling och forskning kan bedrivas i offentlig regi med demokratisk insyn – till en fråga för medborgarna där man säger att det inte finns några förberedda förslag för att sälja ut några akutsjukhus. Men den 13 november säger Filippa Reinfeldt i DN: Vi ska pröva en utmaningsrätt, och då kan det väl vara intressant att pröva det också.

Förlåt mig, ärade fullmäktige, men med tanke på vad jag har varit med om i det här landstinget under tidigare moderatledda majoriteter – det är Moderaterna som totalt dominerar alliansen i den här frågan, och de hade till exempel en dold agenda för att sälja ut S:t Eriks ögonsjukhus förra gången de regerade – tror jag inte att medborgarna i länet kan känna sig säkra och trygga.

Vad spelar det för roll ifall vi försämrar patientsäkerheten genom ospecifika vårdgallerior, där de stora, privata sjukvårdsaktörerna ska stycka våra sjukhus och skapa vårdgallerior med sämre möjligheter till ett jämnt patientflöde, eller säljer ut våra gemensamma tillgångar på annat sätt än genom en totalutförsäljning av våra sjukhus? Det handlar ju om viljeinriktningen!

Jag kan läsa ur Moderaternas senaste budgetförslag. Moderaterna dominerar ju alliansen totalt i den här frågan – det är själva essensen av Moderaternas regeringsvilja att få sälja ut och privatisera. Moderaterna säger i sin budget för 2006, som ändå är den politik som Filippa Reinfeldt i huvudsak företräder: ”Nya ägare skall sökas för hela akutsjukhus och/eller delar av akutsjukhus.”

Tro mig: Jag blir orolig när det står i interpellationssvaret att det inte finns några *förberedda* förslag till utförsäljning eller privatisering av akutsjukhus. Jag kan inte annat än återigen ställa frågan till sjukvårdslandstingsrådet: Vilka förslag finns det i dag som är oförberedda? Hur kommer sjukvårdslandstingsrådet att hantera situationen att en stor, internationell eller nationell vårdkoncern vill ha utmaningsrätt gentemot Danderyds sjukhus eller Södersjukhuset? Är då beskedet redan i dag till de koncernerna att det inte är aktuellt och att ni inte tänker bidra till någon privatisering?

Anförande nr 198

Landstingsrådet Wig g (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Så fort frågan om privatiseringar kommer upp vill Filippa Reinfeldt och andra moderata företrädare gärna ta fram personalkooperativ, etiska vårdföretag och liknande. På den punkten är vi inte oeniga. Vi tycker att det finns många bra idéer att jobba med på de hållen.

Men i det här läget handlar det inte om personalkooperativ eller Ersta, Röda Korset, Vidarkliniken eller andra vårdföretag som vi tycker gör en bra insats, utan här handlar det om de relativt stora eller de största vårdföretagen som verkar på en multinationell marknad.

Ingela kände sig väldigt orolig, och det gör jag också. De här företagen inte bara lurar i vassen, utan de står och trycker på vid dörren. Vi ska få information genom vårt utvecklingskansli och allmänna utskottet. Men jag befarar att vi kommer att få sitta på parkett och se när våra sjukhus säljs ut. Det är vad det kommer att handlar om. De kommer att styckas och säljas ut och sedan föras vidare till det privata kapitalet.

Här finns det ett ansvar på övergripande nivå. Om vi börjar sälja ut Karolinska universitetssjukhuset finns det ett övergripande ansvar vad gäller forskning, vårdutveckling och annat som privata företag inte kan ta. Vi kan inte begära av privata vårdföretag som drivs av vinstintresse – det är vad det handlar om – att de ska ta ansvar för forskning och utveckling.

Jag vet inte vad övriga partier i den borgerliga alliansen säger om det. Jag tror inte att Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet kommer att vara tillskyndare av en sådan utveckling. Men precis som tidigare talare har konstaterat är det ett moderat koncept som vinner gehör.

Det diskuteras nu bakom lyckta dörrar, fast jag och alla andra som har någorlunda vakna ögon och öron ser att det finns ett hårt tryck här. Till och med från läkemedelsindustrin säger man: Sälj inte ut universitetssjukhusen! De vädjar till den moderatledda alliansen om det. Där kanske man bör tänka till och besinna sig lite.

Anförande nr 199

Håkan Jönhed (v): Ordförande! Vad vi från Vänsterpartiet tycker i frågan om det ska privatiseras eller inte är bekant, så jag tänker inte ta fram våra argument.

Det jag tycker är lite knepigt i den här frågan är att det blir förvirrat. Ni får gärna använda mig som exempel. Antagligen är jag dum, för jag förstår inte riktigt vad ni säger som svar på frågan. I valrörelsen försökte man få fram ett ja eller nej: Kommer några sjukhus att säljas ut eller inte? Då har jag förstätt att svaret blev: Nej, så blir det inte.

Sedan ser vi en massa härliga omskrivningar. Vi kan diskutera retorik, om man "säljer ut" eller "bjuder in". Men tala då till ett barn! Ska det här sjukhuset bli privat – ja eller nej? Kan vi inte få de tydliga svaren?

Filippa! Det finns vissa medborgare som trots allt tycker som jag, som är oroliga och tror att ni ska förstöra. Om det jag befarar inte stämmer, varför vill du inte låta de människorna bli trygga? Säg då: Nej, inget sjukhus ska säljas ut. Eller säg: Jo, vi är stolta över att sälja ut, för vi tycker så.

Varför kan ni inte vara tydliga, så att vi får bort frågan? Det var samma sak i budgetfullmäktige. Då pratade ni om husen. Men det är ju inte själva husen, byggnaderna, som är det väsentliga, utan det är innehållet och allt det vi känner oro för.

Kan ni inte svara ja eller nej? Jag är en femårig liten pojke som heter Håkan. Jag vill veta: Kommer sjukhusen att säljas ut eller inte – ja eller nej?

Anförande nr 200

Landstingsrådet Larsson (s): Jag tycker att det politiska samtalet är spännande och roligt. Man får bryta argument och diskutera med andra politiker. Väldigt ofta möter jag människor som jag inte håller med. Men det är i alla fall kul att höra hur de resonerar.

Nu har jag fått höra väldigt mycket från dem som är kritiska till förslagen men väldigt lite från den andra kanten, vilket jag tycker är beklagligt. Jag skulle gärna vilja höra mer resonemang, förklaringar och argument än vad vi har fått höra.

Det enda jag hittills har fått höra i interpellationsdebatten är: Vi säljer inte, utan vi bjuder in. Jag har i diverse tidningar fått läsa att man ska bygga upp någon form av vårdgallerior, vilket antagligen betyder att man ska sälja delar av sjukhus.

Det leder till vissa funderingar. Jag kan ha fel och blir väldigt glad om någon bemödar sig med att svara på mina frågor. Ni har ett bekymmer, för även ni vet att väljarna inte vill ha privata sjukhus. Långt inne i de borgerliga leden vill man inte ha privata sjukhus.

Men Moderaterna har lagt förslag i den här salen så sent som i budgeten för 2006 om att sälja sjukhus eller delar av sjukhus.

Det är kanske därför som det är fikonspråk, konstigheter och undvikande svar. Ni vill men vågar kanske inte. Så kan det vara, men jag kan ju ha fel. Jag hoppas att någon moderatföreträdare går upp och redogör för hur ni ser på saken.

Vi är oroad. På Karolinska Institutet är man mycket oroad över forskningens framtid, sjukvårdens framtid och sjukhusens framtid. Ni kanske inte bryr er så mycket om vad vi tycker eller vad Karolinska Institutets ledning tycker, men ett gott råd på vägen är: Reta inte väljarna – väljarna vill inte ha privata sjukhus!

Anförande nr 201

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! Jag har tre söner, som jag försöker tala med ibland, så jag ska prata till Håkan som om han vore min son.

Håkan! Du får inte köpa några sjukhus av mig, för jag är faktiskt också fastighetslandstingsråd.

Det finns ingen dold agenda i de här sammanhangen. Dag Larsson och jag har haft en radiodebatt om detta, så jag tycker kanske att ni kunde ha diskuterat detta lite på era kafferaster en trappa upp här i huset. Det finns inga sjukhus som är till salu. Vi ska inte privatisera en enda strategisk byggnad.

Jag har sagt det här i salen tidigare: Vi håller på att förhandla om att ta över hyreskontrakt i landstingets namn, för att sedan kunna låta någon annan driva verksamheten – men vi ska äga hyreskontrakten. Jag tycker inte att det är socialism eller vänsterpolitik. Det är väl alldeles utmärkt att landstinget äger kontrakten och erbjuder någon annan att driva verksamheten.

Jag kan fråga Håkan och Ingela Nylund Watz: Var det som Bosse Ringholm gjorde på hösten 1998 privatisering, när han överlämnade driften av pendeltågstrafiken och tunnelbanetrafiken till entreprenörer? Förde ni då en debatt internt i ert eget parti om att Bosse Ringholm, den busen, privatiserade pendeltågen och tunnelbanetrafiken? Det har ni aldrig tagit i er mun tidigare, och det är samma sak här.

Vi har ingen dold agenda i de här frågorna. Jag är rätt imponerad, efter tre månader som landstingsråd. Jag har mött så mycket entreprenörskap ute i verksamheten på de stora sjukhusen, så jag tror mer och mer på galleriatanken.

Två ord har kommit fram hela tiden. Det är att det skulle bli en bättre logistik om man fick ner besluten på en lägre nivå och hade incitament för att göra ett bra jobb.

I dag är det som många säger: Gör vi ett bra jobb på vår mottagning vet vi att överskottet hos oss går till dem som gör dåliga resultat någonstans längre bort. De har inga incitament, och våra incitament håller på att upphöra.

Till slut: Det finns inga strategiska fastigheter som är till salu. Inga sjukhusbyggnader kommer att bli privata under den här mandatperioden.

Anförande nr 202

Landstingsrådet **Larsson (s)**: Det är ingen som har frågat Lundquist om han tänker sälja några sjukhusbyggnader, utan den stora frågan är om ni tänker åstadkomma fler exempel som S:t Görans sjukhus, där ni helt enkelt privatiserar och säljer bolaget, sluter ett vårdavtal fram till utgången av 2006 och sedan sluter ett lokalavtal till utgången av 2008, vilket i och för sig omöjliggör en offentlig upphandling eller omprövning av entreprenör på detta nya, privatägda sjukhus. Det är ett mycket märkligt sätt att hantera frågan på.

Lundquists partiledare stod i TV några veckor före valet och lovade svenska folket att man inte skulle sälja sjukhusen. Lundquist själv står sedan i tidningarna och säger att man ska bygga vårdgallerior där man ska sälja ut klinikerna. Inte undra på att vi blir oroad!

Anförande nr 203

Håkansson (v): Tyvärr, Lars Joakim, förstod jag i alla fall inte vad jag sade. Men det beror antagligen mer på mig eller på att du kanske förklarar dåligt eller dribblar med ord.

Plötsligt säger du: Byggnaderna ska vi inte sälja. Men sedan argumenterar du för dessa vårdgallerior. Det jag har problem med, Lars Joakim, är vem som äger dessa vårdgallerior och vad det är som kommer att styra dem. Jag hoppas ju att det är behoven och inte vinsten. Vi står antagligen långt från varandra. Vi ser problemet på väldigt olika sätt.

Jag tycker fortfarande inte att den femåriga pojken eller väljarna har fått klart besked om vad alliansen vill. Kommer ni att låta privata intressen ta över vårdgalleriornas ägande? Strunta i byggnaden och svara på den frågan!

Anförande nr 204

Åke Askén (mp): Lars Joakim Lundquist talar om byggnader och säger att det inte är några byggnader som ska säljas. Där har vi väl den begravda hunden – eller hur? Han sade ingenting om aktierna i bolagen. Man ska ju omvandla till bolag – alla är inte bolag ännu men ska uppenbarligen bli det.

Vi har egentligen inte fått något riktigt besked om vem som ska utföra vården och hur mycket man tänker lägga ut på privata entreprenörer. Det har vi inte fått höra så mycket om.

Anförande nr 205

Landstingsrådet **Wigg (mp)**: Ordförande! Åke talade om den begravda hunden. Jag kan inte se att det finns någon entreprenör, vare sig i Sverige eller någon annanstans i världen, som kan ta ett forsknings- och utbildningsansvar. Det måste ligga på samhället att styra det. Därför kan vi inte shoppa ut Karolinska universitetssjukhuset, vare sig i Solna eller på Huddingetomten. Det är bara ett konstaterande från mig.

Men tyvärr tror jag att tron på privata entreprenörer är så stark på den högra sidan att man tror att det privata näringslivet kan göra det. Det privata näringslivet kan ha etiska idéer, och jag tycker att det är bra att man jobbar med det. Men de kan inte ta det ansvar som samhället måste bära.

Anförande nr 206

Landstingsrådet **L u n d q u i s t (m)**: Ordförande, fullmäktige! Ni hade ju chans att säga upp avtalet för Danderyds barnakut, som drivs i privat regi på Danderyds sjukhus. Ni hade chans att säga upp avtalet för BB Stockholm, som drivs i privat regi på Danderyds sjukhus i Locums lokaler. Ni hade massor med sådan verksamhet som ni hade kunnat säga upp. Det är inte privata verksamheter i sig, utan de driver verksamhet efter avtal med landstinget som vi som politiker äger. Ni tog inte chansen att säga upp dem.

Dribbla med ord tycker jag att ni gör, Håkan och Dag. Det är inte vi som dribblar med orden. Vi har haft en väldig öppenhet. Jag har varit med i hela S:t Göransprocessen. Det har varit en öppen dialog mellan majoritet och opposition i de frågorna.

Beträffande forskning: Jag var ute på Stockholm Spine Center i går. Där bedrivs det forskning: två läkare går på forskarutbildning, och där finns ST-läkare. Det fanns några där från andra landsting som lärde sig att operera. Det är nog inget stort problem. Vi vet att många ST-läkare sätter stort värde på att få vara vid entreprenaddrivna verksamheter i Stockholms läns landstings regi. De är inte privata, Raymond Wigg, utan de är entreprenaddrivna. De har avtal med oss.

Anförande nr 207

Landstingsrådet **N y l u n d W a t z (s)**: Ordförande, landstingsfullmäktige! Det är spännande att höra Lars Joakim Lundquist intressanta inlägg om fastighetsbestånd och annat, fast jag i och för sig inte har frågat om det. Däremot tycker jag att det är tråkigt att föredragande landstingsrådet, vars uttalanden i DN den 13 november är själva upprinnelsen till min interpellation, vill delta i diskussionen så lite.

Vi får väl nöja oss med att konstatera att det svar som sjukvårdslandstingsrådet kan ge är de fem rader där hon har kokat ner hela frågan om den stora, offentliga tillgången – våra offentligt drivna sjukhus med möjligheter till utveckling och forskning – till en fråga om ifall det finns förberedda eller oförberedda förslag till privatisering. Det ska bli intressant att följa diskussionen.

Jag tycker som sagt att det är väldigt tråkigt att sjukvårdslandstingsrådet, vars uttalanden har bidragit till vår oro, inte vill delta i diskussionen.

Anförande nr 208

Landstingsrådet **S e v e f j o r d (v)**: Nu tror jag faktiskt att jag förstår. Ni tänker inte sälja ut själva byggnaderna. Men ni tänker stycka upp och privatisera innehållet på våra sjukhus, så att olika privata entreprenörer kan bilda gallerior där vi ska gå runt och shoppa vård. Det är precis det ni tänker göra. Varför kan ni då inte säga det rakt ut?

Filippa Reinfeldt! Jag kräver faktiskt av dig som ansvarigt sjukvårdslandstingsråd att du går upp i talarstolen och säger om jag har tolkat det hela rätt eller fel: Ni tänker inte sälja själva byggnaderna, men ni tänker stycka upp och låta privata vårdgivare gå in och ta över verksamheterna inne på sjukhusen.

Anförande nr 209

Lena-Maj Anding (mp): Ordförande! Detta är en mycket intressant debatt. Man kan fundera över aktieportföljen, när landstinget äger alla aktier i ett sjukhus. Var går er gräns? Hur mycket av aktieportföljen är ni villiga att sälja ut? Ska det vara 50-50-ägande eller 75-25?

Och hur går det med samverkan med kommunerna? Hur går det med geriatriken och psykiatrien, där vi har enormt stora behov av samverkan med kommunerna? Hur blir det med patientansvaret och vårdkedjan, där man måste kunna följa patienten hela vägen, om vi har 20, 40 eller 60 olika entreprenörer i ett och samma sjukhus? Var går gränsen för hur många entreprenörer man ska kunna släppa in i ett enda sjukhus? När uppstår en fara för patientsäkerheten, utifrån den helhetssyn som vi faktiskt måste ha här i salen när det gäller hälso- och sjukvård för den enskilde?

Detta börjar oroa mig väldigt plötsligt, eftersom vi över huvud taget inte vet vad ni tänker. Det vore väldigt intressant att få höra er dela med er lite grann av de tankarna. Var går era gränser egentligen?

Anförande nr 210

Landstingsrådet Wennersholm (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Det var ord och inga visor, Lena-Maj Anding! Var går gränserna? frågar du. Jag tycker att gränserna går vid att använda de begrepp och de resonemang som politiska motståndare för. Sälja ut och stycka upp är det ni gärna vill ha på era affischer. Det är det ni gärna vill påstå att alliansen ägnar sig åt. Men det handlar inte om det.

Det handlar om att utveckla morgondagens sjukvård för länets invånare. Det handlar om att bjuda in för att kunna delta i utvecklingen. Det är ett annat sätt och ett annat språkbruk. Där får alla goda krafter vara med och utveckla den vård som medborgarna i regionen behöver och efterfrågar. Det kanske handlar om att lämna över – det tror jag att Miljöpartiet är stora anhängare av i andra sammanhang – möjligheten för medborgarna att göra ett val.

När man läser interpellationstexten ser man att det står: "Våra sjukhus är navet i sjukvården." Om man använder ett annat språkbruk kan man ställa en fråga till er. Ni ville ju – åtminstone delar av er under en period – lägga ner Södertälje sjukhus och Norrtälje sjukhus. Ni har slagit ihop till ett stort universitetssjukhus. Hur ser ni på det nu? Var det att tycka att något var navet i vår sjukhusstruktur, när man skulle lägga ner och stänga igen?

Detta har vi att jobba med, och det kommer alliansmajoriteten att jobba med för att utveckla en sjukvård där medborgarna får mer att säga till om och där vi bjuder in alla som vill vara med och ge en bra hälso- och sjukvård. Jag är övertygad om att vården i

väldigt stor utsträckning kommer att ges av människor som är landstingsanställda och i landstingsdrift. Men den kommer också att ges av människor som jobbar i alternativen.

Jag är fullständigt övertygad om att vad det här landet behöver är en sjukvård utan stopplagar men med startlagar.

Anförande nr 211

Lena - Maj Anding (mp): Vad vi i Miljöpartiet har på våra affischer förbehåller vi oss rätten att bestämma själva. Vi vill inte att ord läggs i vår mun om något helt felaktigt, Christer.

Vi förespråkar en helhetssyn, och det är väldigt många medborgare i Stockholms läns landsting som efterfrågar en bättre helhetssyn i hälso- och sjukvården i dag. Man kommer in i en specialistsjukvård som är en tårtbit med väldigt lite samverkan över vårdgränserna.

Det är en oerhört viktig fråga för medborgarna i Stockholm, men den vill man bara sopa under mattan. Det är klart att vi vill veta var gränserna går för hur många entreprenörer man kan ha i ett sjukhus när samverkan kommer att brista, när patientansvaret inte längre kan tas, när man inte längre kan hålla en vårdkedja och när patientsäkerheten är i fara på grund av det.

Anförande nr 212

Landstingsrådet Sevefjord (v): Jag har återigen en fråga till ansvarigt sjukvårdslandstingsråd, Filippa Reinfeldt. I många andra sammanhang kan du uttala dig, när det gäller kakrecept och en massa annat. Men i de frågor där du ytterst har ansvaret, som ansvarigt sjukvårdslandstingsråd, där mörkar du. Där vill du inte gå upp i debatt.

Självfallet ska du nu gå upp och tala om: Nej, vi tänker inte sälja själva byggnaderna, men vi tänker privatisera hela eller delar av innehållet.

Anförande nr 213

Inger Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Nu gick Christer Wennerholm upp i stället för Filippa, så jag får väl vända mig till dig, Christer.

Det kändes som om du hade en ganska ödmjuk hållning här i talarstolen. Du pratade om att vi ska utveckla framtidens sjukvård. Ja, det vill vi allihop. Däremot har vi olika lösningar och olika diskussioner. Det är vad debatten handlar om.

Det du säger med din ödmjuka hållning från talarstolen är att några få entreprenörer ska bjudas in för att delta. Då vill jag ändå ställa en fråga från ert budgetförslag för 2006. Där står det mycket tydligt: "Vi anser vidare att samtliga akutsjukhus i stället skall få fortsätta arbetet med att bli mer fristående, genom bolagisering och därefter försäljning."

Gäller det, eller gäller den ödmjuka hållning som du hade i talarstolen? Är ni överens inom Moderaterna, eftersom alla inte deltar i debatten? Och var står Folkpartiet och Kristdemokraterna i frågan?

Anförande nr 214

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Herr ordförande! Jag tror inte att någon går upp i talarstolen i stället för någon annan. Alla får delta i interpellationsdebatter.

Ni har nog en agenda för att beskriva vår politik, men låt oss göra klart att vi förbehåller oss rätten att beskriva vår politik på vårt sätt. Osäkerhet om vad som skulle kunna hända om en annan entreprenör drev vårdverksamheter var en fråga som berördes tidigare. Lars Joakim Lundquist beskrev det på ett väldigt bra sätt, tycker jag.

I dag finns till exempel det privatdrivna Danderyds barnakut inne i Danderyds sjukhus, i Locums lokaler. De samarbetar fantastiskt bra med landstingsdrivna neonatalvården som drivs av Karolinska sjukhuset på Danderyds sjukhus i Locums lokaler. Det är ett bra exempel på två stycken mycket väl fungerande verksamheter drivna av två olika huvudmän bredvid varandra med ett fint samarbete.

Jag kan instämma i det som Lars Joakim sade om att det inne i samma sjukhuskropp också finns en offentligdriven förlossningsklinik som har ett fantastiskt bra samarbete med en privatdriven förlossningsklinik, BB Stockholm. Där finns också Ultragyn som drivs privat och samarbetar med de offentliga och de privatdrivna verksamheterna inne på sjukhuset.

Jag tycker att det är bra med samverkan. Jag tycker att det är bra att vi öppnar möjligheterna, att vi bjuder in, att vi faktiskt vill lyssna till de olika förslag som kan komma från medarbetare i hälso- och sjukvården eller från vårdutbildade eller andra personer som i dag inte är anställda i Stockholms läns landsting men som faktiskt vill bidra med sina kloka idéer och vill vara med och utveckla vården.

Jag har svarat på frågorna ställda till mig i Ingela Nylund Watz interpellation. Det är precis som jag sagt i talarstolen och skrivit i svaret, nämligen att det inte fanns några förslag till utförsäljning av akut sjukhus. Och såvitt jag vet som beställarlandstingsråd finns det inga förslag till utförsäljningar av akutsjukhus. Detta skiljer sig ganska mycket från den tidigare majoritetens sätt att jobba i den delen att vi inte heller har några förslag till nedläggningar av sjukhus.

Anförande nr 215

Landstingsrådet Nyman (kd): Herr ordförande! Det här är väl den mest spännande debatt man kan föra av det skälet att det ser ut som om skiljelinjerna är tydliga och ambitionerna är väldigt skiftande. Uttryck som dold agenda, stycka sjukhus, sälja ut våra gemensamma tillgångar, total utförsäljning är mantra som jag unnar er för det är bara snack!

Om ni lyfte blicken för ett ögonblick och såg vad era partivänner i England har gjort de senaste åren så skulle ni upptäcka någonting. Tony Blair tog sig en utmaningsrätt tillkommande en premiärminister i ett land som hade Europas längsta väntetider, längsta

vårdköer och sämsta utrustning om jag generaliserar något. Han inbjöd tio eller tolv privat vårdföretag från hela världen, Capio är ett av dem, till att utmana hans egen sjukvårds organisation, NHS. Världens största landsting brukar jag kalla dem. Världens tredje största arbetsgivare efter kinesiska armén och indiska järnvägen, säger de själva.

Det var alltså århundradets utmaning. Saker händer nu i rask takt i England. Om vi tycker att det finns ett antal vårdgivare, privata vårdgivare i vårt land eller i närheten som har intressanta, spännande och utvecklande idéer som gör att patienterna kommer snabbare till vården, får en säkrare vård och bättre omvårdnad så säger vi: Nej, tack, vi har en så kallad stopplag i det här landet. Och så berättar vi om vilka konsekvenser den har.

Stopplagen är inte till för något annat än för tänkandet i de partier som inte vill ha någon förnyelse. Detta har jag sagt tidigare, så det är inte någon nyhet för er. Stopplagen är mer till för den politiska självtillräckligheten i partier som inte vågar utmana, inte vågar lyfta blicken och se vad som faktiskt händer.

Någon ställde frågan i debatten: Var går gränserna? Om man vill begränsa möjligheterna att utveckla hälso- och sjukvården i Sverige så ska man säga det: Vi vill begränsa möjligheterna. Det är bara den utveckling som är politiskt beslutad som vi vill ha, det är politiskt formulerade att-satser vi bryr oss om.

Säg då det! Men sätt då för allt i gång ett internt utvecklingsarbete i partierna och stanna inte av, och agera inte så att det blir stopp på utvecklingen.

Jag vill påstå att det inte finns några gränser för den som vill engagera sig för en utveckling av vården i kvalitetshänseende och säkerhetskänseende. Jag vill använda alla tillgängliga möjligheter och allt som vi har möjlighet att fatta beslut om. Jag säger detta eftersom det är som det brukar vara – det jag påstår är evidensbaserat. Det finns erfarenheter, det finns ganska gott om erfarenheter inte minst i vårt eget landsting. Varför inte ta upp det till diskussion? Varför vågar ni inte lyfta och titta under locket och se var det fungerar och var det inte fungerar? Ta lärdom av det och gå vidare. Men ni säger stopp och belägg för allt nytänkande. Detta är tragiskt, det är djupt tragiskt.

Anförande nr 216

Landstingsrådet **Wennerholm** (m): Herr ordförande och fullmäktigeledamöter! Jag instämmer med föregående talare.

Det som Stig sade är tänkvärt och man kan hoppas, nu när det är en månad kvar till dess att Socialdemokratiska arbetarepartiet får en ny ledare, en ny partiordförande. För Sverige och utvecklingen kan man hoppas att det också skulle innebära en möjlighet till en mer öppen syn på utvecklingen av framtidens hälso- och sjukvård. Det tror jag vore bra för inte minst medborgarna i vårt land och invånarna i vår region.

Stig har beskrivit omvärlden, och jag kan ta andra exempel än England på att det pågår ett enormt tankearbete inom såväl borgerliga regeringar som socialdemokratiska. Därför tror jag att man ska vara ödmjuk och jag tror att man ska bjuda in alla dem som har goda idéer. Det gynnar medborgarna, mina vänner. Vi är till för medborgarna, inte för att driva politiska dogmer.

Anförande nr 217

A n d e r s L ö n n b e r g (s): Ordförande, ledamöter! Jag har avvaktat och tagit del av debatten i den här frågan. Jag minns debatter under tidigare mandatperioder då företrädare för den dåvarande oppositionen ständigt uppmanade oss att vara tydliga och att ständigt informera om praktiskt taget allting, helst innan vi hade tänkt. Jag kan efterlysa samma tydlighet nu när det gäller politiken.

Det viktigaste med politiskt ansvar är att ta ansvar för en riktning. Då måste man ha en tydlighet om vilken riktningen är. Jag förstår Christer G. Wennerholms förhoppning på Mona Sahlins betydelse för utvecklingen av svensk politik, det säger en del om hans tilltro till det egna partiets utveckling av politiken och jag försäkrar honom att han säkert inte kommer att bli missnöjd.

Även Stig Nyman har större ambitioner. Han har inte förstått att England har sina val att göra och vi våra. Det skulle vara mig högst främmande att jämföra Stig Nymans kristdemokrater i Sverige med kristdemokrater som finns runt om i Europa med de mest vidunderliga uppfattningar i ett antal frågor. Vi får nog ta ansvar själva, och det viktiga är hur långt vi orkar tänka själva.

I fredags pågick ett möte här då Lars Joakim Lundquist, Stig Nyman, jag och en del andra träffade företrädare för läkemedelsindustrin som hade ett mycket tydligt budskap till landstinget. Det budskapet var att om ni gör vårdgalleri av universitetssjukhuset – här i debatten har det ju talats mycket om Danderyds sjukhus bland annat – då går det inte längre att bedriva forskning och utveckling, och det blir väldigt svårt att upprätt hålla den enorma mängd av kliniska studier som i dag utförs på Karolinska sjukhuset.

Vi har under de senaste veckorna i debatten också kunnat se rektorn för Karolinska institutet ge samma budskap. Hon har i stort sett sagt: jag lägger mig inte i de politiska besluten, ni får gärna privatisera Karolinska men i så fall måste det vara som helhet. Ni kan inte göra en galleria av ett universitetssjukhus som är så beroende av att forskningen hålls samman.

Det har också talats väldigt mycket om helhetssyn, men jag har varit med i politiken så länge att jag har svårt för helhetssyn eftersom det finns så förskräckligt många sådana.

Nu har jag en enda klagande fråga till er: Tänker ni göra någon gallerialösning just när det gäller universitetssjukhuset i Stockholms läns landsting och dess vikt för utveckling av tillväxt, jobb, nya läkemedel och nya medicinsktekniska produkter och annat? Gör ni det så tar ni kamp med hela universitetsväsendet och hela industrins behov av att ha ett kunskapscentrum som får tänka på utveckling snarare än era små kommersiella piruetter.

Anförande nr 218

M a t s S k o g l u n d (v): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag har varit med ett tag och det var inte alls så länge sedan som det var dåligt att shoppa sjukvård. Så tyckte såväl politiker som tjänstemän och professionen. Nu ska det öppnas gallerior där man ska shoppa sjukvård, får vi höra.

Dels är som man tidigare har sagt, det är ett hot mot patientsäkerheten och det är kostnadsdrivande. Vi vet ju hur det är i gallerior – alla vill få in kunderna i sin butik, så patienterna blir kunder som det gäller att få in i butiken där de kan spendera pengar. Men nu är det inte ens sina egna pengar som folk behöver spendera – det är de andra skattebetalarnas pengar, så det finns ingen spärr för shoppingen heller.

Det finns också många nya landstingsledamöter här i salen. Därför vill jag säga att Locum inte äger en enda fastighet; de förvaltar fastigheter åt Landstingsfastigheter AB. Om man ska förstå storleken så har Locum en vinst på 4 miljoner och Landstingsfastigheter en vinst på ca 600 miljoner. Det är bra för alla nya landstingsledamöter att veta hur det förhåller sig.

Anförande nr 219

N e c l a B o r a (v): Stig Nyman, du borde inte tala på det sättet om England. Min dotter bor där sedan tio år tillbaka. Om man får urinvägsinfektion där så får man en sorts antibiotika och skickas sedan hem. Väntetiden är ganska kort, men man får bara tala två minuter med doktorn. Två gånger har hon kommit hit till Sverige för att få vård. Så nämns inte England som något bra exempel! Hitta andra bra exempel i stället.

Anförande nr 220

L a n d s t i n g s r å d e t W a l l h a g e r (fp): Om jag förstod debatten korrekt – jag har följt den från min tjänsterum – så har man efterlyst Folkpartiets åsikt i den här frågan. Vi är eniga inom alliansen om den här frågan. Vi har inga olika uppfattningar mellan partierna utan vi styr mot ett gemensamt mål i frågan.

Det som är intressant när man lyssnar på er är att höra hur ni på något sätt vill vrida klockan tillbaka tio–femton år. Ni vill inte se de möjligheter som ligger i kreativiteten hos personalen när de släpper loss sina tankar.

Ni förlängde Capios avtal med S:t Göran, precis som Stig Nyman sade, kanske för en längre period än vi skulle ha gjort. Då förekom ingen diskussion om att privat vård var fult. Vi tittade på de vårdcentraler som vi har i regionen. Många av de privata vårdcentralerna har kortare väntetider för patienterna, patienterna är mer nöjda och personalen trivs bättre än den landstingsanställda personalen. Våga släpp loss kreativiteten men ta också ansvaret för det som görs!

Det vi vill göra är att ge frihet till personalen för att patienterna ska sättas i centrum och få den bästa vården. Vi vill se till att varenda skattekrona används på ett bra sätt i stället för att lägga dem i en påse och ge till en verksamhet och hoppas på att de presterar något. Vården ska följas upp bättre.

Privat vård är inte fult! Privat vård är något som utvecklar sjukvården och det är något som alla länder, även Stockholms läns landsting, har upptäckt. Emellanåt har även majoriteten har upptäckt det, dock inte i oppositionsställning. När ni sitter i majoritet så upptäcker ni möjligheterna att ta vara på kreativiteten hos personalen och använda skattecronorna på ett bättre sätt.

Erkänn att privat vård är bra när den är landstingsfinansierad! Vi får inte glömma att privat vård egentligen är ett felaktigt uttryck, all vård som vi bedriver från det här huset är landstingsfinansierad. Den är inte privat enligt den definition som man kanske tror när man använder uttrycket privat vård.

Våga vara kreativa, vrid inte klockan tillbaka! Vi är på väg in i en utveckling där Stockholms läns landsting framstår som ett av de bästa landstingen i Sverige. Våga släppa loss lite och var lite kreativa!

Anförande nr 221

Mats Skoglund (v): Maria Wallhager, ni släpper inte loss personalen. Ni säljer ut personalen. Ni påstår att vi vrider klockan tillbaka. Det kan väl hända att vi vrider klockan fel ibland, men ni skaffar en helt ny klocka. Ni vågar inte ens pilla på klockan, ni gör er av med allt ni har. Det är helt fel.

Vi vågar låta personalen vara kreativ, men ni vill inte ens ha personalen kvar. Det är ju den stora skillnaden.

Anförande nr 222

Anders Lönnberg (s): Ordförande! Den debattglädje som fanns under förra mandatperioden är som bortbläst. Har ni tänkt på det? Aldrig har väl filmen Tystnaden fått ett ansikte som i dag! När jag ställer en mycket enkel fråga: hur ser universitetssjukvårdens framtid ut i Stockholm – den är viktig för patienter, för industrin och viktig för utvecklingen – då sitter högeralliansen alldeles tyst och har inget besked alls att ge.

Jag kan bara konstatera att tystnaden ibland säger mer än tusen ord. Jag kommer att tolka denna tystnad om ett rakt besked på så sätt att universitetssjukvården och forskningen i Stockholms läns landsting nu ska lösas upp i atomer för det är så kreativt.

Anförande nr 223

Landstingsrådet Wallhager (fp): Anders Lönnberg tycker att vi saknar debattglädje. Vi har snart hållit på i sju timmar, mina vänner, och under den tiden har vi bara haft två beslutsärenden. Så visst har vi väl debatterat!

Föregående talare sade att vi säljer ut personalen. Redan dagen efter valet fick vi de första telefonsamtalen, mina vänner, från personer som vill knoppa av. Vi säljer inte ut personalen. Den personal som önskar knoppa av kommer att så få göra. Vi kommer att stimulera och underlätta för dem. De ser nämligen den trögtänkta landstingsorganisationen där man inte får möjlighet att använda sin kreativa skapelseförmåga; framför allt gäller detta vårdcentralerna.

I går talade jag inför läkareföreningen. Jag träffade mängder av privatläkare och offentligt anställda läkare. De är otroligt glada för de ser att det blir möjligheter och konkurrens mellan verksamheterna. De ser detta som en möjlighet och inte som en bestraffning. Ta vara på deras arbetsglädje!

Anförande nr 224

Landstingsrådet N y m a n (kd): Jag vill gärna göra en tydlig deklaration för mig och mitt parti. Det blir inga gallerior av universitetssjukhuset. Jag vet inte varifrån begreppet kom.

(Från salen: Lars Joakim.)

Var det Lars Joakim som sade så? Då ska jag tala med honom sedan.

Den här typen av begrepp tar fokus från debatten om det centrala. Jag vet att ni älskar sådana, för det ger anledning till ökad debatt och man kan förtyliga debatten, men vi behöver fördjupa debatten om förnyelsefrågorna och inte minst den aspekt som Anders Lönnberg förde in i samtalet med läkemedelsindustrin. Läkemedelsindustrin är oerhört vital för oss men den kan klara sig utan Sverige och kanske tjäna ännu mer pengar.

Det gäller alltså att få till stånd en fungerande dialog med personal och med sjukhusledning. Tänk, om vi kunde få till stånd ett sansat samtal även i den här salen om dessa viktiga frågor utan den här onödiga polariseringen som många gånger bygger på okunnighet och ovilja att finna gemensamma lösningar som jag tror är en del av framtiden, både för universitetssjukhusen och för hälso- och sjukvården i stort.

§ 30 Interpellation 2007:2 av Birgitta Sevefjord (v) om närakut i anslutning till Astrid Lindgrens barnsjukhus

Anförande nr 225

Landstingsrådet S e v e f j o r d (v): Ordförande och fullmäktigeledamöter! Den här interpellationen hänger direkt samman med den interpellation som vi just har debatterat. I det här fallet handlar det om att personalen på Astrid Lindgrens barnsjukhus akutmottagning och på sjukhuset som helhet har visat kreativitet. Här handlar det om att personalen har kommit med ett konkret förslag till hur man ska förbättra situationen vid Astrid Lindgrens barnsjukhus akutmottagning.

Förslaget kommer ursprungligen från personalen och ledningen för Astrid Lindgrens barnsjukhus. De vill ha en närakut i direkt anslutning till den stora akuten för att avlasta och göra situationen bättre för både barn och personal. Landstingsrådet Filippa Reinfeldt har fått ett brev undertecknat av chefen för akutmottagningen, undertecknat av chefen för Astrid Lindgrens barnsjukhus och undertecknat av landstingsdirektören för Karolinska universitetssjukhuset där de i första hand förordar att de ska få driva närakuten i egen regi.

Detta fattade vi beslut om under förra mandatperioden och då sattes det i gång ett intensivt arbete. Vi tog vara på den arbetsglädje som du, Maria Wallhager, talar om och som fanns på Astrid Lindgrens barnsjukhus och akutmottagningen. Man förberedde öppnandet, man ordnade med lokaler, man tillsatte arbetsgrupper och man skulle börja rekrytera för att öppna närakuten den 1 maj. Då slår den moderatledda majoriteten till och säger: nej, ni får inte ha ansvaret för den här. Vi tror inte att ni är tillräckligt kompetenta. Det finns säkert de som är mycket duktigare utanför Astrid Lindgrens barnsjukhus, och därför vill vi att verksamheten ska drivas av en privat entreprenör, en privat entreprenör som vi inte vet vem det kommer att vara.

Man kör över personal vid kanske Sveriges bästa barnsjukhus, kör över ledningen för Sveriges bästa barnsjukhus och förvägrar dem rätten att genom eget initiativ och egen organisationsförmåga snabbt utarbeta en lösning för att underlätta och förbättra situationen vid den stora akutmottagningen.

Det är det beslut som du, Filippa Reinfeldt, har fattat. Därför har jag ställt två frågor till dig.

1. Tänker du, mot ledningens och personalens vilja, starta upp närakuten i privat regi i stället för i egen regi och hur rimmar det då med era ambitioner om att personal en ska ta mer eget ansvar för vårdens utveckling?
2. Kan du garantera att närakuten kommer att starta senast i maj i enlighet med det beslut som landstingsfullmäktige tog i augusti 2006?

När det gäller den andra frågan kan du naturligtvis inte garantera att den kommer att öppna i majoriteten, den kommer att öppnas mycket senare. Nu pågår ett intensivt arbete med att utarbeta ett förfrågningsunderlag för den här okända privata närakuten på ett av Sveriges finaste universitetssjukhus.

Anförande nr 226

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Herr ordförande, fullmäktige! Jag har i det skriftliga svaret till Birgitta och fullmäktige redogjort ganska tydligt för vad vi nu gör. Vid budgetfullmäktiges sammanträde den 13 december fattade fullmäktige beslut om att en närakut för barn ska upphandlas och starta i närheten av Astrid Lindgrens barnsjukhus. I enlighet med det beslutet kommer naturligtvis hälso- och sjukvårdsnämnden att upphandla en närakut i anslutning till Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Precis som Birgitta sade pågår ett intensivt arbete med att utforma ett förfrågningsunderlag. Tanken är att hälso- och sjukvårdsnämnden ska fatta beslut den 22 februari, alltså nästa vecka. Självfallet vill jag också att verksamheten ska starta så snart som möjligt. Och lika självklart är det att vi ska följa gällande lagar, och i detta fall handlar det om lagen om offentlig upphandling, LOU. Därför kan jag i dag inte säga exakt vilket datum verksamheten ska vara i gång. Vi följer lagstiftningen i de delarna.

Detta är inte något nytt problem. Birgitta försöker måla upp detta som ett akut uppkommet problem och som man hittade en smart och snabb lösning på. De här problemen har funnits i snart tio år, Birgitta, och det är inte heller första gången som detta förslag dyker upp. Förra gången problemet blev akut och ni stängde barnkliniken på Danderyds sjukhus så kom också förslaget om att inrätta en lättakut i anslutning till det som kallas för Barncentrum Nord. Då upphandlade vi i stället en barnakut på Danderyds sjukhus, en fråga som vi har debatterat så många gånger här i landstingsfullmäktige. Den debatten tänker jag inte gå in på i dag.

Svaret på dina frågor är att jag självfallet jag att verksamhet ska starta så snart som möjligt. Självfallet ska vi följa gällande lagar och regler.

Eftersom Birgitta nämnde det brev som har kommit till mig och några andra den 22 december, strax före jul, vill jag nämna att det sändes från bland annat sjukhusdirektören på Karolinska universitetssjukhuset och verksamhetschefen på Astrid Lindgrens barnsjukhus. Brevet avslutas, vilket Birgitta också vet, med tanken att driften av närakuten också kan ske i privat regi och så vidare, men i det scenariot skulle den privata vårdgivaren fungera som en underentreprenör till Karolinska universitetssjukhuset.

Lagen om offentlig upphandling gäller även vid upphandling av en underentreprenör oavsett vem som är huvudman. Man måste upphandla den verksamheten, och det var precis det som fullmäktige fattade beslut om och det beslut som hälso- och sjukvårdsnämnden har att verkställa.

Anförande nr 227

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Jag tror att alla som har följt det som hänt på Astrid Lindgrens barnsjukhus är medvetna om att de har en svår situation och att det är angeläget att försöka åstadkomma lättnad i trycket på den verksamheten. Det var bland annat därför som vi försökte få till stånd närakuten vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Filippa säger att hon är angelägen om att den här verksamheten ska komma i gång så snabbt som möjligt. Sedan förstår jag inte Filippas resonemang längre.

Filippa hävdar att lagen tvingar oss att genomföra en offentlig upphandling. Det är ju ytterligt förbryllande, för Filippa som gammal kommunalpolitiker borde kunna lagen om offentlig upphandling bättre än så. Det finns ingenting som tvingar oss att genomföra en offentlig upphandling om vi vill starta en närakut i anslutning till Astrid Lindgrens barnsjukhus. Det är bara att starta verksamheten i egen regi. Det finns inga som helst hinder för ett landsting att starta närakuter, det finns inga lagar som tvingar oss att gå ut med allmän offentlig upphandling.

Filippa, jag tycker att du ska studera lagen om offentlig upphandling ordentligt. Den är intressant. På många håll och kanter skulle man kunna resonera om den, för det finns problem i samband med upphandling av sjukvård som ni i andra sammanhang har berört. Men i det här fallet är det nog så att er önskan om att denna verksamhet ska vara driven av privata entreprenörer är så stark så att den förblindar er, och det är tyvärr ungarna som får betala för det.

Anförande nr 228

L e n a - M a j A n d i n g (mp): Ordförande! Jag skulle vilja dra en parallell. I den förra majoriteten ansåg vi att det var viktigt att rehabilitering av barn och att den behövde komma till stånd så fort som möjligt vid Astrid Lindgrens barnsjukhus. Då lät vi Astrid Lindgrens barnsjukhus starta den verksamheten själv, men med rätt att upphandla den i sin tur. Så hade man kunnat göra även i detta fall för att få verksamheten till stånd så snabbt som möjligt för att sedan bedöma om det blev en bra verksamhet eller inte, och om man tyckte att man skulle gå vidare med en upphandling eller inte.

Vi har inom Miljöpartiet annars en ganska pragmatisk inställning till upphandlingar. Vi tycker att man ska ta ställning till innehållet i vården, alltså kvaliteten i utförandet av själva tjänsten, och såvitt jag vet har Astrid Lindgrens barnsjukhus ett alldeles utmärkt

förhållningssätt till barnen, både till omhändertagandet och utförandet av själva vården. I den delen skulle det väl inte vara någon fråga om ifall man skulle kunna utföra detta med högsta möjliga kvalitet. Varför inte låta dem starta i egen regi och ta ställning till hur de utför den tjänsten? Det strider inte mot någon lagstiftning.

Anförande nr 229

Landstingsrådet **Reinfeldt (m)**: Det var några enkla frågor som vi inte hann med att debattera här i dag, bland annat hade Dag Larsson skrivit en enkel fråga som handlar om LOU men nu ska jag inte svara på den. Jag är inte någon jurist, men jag tolkar inte LOU på det sättet att verksamheter alltid måste starta med en upphandling i de fall då verksamheten startar i egen drift. Men det är det som detta handlar om.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har att följa det beslut som landstingsfullmäktige fattade den 13 december och vilket beslut vi fattade är väldigt tydligt. Det innebär att en närakut upphandlas och startas i närheten av Astrid Lindgrens barnsjukhus. Syftet med det känner ni mycket väl till eftersom ni också är väldigt starka förespråkare för det och startade arbetet för att en närakut skulle startas. Det handlade naturligtvis om avlasta Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Egentligen kan man säga att de största problemen under året för Astrid Lindgrens barnsjukhus har man just nu, det är inte den 1 maj utan just nu. Senast i går talade jag med en av verksamhetscheferna som berättade att det är under januari, februari och mars som infektionsläget är besvärligt och just nu, då också kräksjukan härjar, har sjukhuset dubbelt så många besök som under maj och sommarmånaderna. Det är egentligen just nu som en ny verksamhet hade behövts. Det hade inte vi klarat av att få på plats. I alla fall hade inte jag som ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden klarat av att få den till stånd på en och en halv månad. Kanske hade den tidigare majoriteten börjat med det om man insett att det var just i januari, februari och mars som den behövdes som allra mest.

Vi har också tillskjutit pengar för ytterligare förstärkning av triagefunktionen, som är en väldigt bra förstärkning av barnsjukvården, det vill säga att stötta och hjälpa föräldrar att hitta rätt inom barnsjukvården. Med vårt patientvalssystem öppnar vi från den 1 januari 2008 möjligheten att utöver att lista sig hos en allmänläkare och en geriatiker också lista sin familj med barnen hos en barnläkare i primärvården. Att hitta dit kan man få stöd och hjälp med från till exempel triagefunktionen på Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Vi har husläkarjourer, det finns närakuter att vända sig till, vi har Sachsska barnsjukhuset och Danderyds sjukhus barnakut med mycket kortare väntetider men ett fantastiskt bra utbud. Det är naturligtvis meningen att den förstärkning som vi i den nya majoriteten, alliansen, nu har gjort genom en förstärkning av triagefunktionen också ska kunna avlasta Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Anförande nr 230

Landstingsrådet **Sevefjord (v)**: Filippa Reinfeldt, det enda sättet att snabbt avlasta Astrid Lindgrens barnsjukhus är att se till att de får den här närakuten på plats. Det gör man inte genom att förstärka Danderyds sjukhus. Det har tydligt visat sig att

strömmarna av barn inte går den vägen. Det finns inget annat sätt än att starta en närakut.

Jag måste få citera vad vi sade i debatten under föregående interpellation. Då sade du att du skulle lyssna på förslag som kommer från medarbetarna. Maria Wallhager sade att ni ska ta till vara kreativitet hos personalen. Du sade också att ni skulle ta till vara deras arbetsglädje. I det här fallet knäcker ni personalens arbetsglädje.

Det råder i dag en stor förtvivlan på Astrid Lindgrens barnsjukhus och på akutmottagningen över att ni med bara ett enda klubbslag kastade dem åt sidan och sade att de inte är tillräckligt duktiga. Ni struntar i det arbete de har lagt ned, struntar i alla förberedelser för det ska till varje pris in en privat entreprenör på närakuten, trots att du mycket väl vet att både ledning och personal är helt eniga. Att få driva närakuten tillsammans med Astrid Lindgrens barnsjukhus i egen regi är det absolut bästa.

Hade ni tillåtit dem att fortsätta sitt arbete så hade närakuten kunnat öppnas den 1 maj. Nu har vi inte en aning om när närakuten kommer att öppnas.

Till personalens stora förtvivlan pågår det ett hårt arbete för att få fram ett förfrågningsunderlag till denna upphandling som ni driver igenom – mot bättre vetande, måste jag säga. Det arbetet genomför man för man ser att det inte finns något annat. Men de gör det inte med någon arbetsglädje och det tar jättemycket tid och kraft från personalen i dag på Astrid Lindgrens barnsjukhus för att ni så snabbt som möjligt ska få fram förfrågningsunderlaget. Ni tvingar dem med piska och knytnäve att göra något som de faktiskt egentligen inte vill bara för att ni till varje pris ska få en privat vårdgivare vid just den här närakuten.

Det finns en känslolöshet hos er som är häpnadsväckande. Det är en politisk dogmatism som jag inte sett till och hört av i den här salen på väldigt länge. Ni struntar i verkligheten bara för att ni till varje pris ska ha er vilja igenom.

Ni skriver så här i ert budgetförslag för 2007: SLL ska vara en modern, öppen och attraktiv arbetsgivare där dialog och konstruktivt samarbete ska vara välkommet. Men när det gäller Astrid Lindgrens barnsjukhus har ni inte fört ett enda ordentligt samtal. Det har bara kommit ett brev till dem med beskedet att de ska avbryta allt förberedelsearbete för den nya närakuten för ni litar inte på att de är tillräckligt duktiga; ni vill ha in en privat entreprenör. Det är de signaler ni har gett Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Anförande nr 231

Håkan Jörnehed (v): Herr ordförande! Om det beslut ni fattade den 13 december tvingade fram en upphandling så undrar jag varför ni fattade ett sådant beslut i så fall? Oavsett vad vi säger nu och oavsett om Filippa försöker påskynda processen så kommer vi att veta att vi den här sommaren inte kommer att ha någon närakut på Astrid Lindgrens barnsjukhus.

Jag minns så väl ett anförande du höll under förra mandatperioden, Filippa, när det handlade om att Danderyds barnakut skulle stängas nattetid då det inte fanns några patienter där. Du pratade om julen och om hur sorgligt det var när barnen kom och hur den förskräckliga majoriteten slängde igen dörren i ansiktet på deras föräldrar.

Problemet med att du har hanterat den här frågan på det här sättet är att det i majoriteten inte kommer att finnas en dörr att vare sig smälla igen eller låta stå öppen för det kommer inte att finnas någon dörr eftersom du hävdar att man måste upphandla denna verksamhet. Du hävdar att verksamheten måste upphandlas eftersom du vill ha en entreprenör.

Den här sommaren kommer det att födas fler barn i den här regionen, vilket är glädjande. Vi kommer att få tala med deras oroliga föräldrar, vi kommer att ha personal som går på knäna, och vi här inne får leva med vetskapen om att det kunde ha varit helt annorlunda. Det kunde ha varit en närakut öppen från maj månad, men Filippa Reinfeldt och den moderatledda alliansen såg till att den inte blev verklighet. Det ska vi komma ihåg att säga till barnen och deras föräldrar.

Anförande nr 232

Inger Ros (s): Ordförande, fullmäktige! Ibland är politiken ganska fantastisk, tycker jag, särskilt när jag har följt diskussionerna i dag. Flera har citerat vad som sagts, och det finns fler saker att återge. Ta till vara skattebetalarnas pengar på bästa sätt och se in i framtiden. Släpp loss all kreativitet, sade Maria Wallhager.

Frågan är om svaret på detta är: bara om det blir privat, då har vi löst alla problem.

Ni talar emot er själva. Vi har väldigt engagerad personal som har varit med om att utarbeta förslaget till en närakut på Astrid Lindgrens barnsjukhus, allt låg i startgroparna. Byggnaderna var på gång, och om jag är rätt informerad så hade till och med annonser satts in om personal. Men nu stoppar ni allt med det enda motivet att verksamheten måste drivas i privat regi.

Vad är det för kreativitet och hur tar man då vara på personalens engagemang?

Dessutom har det sagts vid åtskilliga tillfällen att man ska sätta patienten och barnen i främsta rummet. Den här närakuten är oerhört efterlängtd av personalen och av föräldrarna. Signalerna i dagens DN var väldigt tydliga. När Filippa svarar räknar hon upp allt som sker runtomkring. Det är jättebra saker, triagefunktionen är väldigt bra, men närakuten på Astrid Lindgrens barnsjukhus är jätteviktig. Det viktigaste för er är att den verksamheten bedrivs privat. Snacka om att vara föränderlig och se in i framtiden!

Anförande nr 233

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Herr ordförande! Med en liten reservation för att jag missförstod dig, Birgitta Sevefjord, tyckte jag du sade att de inte hade bidragit till avlastningen. Låt mig bara säga till dem av er som inte minns hurdant läget var tio år tillbaka i tiden då ni stängde igen Danderyds barnklinik och lät Astrid Lindgrens barnsjukhus tvingas ta emot över 50 000 besök om året trots att det enbart var dimensionerat för 30 000 besök om året: ni har fel.

Om vi ska lyssna på medarbetarna på Astrid Lindgrens barnsjukhus så ska vi också säga att de är väldigt tydliga med att både närakuten och Danderyds barnakut har haft en bromsande effekt.

Jag vill koppla det vi har sagt tidigare till den här debatten. När vi öppnade barnakuten på Danderyds sjukhus kom det tillbaka många välutbildade medarbetare med lång erfarenhet av vård som hade valt att lämna landstinget, valt att lämna vårdrkena eftersom de inte ville jobba inom Stockholms läns landsting. De kom tillbaka och jobbar i dag på Danderyds barnakut.

Vi har haft ett mellanliggande val, mina vänner. Vi har varit tydliga med att vi gärna vill se en mångfald av utförare inom vården. Det här kan naturligtvis vara ett sätt.

Anförande nr 234

Landstingsrådet **Sevefjord (v)**: Det är ju så, Filippa Reinfeldt, att du ständigt talar om Danderyds barnakut, det är tydligen den enda som du är intresserad av. Även om den öppnar nattetid så kommer den inte att avlasta Astrid Lindgrens barnsjukhus. Närakuten behövs, det är utan tvekan så.

Du säger i ditt svar att du självklart vill att verksamheten ska starta så snart som möjligt, men det är ju inte sant. Om du ville det så skulle du ha låtit personalen fullfölja det arbete de har satt i gång med stor kreativitet och entusiasm. I stället kommer ett brev som säger att de ska lägga ned allt arbete för nu kommer förändringar.

Det har som konsekvenser att öppnandet av Astrid Lindgrens barnsjukhus närakut kommer att förskjutas framåt väldigt många månader, i dag kan ingen säga hur lång tid den kommer att försenas men jag vet genom mina många kontakter med Astrid Lindgrens barnsjukhus både under förra mandatperioden och nu att personalen är förtvivlad över detta beslut. Hur kan ni i den borgerliga majoriteten tro att det finns personal som är duktigare och bättre skickad att ta hand om närakuten än den högprofessionaliserade vård som i dag finns på Astrid Lindgrens barnsjukhus?

Anförande nr 235

Tove Sander (s): Filippa Reinfeldt, jag tycker att du är svaret skyldig. Du står i dag i talarstolen och säger att vi måste upphandla verksamheten för att ni fattade ett beslut den 13 december. Jag tycker att du ska svara på frågan om varför ni fattade det beslutet.

Anförande nr 236

Lena-Maj Anding (mp): Jag funderar över en annan frågeställning. Om ni nu säger att ni vill upphandla verksamheten och inte lägga den i egen regi först för att sedan eventuellt upphandla den, är det då så att ni kommer att tillåta Astrid Lindgrens barnsjukhus att lägga ett egenregianbud? Det är en viktig frågeställning. Om de får lägga ett egenregianbud, vore det då inte lite pinsamt om de vann upphandlingen?

Anförande nr 237

Bogdan Godymirski (m): Herr ordförande och ärade landstingsledamöter! Här ställdes frågan varför vi fattade beslutet. Låt mig citera en svensk politiker: politik är att vilja. Det kan väl inte vara så att varje gång ni talar om er politik så rättfärdigar viljan er politik medan vi inte har rätt att rättfärdiga vår politik med vår vilja? När vi tror på en sak, har vi då inte rätt att vilja och handla i enlighet med det vi tror på och vill?

Ni talar om personalen som ville avlasta sig själv. Det är väl bättre om någon annan avlastar dem. Det är inte så lätt att avlasta sig själv.

Anförande nr 238

Landstingsrådet Larsson (s): Äntligen, en politiker som vill något!

Politik handlar om precis det som du säger, nämligen att man ska vilja, man ska vilja förändra. Men då ska man inte låtsas som om det är lagen som tvingar en, för så är det inte i det här fallet.

Man ska vara modig när man vill, man ska vara modig och möta dem som blir arga därför att barnakuten vid Astrid Lindgrens barnsjukhus försenas i onödan på grund av er vilja!

§ 31 Interpellation 2007:3 av Dag Larsson (s) om den borgerliga majoritetens beslut att införa kundvalssystem i primärvården

Anförande nr 239

Landstingsrådet Larsson (s): Det är ett trevligt svar på ett angeläget område som jag har fått. Självfallet bör man kunna sätta sig ner och resonera om sjukvårdens ekonomiska fördelningssystem och hur pengar distribueras, inte minst till primärvården. Jag förutsätter ju att vi kommer att kunna ha en stor och bred diskussion över partigränser och blockgränser om hur ett sådant här system skulle kunna konstrueras.

Svaret är trevligt och resonerande men samtidigt leder svaret till viss oro. Jag vill föra in en del moment som åtminstone från socialdemokratiskt håll kommer att vara viktiga i den fortsatta diskussionen om ett sådant här resursfördelningssystem.

Du säger i interpellationssvaret att "Ju större andel prestationsersättningen är i relation till den fasta ersättningen/kapiteringen, desto mindre blir behovet av andra faktorer än ålder vid fördelning av resurser". Då måste man ställa sig frågan om det enbart är ålder som kommer att beaktas i ett sådant här system. Om ni skrotar resursfördelningsindex, beaktar ni de olika vårdbehoven? Och hur uppfattar ni begrepp som folkhälsa, geografi och vårdproduktion? Kan ni garantera jämlik vård i det nya system som ni föreslår ska införas i landstinget?

Jag blir ännu mer oroad. Jag undrar nämligen om ni ser samma verklighet som vi gör när vi tittar ut över vår region. Vår region är oerhört klassuppdelad. Vi ser hur befolkningen i olika delar av vår region har olika ohälsotal. Inte minst blev jag skakad av den artikel som var införd i Metro som visade att man kunde följa olika stadsdelar i

vår region och se hur medellivslängden är groteskt olika mellan olika stadsdelar, att människor lever och verkar fruktansvärt olika.

Det är en halvtimmes tunnelbaneresor mellan Mörby centrum och Sundbyberg men den innebär sex års kortare livslängd för en man i Sundbyberg än i Mörby. Det vittnar om att det inte bara är geografien som är viktig. Det är inte bara den fria etableringsrätten, pengsystemet som ska beaktas. Man måste också ta i beaktande den verklighet som den enskilde medborgaren lever i.

En grundläggande frågeställning som vi kommer att kräva beaktas om vi över huvud taget ska vara med i sådana diskussioner är att systemet beaktar hälsoskillnader i befolkningen, att man beaktar att befolkningen i vissa delar i vår region har oerhört stora vårdbehov. Man ska inte bygga upp ett ersättningssystem som innebär att sjukvården rycks undan medborgarna i de delarna av regionen och flyttas till andra delar av regionen. Om det är så det ska vara, om sjukvården ska bli mer orättvis tack vare det pengsystem som ni kommer att konstruera, då kommer vi att vara motståndare till det och riva upp beslutet. Det är en stor och viktig fråga i den här processen.

Anförande nr 240

Landstingsrådet Reinfeldt (m): Herr ordförande! Tack, Dag, för interpellationen! Du ställer ett antal frågor och jag har försökt svara efter bästa förmåga i det skriftliga svaret. Det är ganska omfattande. Här i salen kan jag lite kortfattat säga så här.

Vad är syftet med kundvalssystemet eller kundvalsmodellen inom primärvården? Ett syfte är naturligtvis att öka den reella möjligheten för stockholmarna att välja vårdgivare vilket leder till att både offentliga och privata vårdgivare ska bli mer lyhörda för medborgarnas behov och önskemål.

En av vinsterna med en kundvalsmodell är att politikernas roll tonas ned och att medborgarnas och patienternas roll ökar. Vi vet av lång erfarenhet, och det finns mängder av exempel på detta inte minst från primärkommunerna med hemtjänsten, de särskilda boendena, skolorna och så vidare. Jag vet att jag inte får tala om det här i salen.

Vad handlar det här om egentligen? Det handlar om att utveckla välfärden, att öppna möjligheter för vårdgivare att konkurrera med varandra om att erbjuda invånarna den bästa servicen. I primärvården ska vi ha ett stort antal skall-krav beträffande det medicinska åtagandet. Då kan man naturligtvis som vårdgivare välja att konkurrera med telefontillgänglighet, öppethållande, öppet på söndagsförmiddagarna till exempel. Det ska också bli möjligt att lista sig hos en geriatiker eller hos en barnläkare vid sidan om listningen hos allmänläkaren.

I sådana här modeller är det otroligt viktigt att få ut bra information, lättillgänglig och jämförbar information som naturligtvis ska vara nåbar för alla. Det är egentligen bara på så sätt som man kan säga att man har en reell valfrihet eller valmöjlighet. Alla ska ha tillgång till informationen om olika servicegrad. Då har alla också valmöjlighet på lika villkor.

Dag nämnde bland annat frågan om brett samråd. Dels finns ett principbeslut om modellen som fattades av landstingsfullmäktige, dels har de olika partierna i alliansen varit oerhört tydliga både i Stockholmsregionen och på det nationella planet i valrörelsen inför det senaste valet om att vi vill arbeta vidare med kundvalssystemet.

Du talar om resursfördelningsindex. Jag ska ge ett kortfattat svar på den frågan också. En viktig princip i hälso- och sjukvårdslagen är att landstingen ska planera sin hälso- och sjukvård med utgångspunkt i befolkningens behov. Det är självklart. Vi ska utgå från befolkningens behov, därför måste ålderssammansättning och människors olika vårdbehov beaktas och tillgodoses särskilt när man utarbetar ersättningsmodellen just vid kundvalssystemet. Där är vi ännu inte, det är en fråga som allmänna utskottet kommer att arbeta med, och där sitter Dag Larsson med.

Anförande nr 241

Landstingsrådet **Wigg** (mp): Herr ordförande, landstingsfullmäktige och åhörare! Det är ju ett paradigmskifte på gång och ett nytänkande. Nytänkande behöver inte alltid vara fel men jag undrar om man verkligen har tänkt igenom allt det som det nya kundvalssystemet kommer att innebära.

Jag läser om att personalens avknoppningar ska uppmuntras, och Filippa skriver att ett mångfaldskansli kan inrättas. Vi kan ta det ämne som diskuterades i den förra interpellationsdebatten som exempel. Har ni erbjudit personalen vid Astrid Lindgrens barnsjukhus att knoppa av? Nej, i det fallet väljer ni ett annat förfarande, det vill säga LOU. Men om jag vänder på bladet ser jag att du skriver ett långt stycke på sidan 2 om att du oroar dig över kvaliteten och kontinuiteten vid upphandling enligt LOU.

LOU främjar inte kontinuitet, kvalitet och uppföljning. Patienterna oroas för de byter vårdgivare och så vidare. Hur får ni ihop det här? Hur blir vården bättre långt ute i länet, i Södertälje till exempel, i Nynäshamn, Sigtuna och Upplands Bro med det här systemet där det inte är attraktivt att starta verksamheter? Det kommer inte att finnas läkare och företag som trycker på för att bjuda ut vården och starta konkurrerande verksamheter. Hur går det då för de patienter, de kunder, som inte har råd att åka och söka upp den goda vården som finns i konkurrenssystemet någon annanstans?

Detta system bygger helt enkelt på att vi har starka kunder. Kunderna ska vara starka, välinformerade, ha god ekonomi för att kunna resa tvärs över länet och söka upp en bra vårdgivare. Det kanske är dags, även om det inte är populärt i moderata sammanhang, med konsumentrådgivning. Det kanske är dags att bygga upp en konsumentrådgivning för patienterna i Stockholms läns landsting så att man vet vart man ska vända sig för att få bra vård.

Anförande nr 242

Anders Lönnberg (s): Ordförande, landstingsledamöter! Först vill jag göra en liten deklaration. Jag har inga som helst problem med kundvalssystem. Vi införde till och med flera stycken under förra mandatperioden till exempel för barnsbörd, bröstcancer, inom neurokirurgi, för spinalvård och så vidare. Men ekonomiska styrmedel är väldigt starka inom sjukvården. Därför måste man hantera dem med både

kunskap och kompetens och ibland också med en viss försiktighet. Jag har några frågor om detta som jag ska ta upp till diskussion med Filipa.

För det första hittar jag en paradox i svaret. Det står: "Ersättningssystemen skall utvecklas och konkurrensneutralitet ska vara en ledstjärna." Det tycker jag är helt korrekt. Men i meningen efter står det: "Personalens avknoppningar skall uppmuntras --." Kommer det att genomföras en ekonomisk uppmuntran så är konkurrensneutraliteten plötsligt borta ur bilden. Jag hoppas att det inte innebär något sådant. Om det är så, så lever man inte upp till kravet på konkurrensneutralitet.

Vad som ändå är större är att sjukvården är en speciell sektor. Vid varje given tidpunkt är behoven alltid större än utbudet av sjukvård och därför blir sjukvården med nödvändighet utbudsstyrd. Den styrs inte av efterfrågan. Man kan inte behandla den som en marknad vilken som helst. Därför måste man ha synpunkter på hur en process med kundvalssystem ska byggas upp så att de prioriteringar som landstinget gör genomförs i verkligheten. Om detta har jag inte sett några tankar i svaret.

Vidare kräver ett kundvalssystem ett visst överskott på utbudssidan annars kan man faktiskt inte välja. Eftersom det alltid är en brist där behoven är större än utbudet blir det väldigt svårt att få till stånd ett kundvalssystem som är rättvist – säkert inte omöjligt men vansinnigt svårt, åtminstone om det ska vara ett meningsfullt kundvalssystem.

Då uppstår den omvända frågan: hur ska man undvika det som på ekonomspråk heter *adverse selection*, alltså att man gör ett begränsat urval men i det här fallet är det vårdgivarna som väljer patienter snarare än tvärtom. Hur skyddar man patienternas rättigheter från orättvisa vårdgivare? Denna fråga är inte behandlad i svaret.

Det finns heller inga synpunkter eller krav på vad producenterna ska göra, och det är den frågan som är meningsfull för oss att diskutera. Ska det finnas geografiska krav, ska det finnas medicinska prioriteringar, ska vi ställa krav på att det finnas specialiteter inom primärvården? Har egentligen landstinget under alliansens ledning några som helst ambitioner med utbudet? Politik handlar om att vilja – finns den?

Anförande nr 243

Landstingsrådet Sevefjord (v): I svaret från Filipa Reinfeldt står det: "--- alla medborgare skall ha en reell möjlighet att aktivt välja läkare och vårdenhet". Jag utgår ifrån att detta är ett löfte från dig, Filipa Reinfeldt, så därför frågar jag: hur ska du kunna garantera att psykiskt funktionshindrade, människor med dubbeldiagnoser, kroniskt sjuka barn, människor med fysiska handikapp, människor med svåra språkproblem ska ha den reella möjligheten att aktivt välja läkare och vårdenhet? Det är en oerhört viktig fråga.

Du skriver vidare: "Möjligheter skall finnas för medborgarna att jämföra olika mottagningars tillgänglighet och kvalitet." Jag utgår ifrån att detta ska gälla alla, oavsett språk, funktionshinder och sjukdomar. Det vore intressant att höra hur du kommer att se till att alla får den möjligheten.

Jag utgår vidare ifrån att detta kommer att gälla from den 1 januari 2008 då kundvals-systemet träder i kraft. I synnerhet måste de multisjuka, de kroniskt sjuka, människor som är hemlösa, människor som har psykiska problem och missbruksproblem få tillgång till den här möjligheten eftersom det är dessa grupper som har störst behov. Eller är det så att det kundvalssystem som ni nu tvingar igenom väldigt snabbt kommer att underlätta för oss, oss som är ganska eller väldigt friska, som är verbala och som vet hur vi ska ta för oss? Är det vi som genom kundvalssystemet kommer att styra sjukvårdens utveckling och var i länet de olika mottagningarna kommer att finnas.

Anförande nr 244

Landstingsrådet R e i n f e l d t (m): Herr ordförande! Jag ska ta vid där jag tvingades sluta nyss. Vi talade om ökad vårdtyngd och att behoven i regionen är olika. Så är det. Det viktiga är väl framför allt att se till att vi har ett utbud som innebär att vi kan möta vårdbehovet hos enskilda individer kanske snarare än i olika områden. Självklart är det så att olika individer har olika stort eller litet vårdbehov och även har olika stor vårdtyngd.

Detta regleras delvis i hälso- och sjukvårdslagen. Naturligtvis kan vi också stimulera till ökat ansvarstagande genom olika konstruktioner i ersättningsmodellerna på samma sätt som ni under den tidigare mandatperioden införde prestationsersättning. Det ledde till att vi kunde se att produktiviteten ökade och att vi fick fler och kortare besök på mottagningarna. När man utformar ersättningsmodeller i primärvården så kan man naturligtvis också se till att täcka in olika vårdtyngd.

Det kan vi göra genom att ha ersättningssystem som är utformade antingen så att man kompenserar för ålder eller för vårdtyngd i form av trappsteg eller liknande. Det här är frågor som landstingets allmänna utskott kommer att jobba med framöver.

Anders Lönnberg ställde en hel rad frågor, så jag hann inte få med alla. Flera av de frågorna som du ställde är också sådana frågor där jag inte har svaren i dag utan är sådant som allmänna utskottet kommer att arbeta med. Det är klart att vi och Christer, som leder allmänna utskottet, gärna ser att oppositionen är med och väcker de frågor som ni har. Det är ju också ett sätt att kunna jobba fram bra svar på frågorna.

Så till det som Birgitta Sevefjord tog upp. Det finns massor av jämförelser att göra med de kommunala verksamheterna. Nu har jag fått väldigt klart för mig, inte minst från Birgitta själv, att man inte får jämföra med kundvalsmodeller i primärkommunerna när vi pratar om landstingets kundval, men det är ju så att flera av de saker som Birgitta här tar upp sköts och fungerar alldeles utmärkt ute i de kommunala verksamheterna, som också handlar om omsorg – omsorg om våra äldre, till exempel.

Anförande nr 245

Landstingsrådet L a r s s o n (s): Man får ta fasta på det lilla! Jag kan notera att i Filippas svar sker det vissa glidningar. I det skriftliga svaret betonas bara att åldersfaktorn ska finnas kvar och andra faktorer ska nedtonas. I hennes muntliga svar glider hon lite, och det tar jag som en uppmuntran. Hon inser väl att verkligheten kanske är något mer komplicerad än vad hennes svarsskrivare har insett.

Det finns ändå vissa problem som fortfarande kvarstår, och som jag med glädje ska fortsätta att diskutera i allmänna utskottet och på andra håll och kanter. Självklart är det som så, att om vi kan hitta samstämmighet i hur sjukvårdssystemet ska finansieras och ersättas så är det alltid bra, men vi är skeptiska, och vi är djupt oroad. Det finns grund för det, bland annat därför att vi kan se att sjukvårdskonsumtionen inte alltid är samma sak som vårdbehovet, och vi kan ju se att många som har ett stort vårdbehov inte efterfrågar den sjukvård som de egentligen borde efterfråga. Det är ett stort problem i det nuvarande systemet, och jag är rädd för att ett pengsystem eller kundvalssystem, kombinerat med fri etableringsrätt, kan förstärka de problemen. Då har vi hamnat ur askan i elden, och då kommer vi inte att vara med på vagnen.

Visst ska vi resonera, och visst ska vi fundera kring lämpliga sätt att förstärka medborgarnas valfrihet och möjlighet att välja – men om det leder till ökade orättvisor i den vård som erbjuds medborgarna, då är det politisk strid!

Anförande nr 246

P i a L i d w a l l (kd): Ordförande, ledamöter! Jag känner att jag också vill vara med i den här debatten lite grann.

Det har alltid förvånad mig på vilket sätt vi ser på välfärden i vårt land, att vi som medborgare liksom ska gå med häven och vara tacksamma för att vi får någon sorts vård eller tjänster ut av det som vi faktiskt alla har varit med och bidragit till genom våra skatter.

Därför har jag lämnat ett antal andra förslag, som vi kommer fram med nu under året, som handlar om att vi måste ändra på attityden. Det handlar inte om något *von oben*-perspektiv, utan tjänster som ges av det allmänna är just tjänster som man ska ge till människor som har olika behov.

Det känns därför ganska bra att kunna ställa sig bakom det beslut som fullmäktige tog för ett tag sedan om att öka människors makt över vården och om att kunna välja mer utifrån de behov man har.

Därmed inte sagt att vi släpper allting fritt. Det vore mig och mitt parti främmande att ha perspektivet att det ska vara en medelålders, hyfsat frisk kvinna som gör valet. Det är inte den modellen vi ska utgå ifrån, utan självklart måste jag som förtroendevald se till att också de människor som kanske inte alltid är som jag – de som Birgitta Sevefjord och Anders Lönnberg har nämnt: äldre personer, multisjuka, dubbeldiagnoser, småbarn, analfabeter och en mängd andra – ska ha precis likadana möjligheter att göra ett bra val och känna makt över sin vård. Det är det vi diskuterar. Vi kommer aldrig att ställa oss bakom en modell som inte tillförsäkrar alla den möjligheten, så att det blir ett transparent förslag.

Därför är jag väldigt glad över de frågor som Anders Lönnberg och Birgitta Sevefjord har ställt. Vi ska ha med dem i diskussionen. Förslaget är inte färdigt ännu, men alla sådana frågor som problematiserar gör att det kommer att bli ett bra beslut till slut. Jag är glad att ni har tagit upp det i debatten, och vi ska ta det med oss.

Mer makt åt människor, men vi ska ha koll på vad vi erbjuder. De stora skillnader i livslängd som vi hör talas om, fyra år ibland och sex år ibland, är inte acceptabla utan det måste vi jobba mycket mera med. Därför behöver resurserna ges till de ställen där behoven är störst.

Anförande nr 247

A n d e r s L ö n n b e r g (s): Ordförande, ledamöter! Jag känner mig något lugnare av Pias inlägg. Det finns en tendens i dag, att kd har uppgiften att lugna ner oss andra – det kanske ligger i er roll?

Men jag tycker att ni gör det i en lite konstig ordning, av två skäl.

Man ska inte först bestämma var man ska hamna, utan förutom viljan måste man basera det på ganska mycket kunskap. Historien är full av exempel på att ingenting kräver så mycket reglering som försök till en fri marknad, som ni vill göra.

Det andra skälet kan vi se på områden som är utbudsstyrda men i ännu mindre grad än hälso- och sjukvården – ta elmarknaden, tänk vilken känsla av makt vi känner varje dag och upplever hur väl elbolagen lyssnar på oss och vilken valfrihet vi har att slå av ljuset!

Anförande nr 248

Landstingsrådet S e v e f j o r d (v): Grundläggande för mig i mitt politiska arbete är att min valfrihet inte får inkräkta på en annan människas valfrihet, och jag tror att om vi förvandlar medborgarna och patienterna till kunder och låter ekonomin styra var vården ska vara och vilken vård vi ska ha så är risken stor att andra människors valfrihet kommer att begränsas. Det var därför jag lyfte fram de olika grupperna i mitt första inlägg, som Pia refererade till.

För om vi hamnar i en situation att i ett område är det väldigt många människor som pendlar in till Stockholm och väljer att ha sin vårdcentral inne i stan, vad händer då med de ensamma, fattiga, utsatta, som kanske inte har något jobb utan finns kvar i området hela tiden men inte längre kan utgöra underlag för vårdcentralen? Vad gör man i det läget?

Anförande nr 249

Landstingsrådet L u n d q u i s t (m): Ordförande, fullmäktige! När vi lyssnar på Sevefjord här så är det eländesindex 100 som gäller. Ständigt denna misstro att vissa grupper i samhället inte har kompetens att välja, utan det ska vi politiker göra. Jag tror inte på det längre.

Jag tror inte på det du säger längre. Vi har sett det på så många ställen. Ni har styrt och ställt i fyra år och kört runt folk till olika mottagningar. Flera mottagningar i ytterområdena har ni misslyckats med att bemanna. Ett tag var du själv beredd att göra en upphandling i Kallhäll. Du gjorde inte detta; därför fattar vi beslutet nu. Det ska bli väldigt spännande att se vad vi får i stället där ute.

Anders Lönnberg, nu har dina talarminuter gått. För en gångs skull kom jag efter dig. Förra gången stod du där och raljerade över att vi inte bemötte dig när våra repliker var slut.

Ja, ett visst överskott kanske är bra. Man får snabb tillgänglighet i den första bedömningen. Var det kanske därför ni byggde upp närakuterna, för att ni visste att på några ställen var det en dålig tillgänglighet? Ni byggde upp ett överutbud för att få en snabb bedömning av patienter som var oroliga och som kände sig dåliga. Där tycker jag att det är bra att det finns ett överutbud, så att man snabbt får en bedömning. Det är ju där prioriteringen sker, vilka som sedan ska gå vidare i sjukvårdssystemet.

Var vill du ha köerna – före den första bedömningen eller före den andra behandlingen? Någonstans skapar du köer i systemet. Jag tror att det är bra att man får den här valfriheten. Är det kö någonstans kan man gå till en annan husläkare. Med en större rörlig ersättning och en mindre kapitering blir det ju intressant för varje läkare att ta emot patienter.

Det får inte vara så att vi skapar köer i den första linjens sjukvård, och det har ni gjort. Ni försökte rätta till det med era närakuter. Vi vill göra det hos husläkare, med kundernas, patienternas fria val av husläkare.

Anförande nr 250

Lena - Maj Anding (mp): Ordförande, landstingsledamöter och andra! Ja, det finns många olika sätt att försöka råda bot på de problem som uppstår inom hälso- och sjukvården.

Det finns en text som jag funderar över lite grann. I första stycket står att det ska finnas en starkare koppling mellan patientens val av vårdgivare och vårdgivarens ekonomiska ersättning. Vi tycker också att det ska finnas en sådan lite starkare koppling. Men det är ju så att det alltid finns efterfrågan och behov. En del efterfrågan är, kan man säga, behov som vi inte har lyssnat till så mycket, behov som hälso- och sjukvården faktiskt behöver tillfredsställa. Sedan tror jag att det också finns efterfrågan som inte nödvändigtvis behöver tillgodoses inom hälso- och sjukvården. Någonstans måste kundvalssystemet också beakta det, så att man inte styr fel.

Texten fortsätter: "I det nya systemet skall vårdgivare godkännas genom ett auktorisationsförfarande." Om det är fler som lever upp till kraven inom samma område, måste väl ändå LOU gälla? Måste ni inte ändå gå ut i en upphandling då?

Det är en ny hållning, att Moderaterna säger att konkurrens ska ske genom kvalitet och inte genom upphandlingar där priset avgör.

Förra mandatperioden försökte vi höja kvalitetskraven i upphandlingarna. Vi hade ganska skarpa skall-krav som gav en rätt bra balans, 40/60, och det fick utslag i kvaliteten men där också priset avgjorde i slutändan. Tar ni helt avstånd ifrån det nu? Eller hur gör ni när flera lever upp till kraven i auktorisationsförfarandet? Kommer ni inte att upphandla då, och kommer ni inte att låta priset vara avgörande när man har tagit hänsyn till kvaliteten?

Anförande nr 251

Landstingsrådet **W e n n e r h o l m** (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag tycker den här interpellationsdebatten har varit bra och intressant så här långt. Jag kan dra paralleller från förra perioden, när Inger Ros i kvalitetsutskottet drev ett arbete om kvalitetsutveckling, som vi efter manglande mellan majoritet och opposition blev överens om att implementera och jobba efter. Även om jag kan skönja att det finns motsättningar i vissa frågeställningar kring hur vi ska utveckla möjligheten för våra medborgare att få vård, finns det ändå beröringspunkter vi kan hitta. Det ska bli intressant att se vad vi kan göra av detta när vi fortsätter arbetet i allmänna utskottet.

Dag har i interpellationen rest ett antal viktiga frågeställningar, Lena-Maj fyller på med andra. Jag kan svara dig direkt, Lena-Maj, att jag ser det här som en pågående utveckling. Om vi har möjlighet att använda de underlag och de krav som vi har haft i upphandlingsförfarandet, är det väl de som också kommer att ligga till grund för en akkreditering – det är det som man jämförs emot.

Du har rätt i att i kundvalet är priset satt redan från början i normalfallet och får då mindre avgörande betydelse, utan det är fler aktörer som kan vara med och erbjuda tjänsten till våra medborgare, givetvis med det hälso- och sjukvårdsinnehåll som vi gemensamt blir eniga om.

Det är riktigt att vi går igenom en process där vi ser hur vi på ett bättre sätt kan leverera sjukvård till de medborgare som inte är så lyckligt lottade som många av oss är, som inte har ohälsa. Om vi kan finna varandra i den utvecklingsprocessen genom bra diskussioner i allmänna utskottet och när vi ska lägga fast det vi kommit fram till i landstingsstyrelsen, här i fullmäktige och i hälso- och sjukvårdsnämnden, så vore det bra.

Naturligtvis inser jag att det finns skiljelinjer i diskussionerna, men vi kommer att vara öppna för att möta er från oppositionen i en diskussion och lyssna på era frågor. Det är viktigt att kunna lyssna och ta ställning till om ni har rätt eller om ni har fel i era påståenden, när vi ska utveckla morgondagens kundvalsmodell, det vill säga utvecklingen av det som kommer efter ett regelrätt upphandlingsförfarande.

§ 32 Interpellation 2007:4 av Inger Ros (s) om antalet läkare i primärvården

Anförande nr 252

I n g e r R o s (s): Ordförande, fullmäktige och Filippa! Tack för svaret. Det är ett intressant svar, tycker jag – men det ger ju inte svar på mina frågor. ”Har ni inget annat mål än att patientvalsmodellen ska lösa allt?” är inte en fråga som jag har ställt, utan jag har ställt en helt annan fråga om ambitionerna för hur många läkare det ska finnas ute i primärvården. Oavsett vilken styrmodell man väljer – och ni har valt att jobba med patientvalsmodellen – så måste man väl ändå formulera ett antal mål? Såvitt jag förstår måste också alla styrmodeller, som ni har varit inne på i tidigare debatter, innehålla ett antal skall-krav. Ett av de skall-kraven måste vara hur många patienter läkarna ska ha.

Ni har skrivit i er budget att man ska ha en reell möjlighet att välja en egen doktor eller vårdteam. Men ni vet inte hur många! Du svarar inte på hur många patienter det ska vara per läkare.

Ett skall-krav innebär för mig att man måste ha någon form av minimikrav, men också någon form av begränsningar.

Under förra mandatperioden stod jag ett antal gånger i den här talarstolen och fick svara på frågor, inte minst från Folkpartiet, om den nationella handlingsplanen och om en läkare per 1 500. Jag var inte riktigt säker på var nivån skulle vara, men det var tydligen oerhört viktigt att följa den nationella handlingsplanen. Vi har en överenskommelse med SKL, som gäller under 2007. Min följdfråga blir därför: Kommer ni att fullfölja och utveckla den?

Och kommer ni att ha några skall-krav när det gäller hur många patienter varje läkare ska ha? Jag tycker det är viktigt, därför att oavsett om man ska ha auktorisation, upphandla eller ha egen regi, måste man ju bygga det på ett antal skall-krav.

Du säger i ditt svar att under 2007 kommer vårdcentraler som inte fungerar att upphandlas och att vårdcentralerna ska skapa ett bra arbetsklimat, så att personalen stannar kvar. Jag har ingen annan uppfattning än du om det. Självklart ska man ha ett bra arbetsklimat. Men om man nu ska upphandla eller auktorisera, så tycker jag att man måste ha några ambitioner. Jag saknar de ambitionerna i ditt svar, Filippa. Du har bara svarat att ni kommer att planera utifrån befolkningens behov.

Anförande nr 253

Landstingsrådet R e i n f e l d t (m): Lite grann är det ju så, Inger Ros, att de här frågorna krockar i den tidigare debatten. Du pratar om skall-krav som ska finnas med i auktorisationen. Det är klart att det kommer att finnas med ett stort antal skall-krav, som vårdgivarna måste leva upp till för att över huvud taget bli auktoriserade. Som jag i den tidigare diskussionen sade är det man konkurrerar med kanske mera servicegraden.

Men detta arbete är ju bara påbörjat, och det är inte färdigt än hur det ska se ut.

Vi planerar inte hälso- och sjukvården genom att placera ut ett visst antal läkare i regionen, utan vi antar – precis som jag är övertygad om att du också gör – att det faktiskt behövs fler allmänläkare i primärvården. Vi vill, precis som säkert alla andra i den här salen, att tillgängligheten i primärvården ska öka. Det kan ju inte vara någon nyhet för någon att bland de problem som stockholmarna upplever allra starkast är just den bristande tillgängligheten i den nära sjukvården.

I budgeten för 2007 har vi dels skjutit till nära 150 miljoner kronor just till närsjukvården, dels också beslutat om ett patientvalssystem, som du själv var inne på, just för att göra det möjligt att lista sig hos den man vill. Men det är inte så att det här enbart handlar om antalet allmänläkare. Som vi också var inne på i tidigare debatter i dag har vi öppnat upp för att man framöver ska kunna lista sig hos en geriatiker eller hos en barnläkare. Parallellt med detta inför vi fri etablering.

Det är svårt att ange ett antal patienter per doktor. Som jag nämnde i någon annan debatt i dag, Inger, är det ju så att den ersättningsmodell med mer av prestationsersättning som sattes under din tid som ordförande i hälso- och sjukvårdsutskottet ledde till en ökad produktivitet. Det är ju någonting väldigt positivt, att vi får ut ännu

mer vård för våra gemensamma skattepengar. Vi vet att vi måste hushålla med pengarna för att de ska räcka också framöver, och det visade sig tydligt att detta ledde till mer sjukvård för skattepengarna.

Som du refererade till har vi sagt att de vårdcentraler som under 2007 inte fungerar ska vi upphandla. Vår ambition är att vi initialt, i och med att vi fyller upp vakanser och brister, ska öka antalet allmänläkare i primärvården.

Det finns en gammal tumregel om ungefär 1 500 listade per läkare i primärvården, men där har vi inte satt ned foten. Mycket måste handla om att vi får en väl fungerande tillgänglighet, så att medborgarna känner att man kommer fram till den nära sjukvården. Och sedan beror mycket på vilken produktivitet de nya ersättningsmodellerna kommer att stimulera fram.

Anförande nr 254

O l o v L i n d q u i s t (fp): Fru ordförande, kära ledamöter! Det är intressant att notera att Inger Ros av alla i den här salen i interpellationer ställer frågor om antalet läkare i primärvården. Det måste, mig veterligt, vara ett lite nyvaknat intresse från fru Ros för husläkare, husläkarsystem och antalet läkare. Det är till och med lite lustigt, för när Inger var sjukvårdslandstingsråd och hade ansvar för primärvården var Inger inte särskilt intresserad – och inte heller den övriga majoriteten – av att införa fler husläkare. Det stod liksom inte på agendan. Vad som stod på agendan var att införa fler närakuter. Mer närakuter, ingenting annat. Antalet husläkare var det inte så mycket bevänt med.

Förra gången jag stod i talarstolen viftade jag med den här lilla skriften: Årsrapport om medicinskt programarbete om primärvård. Statistiken visar syn för sagen. På sidan 11 kan man läsa om hur antalet husläkare blev "fler" – man kan lätt le när man säger det, för det ökade mellan 2004 och 2005 från 954 till 962. Åtta stycken husläkare, det var vad den gamla majoriteten presterade mellan 2004 och 2005. Så var det med den saken! Och det var likadant de andra åren, ungefär 40 husläkare blev det totalt sett.

Men nu ställer Inger Ros en massa frågor till Filippa Reinfeldt som ansvarigt landstingsråd om primärvårdsutbyggnad och antalet husläkare! Jag tycker det är helt fascinerande.

Vi har avsatt 100 miljoner kronor i primärvårdsutbyggnad, och jag kan nästan slå vad om att vi slår era åtta husläkare. Exakt hur många vi kommer att klara av vet jag inte, det kan inte jag svara på. Den nationella handlingsplanen säger, som Filippa var inne på, 1 500 patienter per husläkare. Om vi når det mål som lagen säger år 2008 är lite svårt att veta, men jag tror bestämt att vi kommer att klara av att slå antalet åtta.

Socialdemokraterna gjorde inte särskilt mycket för att nå detta mål. Vi är på väg mot ett betydligt bättre resultat i det avseendet.

Anförande nr 255

I n g e r R o s (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker Filippas svar var intressant – jag återkommer till det om en liten stund – men Olovs utfall kändes helt irrelevant, att påstå att det skulle vara ett nyvaknat intresse. Det tillkom fler allmänläkare under förra mandatperioden. Vi kan diskutera antalet, javisst. Men det var ju inte det den här diskussionen handlade om.

Jag vill säga att om ni lyckas få fler allmänläkare så handlar det också om att vi satsade ganska mycket resurser på att få fler i utbildning, som nu snart kommer att vara färdiga.

Nej, det där var att slå in öppna dörrar. Det handlar inte om vem som slår de andras antal. Alla partier är nog ganska överens om att närsjukvården måste utvecklas.

Här handlar det om ifall ni i den nya majoriteten hade några mål, hur ni tänker utveckla antalet läkare och vårdteam – ett av de mål som ni har gått till val på. Filippa svarade att hon inte är riktigt färdig med hur antalet ska se ut.

Men en annan fråga blev riktigt intressant när Olov gav sig in: Är ni överens om det här? Nationella handlingsplanen och det fiktiva talet har ju varit den stora käpphästen som Folkpartiet har drivit, där vi från andra partier har sagt att man måste titta på andra lösningar.

Den fråga jag ställde vidhåller jag: Ska det finnas några skall-krav på hur många patienter varje läkare ska ha? Det är ju en förutsättning för att öka tillgängligheten. Man kan inte säga, som Lars Joakim gjorde i något inlägg, att om det är fullt hos en husläkare får man gå till nästa. Då har man inte levt upp till kravet att alla har rätt till en egen doktor.

Olov, du får nog fundera lite till. Fundera över vad som gjordes förra mandatperioden.

Filippa, jag tycker ändå du har uttryckt att det här ska in som ett skall-krav. Jag får väl följa diskussionen och hoppas att det inte bara är i allmänna utskottet som den här frågan kommer att diskuteras utan också i hälso- och sjukvårdsnämnden.

Anförande nr 256

Landstingsrådet N y m a n (kd): Fru ordförande! Jag tänkte säga några ord om utbildningen, som ju är själva förutsättningen för att det ska bli någon enda patient per doktor. Det här är ett allmänt känt problem.

Av alla frågor vi tänker prioritera i FoUU-utskottet – där det ena U:et står för utbildning; det är därför jag står här nu, det känns motiverat av det skälet – kommer vi på nästa möte med utskottet att få en redovisning av hur ST-läget ser ut, helst i förhållande till behovsbilden för de närmaste åren. Då får man ett hum om hur det ser ut.

Några behovsområden när det gäller specialistutbildning är särskilt framträdande. Det ena är det som är aktuellt för den här interpellationen, nämligen allmänmedicin, men vi har också särskilt tydliga behov inom patologi och radiologi. Inte minst viktigt för att

primärvården ska fungera effektivt är ju att resten också fungerar, i diagnosställandet och besluten om behandling.

Nationella handlingsplaner i all ära, men ni vet att att-satser aldrig har räddat en enda patient. Det handlar om vad som görs sedan vi har fattat besluten och protokollen har justerats, det vill säga de ambitioner som finns uttryckta på olika sätt. Nationella handlingsplanen var dessutom begränsad till primärvård eller allmänmedicin, äldresjukvård och psykiatri och tog inte med hela sammanhanget, vilket jag menar var en jättestor brist.

Lösningen ligger inte i vad vi bestämmer i den för tillfället eller för de närmaste årtiondena sittande majoriteten om hur många patienter det ska vara per läkare, för det beror alldeles på hur behoven ser ut. Det kan vara ett område liknande – för att ta ett teoretiskt exempel – sydöstra hörnet av länet, där kommunerna har en förhållandevis låg medelålder och få äldre i förhållande till exempelvis Södra Stockholm, som bara för några år sedan hade tre gånger så många 75-åringar. Anpassar vi inte läkarinsatsen och vårdens utbud till hur vi bedömer att vårdbehoven ser ut, så spelar statistiken ingen som helst roll.

Inger frågade: Är ni överens i majoriteten? Ja, vi ser till att vi blir överens innan vi går ut med någonting. Jag tror att det var kännetecknande för den majoritet du ledde också, att man arbetar på det sättet. Just när det gäller frågor som har med primärvård och allmänmedicin att göra råder det egentligen en väldigt stor politisk överensstämmelse rakt över alla gränser. Ambitionen och inriktningen är tydlig här. Sedan är det en variant på temat när vi säger att man ska kunna lista sig hos en personlig geriatriker eller en personlig barndoktor om det är så att man föredrar det. Därutöver finns det ett läkarutbud som tillgodoser många behov.

Anförande nr 257

O l o v L i n d q u i s t (fp): Fru ordförande! Mitt förra inlägg ska naturligtvis inte tolkas som att Inger Ros inte får ställa frågor om husläkarsystem, primärvård och så. Jag tycker bara det är fascinerande att det är just Inger som ställer de frågorna, när fakta mot den plan som gällde var att Inger under sin sjukvårdslandstingsrådsperiod bara klarade att nå upp till ungefär 40 husläkare. Det är inte särskilt mycket att hurra för!

Det är också rätt att vi inte har fastslagit något primärt mål i det avseendet, utan det får vi återkomma till. Men lagen gäller ju i grunden, och den överenskommelse som finns i enlighet med den är i genomsnitt 1 500 patienter per husläkare senast år 2008. Det kommer vi nog dessvärre inte att nå, eftersom ni under er period minst sagt segade lite grann på det. Det kommer att bli svårt, men jag tror ändå att vi slår det ni har uppnått.

Anförande nr 258

Landstingsrådet R e i n f e l d t (m): Jag vill bara komplettera, så att det inte blir något missförstånd kring vad jag sade.

I ett auktorisationsförfarande måste det naturligtvis finnas med en mängd skall-krav, som vårdgivarna måste uppfylla för att bli auktoriserade – det är liksom grunden. Men jag tror inte att vi ska ställa krav på hur många patienter en läkare max får ha listade hos sig, utan det är en kvalitetsfråga som jag tycker att patienterna själva måste få avgöra. Det kan finnas en läkare som har 1 000 patienter på sin lista därför att han eller hon kanske vill ha mindre arbetstid, eller han eller hon kanske vill ha fler äldre på sin lista. En annan kanske väljer att ha öppet flera kvällar i veckan och även under helgerna, och har då fler personer på sin lista.

I kundvalsdiskussionen tidigare var vi inne på att patienternas behov ser väldigt olika ut. Har man många patienter som har ett litet vårdbehov, kan man naturligtvis välja att ha fler listade hos sig. De genererar mindre intäkt än om man har många äldre.

På så sätt vill jag bara förtydliga, att ett skall-krav på hur många man maximalt eller minimum kan ha på sin lista är inte tanken att det ska finnas i auktorisationsförfarandet, utan det är snarare en tillgänglighetsfråga, där patienterna själva måste få avgöra – naturligtvis med tydlig och jämförbar information från beställarna för hälso- och sjukvård, så att medborgarna vet vad de har att välja mellan.

Anförande nr 259

I n g e r R o s (s): Ordförande, fullmäktige! Först till Olov. Jag hade också varit glad om vi hade nått fler allmänläkare i primärvården, det ska jag gärna tillstå. Men jag blir lite förundrad när du tycker att det är konstigt att jag ställer frågan.

Jag är ändå glad åt att vi lyckades styra läkare dit där behoven var störst. Det är liksom det som är intressant. Hur kan vi formulera en vårdpolitik så att vi faktiskt kan styra dit där behoven är störst?

Jag blev också glad att du gick upp, Stig. Nu var du igen lite av den där balanserande fadersgestalten mellan er och påpekade att det är behoven som ska styra. Jag tycker också att det är viktigt.

Jag läste en intressant undersökning av Jan Sundkvist, som är allmänläkare, som säger att i vissa områden kanske man inte kan ha mer än 800 patienter, medan man i andra kan ha upp till 2 500. Målsättningen är inte ett fiktivt tal, det har jag aldrig krävt, utan jag ville veta om det finns några mål och ambitioner. Jag tycker ändå att den här debatten visar att vi kan föra en konstruktiv diskussion för att utveckla närsjukvården.

§ 33 Interpellation 2007:5 av Inger Ros (s) om den senaste telefon-tillgänglighetsmätningen

Anförande nr 260

I n g e r R o s (s): Ordförande, fullmäktige! Filippa, tack för svaret.

För att börja i den positiva ändan, är jag väldigt glad åt att du har svarat att ni ska ha öppna redovisningar. Det är någonting som också vi tycker är viktigt, att man kan ha kvalitetsredovisningar på hur tillgängligheten ser ut.

Jag är också glad att mätningarna ska fortsätta.

Men sedan är det några saker som jag känner mig lite fundersam över. Vilka frågor man än ställer nu, får man svaret att patientvalsmodellen ska lösa allt.

Du pratar också mycket om mätmetoden, men den frågan har jag inte ställt – det kan alltid utvecklas – utan mera hur man ska ta vara på mätningarna. Självklart ska det ske i sedvanliga avtalsuppföljningar, där delar jag helt din uppfattning. Men har du några ambitioner när det gäller telefontillgängligheten, krav på ytterligare ökad tillgänglighet eller att utveckla de mål som tidigare är satta, eller ska de fortsätta att gälla?

Om jag har förstått ert budskap rätt är det en rad verksamheter som inte ska ha patientvals-system: allmänpsykiatri, BUP, habilitering och beroendevård, som också ingår i telefontillgänghetsmätningen. Jag tycker inte att du har svarat på hur man ska hantera detta.

Sedan har jag en fråga som inte fanns med i interpellationen men som jag ändå vill ställa. Jag har läst resultatet av den senaste mätningen på nätet. Frågan är: När får vi den presenterad i hälso- och sjukvårdsnämnden?

Anförande nr 261

Landstingsrådet R e i n f e l d t (m): Tack, Inger, också för den här interpellationen.

När det gäller telefontillgänghetsmätning är min utgångspunkt att information om hur tillgängligheten ser ut är otroligt viktig för patienternas val av vårdgivare. I mitt svar till dig skriver jag just att uppföljningen ska fokusera på att ta fram och öppet publicera information som underlättar patienternas val. Det är också en form av service, som vi har varit inne på i tidigare interpellationsdebatter.

Man ska komma ihåg att det har framförts en hel del kritik mot den nuvarande mätmetoden från vårdgivarna. Det är naturligtvis inte bra. Därför måste vi ta till oss och lyssna in de här synpunkterna. Vad är det som inte är bra, och vad kan vi göra för att förbättra? Jag tror att om våra mätningar ska ha någon legitimitet så ska de dels ta fram information som det är värdefullt för medborgarna att ha tillgång till, dels vara utformade så att vårdgivarna känner att vi mäter rättvist, det vill säga de ska känna sig *committed* till telefontillgänghetsmätningens metod.

Enligt mitt sätt att se finns det egentligen bara en enda anledning till att vi lägger ned resurser – för det handlar om ganska mycket resurser, inte minst från hälso- och sjukvårdsförvaltningen och i form av arbetstid för vårdgivarna och det företag som genomför mätningarna – och det är om stockholmarna tycker att det här är viktig information att få ta del av. Det tror vi att det är.

Här ligger kopplingen till patientvalsmodellen. Vi tror att det här är viktig information, som stockholmarna vill ta del av just för att kunna jämföra vårdgivarnas servicegrad och kvalitet och veta vad det är man väljer mellan när man väljer sin vårdgivare i det nya patientvalssystemet.

Jag ska be att få återkomma när vi får resultatet av den senaste telefontillgänglighetsmätningen. Det låter ganska självklart för mig, om den är beställd av hälso- och sjukvårdsutskottet, att vi också ska få en redovisning i hälso- och sjukvårdsnämnden framåt.

Anförande nr 262

I n g e r R o s (s): Ordförande, fullmäktige och Filippa! Jag börjar där du slutade. Resultatet av mätningen finns på nätet, där jag har tagit del av det, så det måste ändå kunna gå ganska snabbt att formulera till en redovisning i hälso- och sjukvårdsnämnden, kanske redan till nästa gång.

Vi kan diskutera mål och kvalitet, men jag är ändå glad för att det verkar som om vi är överens om att mätningar är viktigt. Jag delar din uppfattning att det är en viktig information för medborgarna. Det var ju därför som vi var väldigt aktiva med att genomföra telefontillgänglighetsmätningarna. Jag håller också med dig om att mätmetoderna behöver utvecklas för att de ska vara kvalitetssäkrade.

Samtidigt är jag övertygad om att ett hårt tryck på att ställa krav på telefontillgänglighet, precis som andra skallkrav, faktiskt har gjort att telefontillgängligheten har blivit betydligt bättre. Det var därför jag undrade om det du skriver om att följa upp det här i sedvanliga avtalsuppföljningar innebär att ni kommer att ytterligare utveckla målen om krav på telefontillgänglighet, om resultatet av mätningarna gör att man kommer att öka kraven. Ett antal verksamheter ingår ju inte i det som ni kallar patientvalssystemet. Där ingår allmänläkare, geriatriker och barnläkare, men vi har också ett antal andra verksamheter. Då är det viktigt att ta till vara den här mätningen och formulera om skallkraven.

§ 34 Interpellation 2007:6 av Yousef Yebari (v) om muslimers möjlighet att få utöva sin religion på Stockholms läns landstings sjukhus

Anförande nr 263

Y o u s e f Y e b a r i (v): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Innan jag tackar Maria Wallhager vill jag erkänna ett par tre känslor jag har just nu. Det är första gången jag står här i talarstolen, och det är spännande. Samtidigt känns det ansvarsfullt att prata för en grupp som är en del av vårt samhälle, trots att det inte är så många.

Varför har jag satt ihop en sådan interpellation? I vad jag skulle kalla mitt naturliga kontaktnät kommer jag i kontakt med många muslimer, dels inom mitt sociala arbete, dels i föreningslivet som jag är mycket aktiv i.

Jag måste säga att Maria har gett ett bra svar, som bekräftar en del av det som jag har hört från andra jag har kommit i kontakt med. Men tyvärr kommer svaret direkt från arkiven, och praktiken ser annorlunda ut.

Det fungerar inte optimalt, det är min utgångspunkt. Det finns viss färdig information, men avsaknaden av skyltar gör att många muslimer inte uppfattar att möjligheten finns. Imamerna kan inte tillkallas på ett smidigt sätt, som det sägs, för de jobbar ideellt och har ett arbete att ta hand om. De är inte avlönade. De går inte på schema. Det kan

ta upp till fyra fem timmar tills en imam kommer till sjukhuset. Många upplever att man stör varandra när många utövare av olika religioner måste samsas om samma lokal.

Jag tänkte på en sak. När det gäller islam är det ganska lätt att utöva religionen. Det betyder att avskildhet är ej ett måste för muslimer. Religionen kan utövas var som helst, bara det är rent. Jag har pratat med en imam som har jobbat på sjukhusen i 15 år, och jag har sett hur smidig han är, för hans utgångspunkt är att han är nöjd med det lilla han har. Och han är rädd om det lilla han har, han vill inte uttrycka sig mer än så. på samma sätt som Maria har svarat på min interpellation.

Jag skulle önska att imamer skulle gå på schema, precis på samma sätt som sjukhuspräster. Ekonomiskt stöd från landstinget kan vara till hjälp.

Anförande nr 264

Landstingsrådet **W a l l h a g e r** (fp): Fru ordförande! Jag ska börja med att tacka Yousef för interpellationen, som faktiskt har fört mig in i en ny kunskap. Tack vare din interpellation har jag kunnat få reda på mer om vilka möjligheter som finns till religionsutövande på våra egna enheter.

Vid ett av mina besök på Södersjukhuset gick jag runt och tittade på de lokaler som finns angivna och pratade en del med personalen om hur de upplevde problem eller motstånd kring möjligheterna att utöva sin religion, kanske framför allt i samband med dödsfall på akutmottagningen. Själva upplevde de inte att det fanns problem, och den sammanställning som jag har fått ifrån de egna enheterna visar att man åtminstone har en positiv inställning till att försöka bereda plats och utrymme. Men som du säger finns det säkert mycket mer vi kan göra för att ytterligare underlätta för att man både som patient men också som personal ska ha möjlighet att utöva sin religion.

Jag tackar så hemskt mycket för interpellationen, så får vi se om det finns behov av att gå upp igen.

Anförande nr 265

Y o u s e f Y e b a r i (v): Fru ordförande! Ja, jag kommer gärna upp igen. Låt oss släppa loss en debatt om den här målgruppen.

Det låter positivt, dina svar, och att du ser fram emot att jobba med den här målgruppen inte minst inom sjukhusen. Då har jag tre förslag, som jag gärna vill att du ska notera.

Jag har fått höra att det finns vilrum som inte används så mycket. Varför inte ha dem till vilrum och bönerum? De ska också vara tydligt skyltade.

Varför inte ha möjlighet till ett eget rum, där det finns utrymme, så att muslimerna kan göra sina böner i grupp, speciellt på fredagar, som är en speciell dag för dem?

Och varför inte ha imamer som arbetar på schema på samma sätt som sjukhuspräster?

Det är de tre önskemål jag har.

§ 35 Interpellation 2007:7 av Dag Larsson (s) om den nya politiska organisationen för sjukvården

Anförande nr 266

Landstingsrådet **L a r s s o n (s)**: Ordförande, fullmäktige! Jag har varit runt i bänkraderna och diskuterat med politikerna, och jag vet att det nu finns ett enormt tryck bland ledamöterna i församlingen för en lång och upphetsad interpellationsdebatt. Många längtar efter att äntligen få säga sitt hjärtas mening – eller kanske inte.

Jag hade en hel del funderingar kring hur den nya sjukvårdsorganisationen ska se ut. Jag kan notera att jag har fått ett svar. Svaret är ganska fullödigt, tycker jag, även om man kan konstatera att skillnaden mellan våra gamla sjukvårdsberedningar och era sjukvårdsstyrelser och sjukvårdsutskott i praktiken är nästan obefintlig – i synnerhet om man beaktar att sjukvårdsdirektören har delegationsrätt upp till 50 miljoner kronor och att de lokala sjukvårdsstyrelserna inte har något budgetansvar. Jag tycker att man ska minnas det, med tanke på de våldsamt livfulla debatter vi har haft de senaste åren i den här församlingen.

Men jag nöjer mig med att konstatera att skillnaden inte är så stor. Vi var emot den nya organisationen, men vi ska självklart göra vårt bästa för att se till så att den fungerar. Det är ändå medborgarnas och sjukvårdens intressen som måste gå i första rummet.

Anförande nr 267

Landstingsrådet **R e i n f e l d t (m)**: Fru ordförande! Precis, efter det att Dag Larsson ställde den här interpellationen till mig har hälso- och sjukvårdsnämnden på sitt sammanträde också beslutat om styrelsernas, utskottens, hälso- och sjukvårdsnämndens och beredningarnas ansvar.

Jag vill bara komplettera mitt skriftliga svar – och jag ska försöka undvika att hetsa till lång debatt i kväll eftersom det lät som att Dag vill gå hem – med att vi naturligtvis också vill att arbetet i styrelserna och beredningarna ska komma i gång så snabbt som möjligt. Det är säkert i den här organisationen som i så många andra nya organisationer, att det tar lite tid innan arbetsformerna sätter sig.

Självklart kommer vi att kontinuerligt prata om arbetsformerna, och visar det sig att det inte fungerar optimalt utan att vi behöver precisera uppdragen till beredningarna eller styrelserna, eller ändra i delegationsordningen, på något sätt, så kommer vi att återkomma med sådana förslag.

Anförande nr 268

Landstingsrådet **S e v e f j o r d (v)**: Precis som Dag Larssons och många andras börjar min energi sina, men det var ändå några saker jag ville lyfta i den här diskussionen, som vi säkerligen får återkomma till.

Sjukvårdsstyrelserna liknar väldigt mycket de beredningar vi hade under förra mandatperioden, som ni kritiserade så våldsamt. Skillnaden är att nu finns det bara tre sjukvårdsstyrelser, under förra mandatperioden var det nio beredningar. Jag kan inte tolka det på annat sätt än att beslutandemakten och insynen har centraliserats ytterligare. Ni kritiserade ju oss för att centralisera makten, men med de nya sjukvårdsstyrelserna har ni ytterligare fjärmat makten från medborgarna och minskat deras insyn, som jag tolkar det.

Sjukvårdsstyrelserna är ju lika stora som några av de största landstingen i vårt land. Jag tror bara Skåne och Västra Götaland har större landsting än de enskilda sjukvårdsstyrelserna.

Här har också sagts att det är presidierna i styrelserna som har den egentliga makten. Presidierna får fatta beslut om de lokala vårdavtalen, och det blir naturligtvis väldigt många eftersom det är så extremt stora sjukvårdsstyrelser. De ska också ta samverkansavtal med de 26 kommuner som finns i regionen. Till presidierna har man alltså lagt väldigt mycket makt och inflytande. Eftersom presidierna består av tre personer är det alltså totalt nio personer som har makten och inflytandet. Jag är oerhört orolig över den enorma maktkoncentration som det här innebär. Vad ska de övriga ledamöterna i sjukvårdsstyrelserna egentligen göra, när det faktiskt är presidierna som ska fatta besluten, fast de inte har någon budget – det är ju också en svår organisation! Det enda som krävs, säger ni, är att samråd ska göras med sjukvårdsstyrelsens övriga medlemmar innan man fattar beslut.

Jag vill verkligen i dag markera att jag känner en oerhörd oro över att detta leder till en stark maktkoncentration hos några få, som ska sköta sjukvårdsstyrelser som är större än de allra flesta landsting i vårt land, och att väldigt få människor får insyn i hur diskussioner går och hur beslut fattas. Därmed fjärrar vi oss från det demokratiska inflytandet. Detta är en viktig markering från Vänsterpartiets sida i det här läget.

Självklart ska vi lojalt jobba i styrelserna. Jag känner bara en väldigt stor oro över denna utveckling.

Anförande nr 269

Kerstin Pettersson (v): Fru ordförande! Det kanske blir en upprepning av vad Birgitta sade, men jag ser också med stor oro på det här.

Det var väldigt mycket klagomål under de gångna fyra åren att de geografiska beredningarna inte hade någon budget och inte kunde besluta – men det här är ju precis detsamma!

Dessutom har vi nu tre sjukvårdsstyrelser. Jag sitter som ordförande i äldreomsorgsnämnden i Södertälje, och jag ligger på väldigt mycket för att få i gång denna samverkan. Det har nu gått två månader, och vi har inte ens sett en tillstymmelse till hur samverkan ska ske.

Jag tror att samverkan och samarbetet med kommunerna kommer att bli lidande. Jag tycker faktiskt synd om sjukvårdsstyrelserna som ska börja samverka med tio kommuner, som Södra omfattar. Hur ska de hinna med, och hur ska den samverkan

ske? Jag tror inte att den kommer att bli bra, och jag tror att samarbetet kommer att bli svårt lidande. Och vilka är det som drabbas? Jo, det är inte vi politiker utan de enskilda individerna, som kommer att falla mellan de olika stolarna – vilket ingen här inne vill egentligen, tror jag.

Det här har jag sagt tidigare, men jag säger det igen: Jag tycker att det här är en dålig organisation. Nu är den tagen. Jag kommer att fortsätta att försöka jobba för att samverkan ska bli så bra som möjligt. Men, som sagt, man koncentrerar och centraliserar makten – vilket vi blev beskyllda för föregående period. Nu måste jag faktiskt anklaga nuvarande majoritet för det!

Anförande nr 270

Landstingsrådet W i g g (mp): Ordförande, fullmäktige och eventuella radiolyssnare – för på åhörarläktaren är det tomt! Jag kan bara hålla med föregående talare. Vi kommer också att jobba aktivt i de här styrelserna, så får vi väl se vad utfallet blir.

All retorik runt den nya politiska organisationen och de nedlåtande uttalanden som kom från den nya majoriteten angående sjukvårdsberedningarna faller nu på eget grepp, när vi ser det organisatoriska utfallet och vilka mandat de nya sjukvårdsstyrelserna har. De är beredningar. Om de blir pratberedningar eller några andra beredningar återstår att se – vi är som sagt bara i början av mandatperioden – men än har jag själv inte fått någon kallelse eller någon dagordning till mitt första möte i Södra sjukvårdsstyrelsen, som ska ske nästa vecka. Jag hoppas att jag får det snart, så att jag har en chans att sätta mig in i det enorma material som Södra sjukvårdsområdet omfattar.

Jag ska göra mitt bästa, som ensam miljöpartist i det enorma "landsting" som det ju faktiskt är. Men jag är orolig för den samverkan som vi hade byggt upp och den medborgardialog som vi hade – inte i alla beredningar, det befann sig i början av sitt arbete, det var ju en ny organisation det också.

Jag är också oroad över tendensen att byta organisation ungefär som man byter skjorta, eller åtminstone varje gång man byter majoritet, varje mandatperiod. Min vilja och mening är, att om vi ska komma vidare så måste vi ta dessa organisationsförändringar gemensamt, och likaså ersättningsystem, som vi var inne på tidigare. Det går inte att ställa våra stackars medborgare och personalen som jobbar ute i verksamheterna inför nya organisationsförändringar ständigt och jämt! Det är inte hållbart, varken för oss politiker, patienterna eller personalen.

Lite ödmjukhet från den nya majoriteten kanske skulle vara på sin plats: det här är inte beslutande sjukvårdsstyrelser, utan det är tre stycken sjukvårdsberedningar som ni har – med ett *mission impossible!*

Anförande nr 271

Landstingsrådet N y m a n (kd): Den största skillnaden är ju att vi har fyra års erfarenhet av några beredningar, som alltså har gått i graven, men knappast någon erfarenhet alls av det som komma skall. Ändå är recensionerna färdiga i förväg.

Jag noterar med tacksamhet, tillfredsställelse och tillförsikt det engagemang som man ger uttryck för. Man ska minsann göra allt för att detta ska bli det bästa, eller riktigt bra i varje fall. Det är jättebra det!

Sedan är det ju så, att bara man har lite historia – man behöver inte gå mer än ungefär 15 år tillbaka i tiden – så ser man att vi har provat lite olika varianter. Den mest beprövade är egentligen den som vi använder under den här perioden, med en hälso- och sjukvårdsnämnd och några lokala eller regionala sjukvårdsstyrelser. De har varierat i antal mellan nio och tre under den tiden.

När man börjar med att påpeka att de är ganska lika de geografiska beredningarna, men sedan ägnas hela debattiden åt att tala om vilka olikheterna är och de farhågor man har för det nya, får jag inte riktigt ihop det. Det är alldeles klart att det finns en beslutskraft i de här styrelserna, och det är naturligtvis gjort med avsikt.

Jag känner heller ingen oro för att man inte ska klara av dialogen med kommunerna, i synnerhet när jag ser vilka som är invalda där. Det är ju människorna som gör jobbet, inte formen utan vad vi använder formen till.

Men vi – hörde ni att jag sade vi, jag tar till mig av självkritiken – vi är specialister på att recensera varandra i förväg. Ta Wigg till exempel, han har inte varit på ett enda möte men vet ändå vilka farhågor han har för detta. Vi hade farhågor för er organisation. Nu ser vi facit. Dessvärre har många av dem besannats. Men det kan ni inte uttala er om än.

Jag håller tummen för att det här ska lyckas alldeles utomordentligt väl och att de som nu väljs in i dessa sjukvårdsstyrelser också tänker göra en historisk insats för att utveckla hälso- och sjukvården, alldeles oavsett politiska preferenser.

Anförande nr 272

Landstingsrådet Larsson (s): Jag ställde interpellationen därför att jag var frågande till vad sjukvårdsstyrelserna och sjukvårdsutskotten skulle ha för formell beslutsrätt. Där har jag fått svar av Filippa. Jag tycker nu att det är ganska tydligt att de inte ska ha något budgetansvar. Vi vet sedan tidigare beslut i hälso- och sjukvårdsnämnden att sjukvårdsdirektören, som är en alldeles utmärkt person, har delegationsrätt på allt upp till 50 miljoner kronor, det vill säga väldigt mycket av primärvården. I praktiken har de alltså samma beslutsrätt som de gamla sjukvårdsberedningarna – det kan jag se utifrån deras formella beslutsrätt – men de är färre.

Jag hoppas självklart att det här ska fungera. Men eftersom vi ständigt håller på och ändrar sjukvårdens politiska organisation, krigar och beskyller den för både det ena och det andra, vill jag säga att om det är någonting som vi borde ta fasta på så är det Raymond Wiggs lilla ödmjuka kommentar: Vi kanske borde ha – det är en fråga jag ställer direkt till er i majoriteten – en stor diskussion om hur sjukvårdens politiska organisation egentligen ska se ut? Det vore till gagn för medborgarna om vi över blockgränserna kunde åstadkomma en uppgörelse som blev bestående över mandatperioderna, så att vi kan kriga om politikens innehåll och inte om dess form.

Anförande nr 273

Kerstin Pettersson (v): Stig Nyman! Vi kanske ska komma ihåg att sjukvårdsstyrelserna under tidigare mandatperioder – det är den fjärde mandatperioden jag sitter här nu – hade egen budget och kunde fatta egna beslut. Det är en väsentlig skillnad mot sjukvårdsstyrelserna i dag. Jag tycker att man bara har bytt namn.

Men jag ska göra allt jag kan för att den här samverkan och det här samarbetet ska bli bra. Jag vill inte att någon person som behöver vård, omsorg eller omvårdnad ska falla mellan stolarna, så att kommunen och landstinget tvistar om vem som är ansvarig.

Anförande nr 274

Landstingsrådet Sevefjord (v): Ibland tycker jag att du, Stig Nyman, har en raljant ton som är lätt irriterande. När man framför oro för en ny organisation och den centralisering av det politiska beslutsfattandet som faktiskt äger rum i de nya sjukvårdsstyrelserna – det blir i princip några heltidspolitiker som sitter med all makt och allt inflytande i styrelserna – raljerar du över det! Det här handlar inte om att jag recenserar sjukvårdsstyrelserna, utan jag uttrycker oro över den organisation man sätter upp och hur sjukvårdsstyrelserna ska arbeta.

Samtidigt har jag sagt att vi kommer att arbeta aktivt i de här styrelserna – till skillnad från flera av er under den förra mandatperioden, då ni inte deltog i arbetet därför att ni inte gillade beredningarna. Vi kanske inte gillar de här styrelserna, men vi kommer ändå att arbeta aktivt och på ett konstruktivt sätt i dem. Men jag är orolig över den enorma maktkoncentration som äger rum nu i sjukvårdsstyrelserna, med i princip nio heltidspolitiker som har den mesta makten och inflytandet.

Förteckning över talare
(siffrorna avser anförandets nummer)

Landstingsrådet Heister (m) 2:1, 186
Landstingsrådet Wennerholm (m) 2:2, 4, 6, 37, 39, 92, 107, 109, 111, 120, 122, 124, 126, 128, 130, 174, 179, 210, 216, 251
Landstingsrådet Dahlberg (s) 2:3, 5, 9, 11, 25, 27, 173, 176, 183
Broberg Charlotte (m) 2:7, 18, 49, 51
Rohdin Lennart (fp) 2:8, 10, 12, 20, 22, 33, 35
Blombäck Yvonne (mp) 2:13, 57
Roxby Cromvall Gunilla (v) 2:14, 16, 119, 121, 123, 175
Landstingsrådet Andersson (c) 2:15, 132, 134, 136
Holmberg Staffan (s) 2:17, 59, 61, 63, 88, 94, 131, 133, 135
Strömdahl Jan (v) 2:19, 21, 23, 83, 85, 87, 91, 184, 192
Fare Stella (fp) 2:24, 26, 28, 44, 46, 53, 55, 60, 62, 84, 86
Askensten Åke (mp) 2:29, 64, 181, 187, 196, 204
Kettner Anna (s) 2:30, 79, 81
Bora Necla (v) 2:31, 219
Sjölander Johan (s) 2:32, 34
Rudin Tomas (s) 2:36, 38, 40
Östman Anna-Lena (s) 2:41
Wikholm Nanna (s) 2:42, 178, 182
Pettersson Kerstin (v) 2:43, 45, 47, 74, 269, 273
Launy Sverre (v) 2:48
Landstingsrådet Sevefjord (v) 2:50, 52, 54, 56, 71, 73, 101, 103, 105, 137, 139, 141, 208, 212, 225, 230, 234, 243, 248, 268, 274
Hansjons Tora (s) 2:58
Landstingsrådet Nylund Watz (s) 2:65, 67, 69, 89, 93, 167, 169, 171, 194, 197, 207
Landstingsrådet Wigg 2:75, 77, 161, 163, 165, 191, 198, 205, 241, 270
Svensson Raymond (c) 2:66, 68
Landstingsrådet Nyman (kd) 2:70, 72, 76, 78, 80, 82, 168, 170, 172, 215, 224, 256, 271
Sigurdsson Björn (mp) 2:90, 177, 180
Landstingsrådet Larsson (s) 2:95, 97, 99, 150, 152, 154, 188, 200, 202, 227, 238, 239, 245, 266, 272
Landstingsrådet Reinfeldt (m) 2:96, 98, 100, 102, 104, 144, 146, 148, 195, 214, 226, 229, 233, 240, 244, 253, 258, 261, 267
Olausson Kaija (mp) 2:106, 108, 110
Lönnberg Anders (s) 2:112, 114, 116, 118, 217, 222, 242, 247
Landstingsrådet Wallhager (fp) 2:113, 115, 117, 151, 153, 155, 157, 159, 220, 223, 264
Gunnarsson Viviann (mp) 2:125, 127, 129, 185, 193
Landstingsrådet Rydberg (fp) 2:138, 140, 142, 162, 164, 166
Anding Lena-Maj (mp) 2:143, 145, 147, 149, 209, 211, 228, 236, 250
Jörnehed Håkan (v) 2:156, 158, 160, 199, 203, 231
Lundén-Welden Peter (m) 2:189
Käärik Andres (fp) 2:190
Landstingsrådet Lundquist (m) 2:201, 206, 249
Ros Inger (s) 2:213, 232, 252, 255, 259, 260, 262
Skoglund Mats (v) 2:218, 221
Sander Tove (s) 2:235
Godymirski Bogdan (m) 2:237

Lidwall Pia (kd) 2:246

Lindquist Olov (fp) 2:254, 257

Yebari Yousef (v) 2:263, 265